

40/1964 Zb.

Občiansky zákonník

z 26. februára 1964

Zmena: 58/1969 Zb.
Zmena: 131/1982 Zb.
Zmena: 131/1982 Zb.
Zmena: 94/1988 Zb.
Zmena: 188/1988 Zb.
Zmena: 87/1990 Zb.
Zmena: 105/1990 Zb., 116/1990 Zb.
Zmena: 87/1991 Zb.
Zmena: 509/1991 Zb.
Zmena: 264/1992 Zb.
Zmena: 278/1993 Z.z.
Zmena: 249/1994 Z.z.
Zmena: 153/1997 Z.z.
Zmena: 211/1997 Z.z.
Zmena: 252/1999 Z.z.
Zmena: 218/2000 Z.z.
Zmena: 261/2001 Z.z.
Zmena: 281/2001 Z.z.
Zmena: 23/2002 Z.z.
Zmena: 34/2002 Z.z., 95/2002 Z.z.
Zmena: 215/2002 Z.z.
Zmena: 184/2002 Z.z.
Zmena: 526/2002 Z.z.
Zmena: 504/2003 Z.z., 515/2003 Z.z.
Zmena: 150/2004 Z.z.
Zmena: 526/2002 Z.z., 150/2004 Z.z.
Zmena: 404/2004 Z.z.
Zmena: 635/2004 Z.z.
Zmena: 171/2005 Z.z.
Zmena: 266/2005 Z.z.
Zmena: 635/2004 Z.z.
Zmena: 336/2005 Z.z.
Zmena: 118/2006 Z.z.
Zmena: 188/2006 Z.z.
Zmena: 84/2007 Z.z.
Zmena: 209/2007 Z.z.
Zmena: 335/2007 Z.z.
Zmena: 568/2007 Z.z.

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:.

PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Prvá hlava

OBČIANSKOPRÁVNE VZŤAHY A ICH OCHRANA

§ 1

(1) Úprava občianskoprávných vzťahov prispieva k napĺňaniu občianskych práv a slobôd, najmä ochrany osobnosti a nedotknuteľnosti vlastníctva.

(2) Občiansky zákonník upravuje majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony. 1)

(3) Občiansky zákonník upravuje aj právne vzťahy z duševného vlastníctva, ak tieto vzťahy neupravujú iné zákony.

§ 2

(1) Občianskoprávne vzťahy vznikajú z právnych úkonov alebo z iných skutočností, s ktorými zákon vznik týchto vzťahov spája.

(2) V občianskoprávných vzťahoch majú účastníci rovnaké postavenie.

(3) Účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchýliť.

§ 3

(1) Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

(2) Fyzické a právnické osoby, štátne orgány a orgány miestnej samosprávy dbajú na to, aby nedochádzalo k ohrozovaniu a porušovaniu práv z občianskoprávných vzťahov a aby sa prípadné rozpory medzi účastníkmi odstránili predovšetkým ich dohodou.

§ 4

Proti tomu, kto právo ohrozí alebo poruší, možno sa domáhať ochrany u orgánu, ktorý je na to povolaný. Ak nie je v zákone ustanovené niečo iné, je týmto orgánom súd.

§ 5

Ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

§ 6

Ak hrozí neoprávnený zásah do práva bezprostredne, môže ten, kto je takto ohrozený, primeraným spôsobom zásah sám odvrátiť.

Druhá hlava

ÚČASTNÍCI OBČIANSKOPRÁVNÝCH VZŤAHOV

Prvý oddiel

Fyzické osoby

§ 7

(1) Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

(2) Smrťou táto spôsobilosť zanikne. Ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú osobu vyhlási za mŕtvu, ak zistí jeho smrť inak. Za mŕtveho súd vyhlási aj nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije.

§ 8

(1) Spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

(2) Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

§ 9

Maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

§ 10

(1) Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

(2) Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

(3) Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

Ochrana osobnosti

§ 11

Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

§ 12

(1) Písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením.

(2) Privolenie nie je potrebné, ak sa použijú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky alebo obrazové a zvukové záznamy na úradné účely na základe zákona.

(3) Podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez privolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

§ 13

(1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

§ 14

Zrušený od 1.1.1992

§ 15

Po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

§ 16

Kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

§ 17

Zrušený od 1.1.1992

Druhý oddiel

Právnické osoby

§ 18

(1) Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

(2) Právnickými osobami sú:

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb,
- b) účelové združenia majetku,
- c) jednotky územnej samosprávy,
- d) iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon.

§ 19

(1) Na zriadenie právnickej osoby je potrebná písomná zmluva alebo zakladacia listina, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak.

§ 19a

(1) Spôsobilosť právnickej osoby nadobúdať práva a povinnosti môže byť obmedzená len zákonom.

(2) Právnické osoby, ktoré sa zapisujú do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, môžu nadobúdať práva a povinnosti odo dňa účinnosti zápisu do tohto registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

§ 19b

(1) Právnické osoby majú svoj názov, ktorý musí byť určený pri ich zriadení.

(2) Pri neoprávnenom použití názvu právnickej osoby sa možno domáhať na súde, aby sa neoprávnený užívateľ zdržal jeho užívania a odstránil závadný stav; možno sa tiež domáhať primeraného zadostučinenia, ktoré sa môže požadovať aj v peniazoch.

(3) Odsek 2 platí primerane aj pre neoprávnený zásah do dobrej povesti právnickej osoby.

§ 19c

Sídlo právnickej osoby musí byť určené pri jej vzniku.

§ 20

(1) Právne úkony právnickej osoby vo všetkých veciach robia tí, ktorí sú na to oprávnení zmluvou o zriadení právnickej osoby, zakladacou listinou alebo zákonom (štatutárne orgány).

(2) Za právnickú osobu môžu robiť právne úkony aj iní jej pracovníci alebo členovia, pokiaľ je to určené vo vnútorných predpisoch právnickej osoby alebo je to vzhľadom na ich pracovné zaradenie obvyklé. Ak tieto osoby prekročia svoje oprávnenie, vznikajú práva a povinnosti právnickej osobe, len pokiaľ sa právny úkon týka predmetu činnosti právnickej osoby a len vtedy, ak ide o prekročenie, o ktorom druhý účastník nemohol vedieť.

§ 20a

(1) Právnická osoba sa zrušuje dohodou, uplynutím doby alebo splnením účelu, na ktorý bola zriadená, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak.

(3) Pred zánikom právnickej osoby sa vyžaduje jej likvidácia, pokiaľ celé jej imanie nenadobúda právny nástupca alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

(4) Ustanovenia Obchodného zákonníka o likvidácii obchodných spoločností sa primerane použijú aj na likvidáciu inej právnickej osoby, pokiaľ z ustanovení upravujúcich tieto právnické osoby nevyplýva niečo iné.

Nadpis zrušený od 1.3.2002

§ 20b

Zrušený od 1.3.2002

§ 20c

Zrušený od 1.3.2002

§ 20d

Zrušený od 1.3.2002

§ 20e

Zrušený od 1.3.2002

Záujmové združenia právnických osôb

§ 20f

Na ochranu svojich záujmov alebo na dosiahnutie iného účelu môžu právnické osoby vytvárať záujmové združenia právnických osôb (ďalej len "združenia").

§ 20g

Na založenie združenia sa vyžaduje písomná zakladateľská zmluva uzavretá zakladateľmi alebo schválenie založenia združenia na ustanovujúcej členskej schôdzi. O založení združenia na tejto schôdzi sa spíše zápisnica obsahujúca zoznam zakladajúcich členov združenia s uvedením ich mena (názvu) a bydliska (sídla) a podpisy členov. K zmluve alebo zápisnici o ustanovujúcej členskej schôdzi musia byť priložené stanovy a určenie osôb oprávnených konať v mene združenia, ktoré schvália zakladatelia alebo ustanovujúca schôdza.

§ 20h

(1) Stanovy združenia určia názov, sídlo a predmet činnosti združenia, úpravu majetkových pomerov, vznik a zánik členstva, práva a povinnosti členov, orgány združenia a vymedzenie ich pôsobnosti, spôsob zrušenia združenia a naloženie s jeho likvidačným zostatkom. Členstvo v združení možno viazať na určitý členský príspevok.

(2) Stanovy schvaľujú zakladatelia alebo ustanovujúca členská schôdza. Stanovy určia spôsob, ktorým sa stanovy menia a dopĺňajú.

§ 20i

(1) Združenie je právnickou osobou, ktorá zodpovedá svojím majetkom za nesplnenie svojich povinností.

(2) Združenie nadobúda právnu spôsobilosť zápisom do registra združení vedeného na obvodnom úrade v sídle kraja, príslušnom podľa sídla združenia. Do registra sa zapisuje názov a sídlo združenia, predmet jeho činnosti, orgány, prostredníctvom ktorých združenie koná, a mená osôb vykonávajúcich ich pôsobnosť.

(3) K návrhu na zápis do registra sa prikladá zakladateľská zmluva alebo zápisnica o ustanovujúcej členskej schôdzi spolu so stanovami. Návrh podáva osoba splnomocnená zakladateľmi alebo ustanovujúcou členskou schôdzou.

§ 20j

(1) Pred zánikom združenia sa vyžaduje likvidácia, ak imanie združenia neprechádza na právneho nástupcu.

(2) Združenie zaniká výmazom z registrácie.

§ 21

Pokiaľ je účastníkom občianskoprávných vzťahov štát, je právnickou osobou.

Tretia hlava

ZASTÚPENIE

§ 22

(1) Zástupcom je ten, kto je oprávnený konať za iného v jeho mene. Zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému.

(2) Zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

§ 23

Zastúpenie vzniká na základe zákona alebo rozhodnutia štátneho orgánu (zákonné zastúpenie) alebo na základe dohody o plnomocenstve.

§ 24

Zástupca musí konať osobne; ďalšieho zástupcu si môže ustanoviť, len ak je to právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Aj z právnych úkonov ďalšieho zástupcu vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému.

§ 25

Zrušený od 1.1.1992

Zákonné zastúpenie

§ 26

Pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilí na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

§ 27

(1) Kto je zákonným zástupcom maloletého dieťaťa, upravuje Zákon o rodine.

(2) Zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

(3) Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

§ 28

Ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

§ 29

Súd môže ustanoviť opatrovníka aj tomu, pobyt koho nie je známy, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov alebo ak to vyžaduje verejný záujem. Za tých istých podmienok môže súd ustanoviť opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iného vážneho dôvodu.

§ 30

Ak dôjde k stretnutiu záujmov zákonného zástupcu so záujmami zastúpeného alebo k stretnutiu záujmov tých, ktorých zastupuje ten istý zákonný zástupca, ustanoví súd osobitného zástupcu.

Zastúpenie na základe plnomocenstva

§ 31

(1) Pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom plnomocenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia.

(2) Pri plnomocenstve udelenom právnickej osobe vzniká právo konať za splnomocniteľa štatutárnemu orgánu tejto osoby alebo osobe, ktorej tento orgán udelí plnomocenstvo.

(3) Plnomocenstvo možno udeliť aj niekoľkým splnomocnencom spoločne. Ak v plnomocenstve udelenom niekoľkým splnomocnencom nie je určené inak, musia konať všetci spoločne.

(4) Ak je potrebné, aby sa právny úkon urobil v písomnej forme, musí sa plnomocenstvo udeliť písomne. Písomne sa musí plnomocenstvo udeliť aj vtedy, ak sa netýka len určitého právneho úkonu.

§ 32

(1) Ak z právneho úkonu nevyplýva, že niekto koná za niekoho iného, platí, že koná vo vlastnom mene.

(2) Ak splnomocnenec koná v mene splnomocniteľa v medziach oprávnenia zastupovať, vzniknú tým práva a povinnosti priamo splnomocniteľovi. Pokyny dané splnomocnencovi, ktoré nevyplývajú z plnomocenstva, nemajú vplyv na právne účinky konania, ibaže by boli známe osobám, voči ktorým splnomocnenec konal.

(3) Ak je splnomocniteľ dobromyseľný alebo ak vedel alebo musel vedieť o určitej okolnosti, prihliada sa na to aj u splnomocnenca, ibaže ide o okolnosti, o ktorých sa splnomocnenec dozvedel pred udelením plnomocenstva. Splnomocniteľ, ktorý nie je dobromyseľný, sa nemôže dovolávať dobromyseľnosti splnomocnenca.

§ 33

(1) Ak splnomocnenec prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva, je splnomocniteľ viazaný, len pokiaľ toto prekročenie schválil. Ak však splnomocniteľ neoznámí osobe, s ktorou splnomocnenec konal, svoj nesúhlas bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o prekročení oprávnenia dozvedel, platí, že prekročenie schválil.

(2) Ak splnomocnenec pri konaní prekročil svoje oprávnenie konať za splnomocniteľa alebo ak niekto koná za iného bez plnomocenstva, je z tohto konania zaviazaný sám, ibaže ten, za koho sa konalo, právny úkon dodatočne bez zbytočného odkladu schváli. Ak splnomocniteľ neschváli prekročenie plnomocenstva alebo konanie bez plnomocenstva, môže osoba, s ktorou sa konalo, od splnomocnenca požadovať buď splnenie záväzku, alebo náhradu škody spôsobenej jeho konaním.

(3) Ustanovenie odseku 2 neplatí, ak osoba, s ktorou sa konalo, o nedostatku plnomocenstva vedela.

§ 33a

(1) Splnomocnenec je oprávnený udeliť plnomocenstvo inej osobe, aby namiesto neho konala za splnomocniteľa,

a) ak je výslovne oprávnený podľa plnomocenstva udeliť plnomocenstvo inej osobe,

b) ak je splnomocnencom právnická osoba.

(2) Z právnych úkonov ďalšieho splnomocnenca je zaviazaný priamo splnomocniteľ.

§ 33b

(1) Plnomocenstvo zanikne

a) vykonaním úkonu, na ktorý bolo obmedzené,

b) ak ho splnomocniteľ odvolal,

c) ak ho vypovedal splnomocnenec,

d) ak splnomocnenec zomrie.

(2) Plnomocenstvo zaniká smrťou splnomocniteľa, ak z jeho obsahu nevyplýva niečo iné. Zanikom právnickej osoby, ktorá je splnomocnencom alebo splnomocniteľom, zaniká plnomocenstvo len vtedy, ak jej práva a záväzky neprechádzajú na inú osobu.

(3) Splnomocniteľ sa nemôže platne vzdať práva plnomocenstvo kedykoľvek odvolať.

(4) Dokiaľ odvolanie plnomocenstva nie je splnomocnencovi známe, majú jeho právne úkony účinky, ako keby plnomocenstvo ešte trvalo. Na toto ustanovenie sa však nemôže odvolávať ten, kto o odvolaní plnomocenstva vedel alebo musel vedieť.

(5) Ak splnomocniteľ oznámil inej osobe, že udelil plnomocenstvo splnomocnencovi na určité úkony, môže sa voči nemu dovolávať odvolania plnomocenstva, len ak jej toto odvolanie oznámil pred konaním splnomocnenca, alebo keď táto osoba v čase konania splnomocnenca o tomto odvolaní vedela.

(6) Ak splnomocniteľ zomrie alebo ak splnomocnenec vypovie plnomocenstvo, je splnomocnenec povinný urobiť ešte všetko, čo neznesie odklad, aby splnomocniteľ alebo jeho právny nástupca neutrpel ujmu na svojich právach. Úkony takto urobené majú rovnaké právne účinky, ako keby zastúpenie ešte trvalo, pokiaľ neodporujú tomu, čo zariadil splnomocniteľ alebo jeho právni nástupcovia.

Štvrtá hlava

PRÁVNE ÚKONY

§ 34

Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

§ 35

(1) Prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejsť.

(2) Právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

(3) Právne úkony vyjadrené inak než slovami sa vykladajú podľa toho, čo spôsob ich vyjadrenia obvykle znamená. Pritom sa prihliada na vôľu toho, kto právny úkon urobil, a chráni sa dobromyseľnosť toho, komu bol právny úkon určený.

§ 36

(1) Vznik, zmenu alebo zánik práva či povinnosti možno viazať na splnenie podmienky. Na nemožnú podmienku, na ktorú je zánik práva alebo povinnosti viazaný, sa neprihliada.

(2) Podmienka je odkladacia, ak od jej splnenia závisí, či právne následky úkonu nastanú. Podmienka je rozvázovacia, ak od jej splnenia závisí, či následky, ktoré už nastali, pominú.

(3) Ak účastník, ktorému je nesplnenie podmienky na prospech, jej splnenie zámerne zmariť, stane sa právny úkon nepodmieneným.

(4) Na splnenie podmienky sa neprihliada, ak jej splnenie spôsobí zámerne účastník, ktorý nemal právo tak urobiť a ktorému je jej splnenie na prospech.

(5) Ak z právneho úkonu alebo z jeho povahy nevyplýva niečo iné, predpokladá sa, že podmienka je odkladacia.

§ 37

(1) Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

(2) Právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný.

(3) Právny úkon nie je neplatný pre chyby v písaní a počítaní, ak je jeho význam nepochybný.

§ 38

(1) Neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

(2) Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

§ 39

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom.

§ 40

(1) Ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

(2) Písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

(3) Písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

(4) Písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila. Písomná forma je zachovaná vždy, ak právny úkon urobený elektronickými prostriedkami je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom.

(5) Na písomné právne úkony tých, ktorí nemôžu čítať a písať, je potrebná úradná zápisnica. Úradná zápisnica sa nevyžaduje, ak má ten, kto nemôže čítať alebo písať, schopnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu s pomocou prístrojov alebo špeciálnych pomôcok alebo prostredníctvom inej osoby, ktorú si zvolí, a je schopný vlastnoručne listinu podpísať.

§ 40a

Ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 741b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

§ 41

Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

§ 41a

(1) Ak neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný, možno sa naň odvolať, ak je z okolností zrejmé, že vyjadruje vôľu konajúcej osoby.

(2) Ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý.

§ 42

Ak pre neplatnosť právneho úkonu vznikne škoda, zodpovedá sa za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

Odporovateľné právne úkony

§ 42a

Nadpis zrušený od 30.7.1997

(1) Veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

(2) Odporovať možno právnemu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnemu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

(3) Odporovať možno tiež právnemu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a

a) osobou jemu blízkou (§ 116 a 117),

b) právnickou osobou, v ktorej má dlžník alebo osoba uvedená v písmene a) majetkovú účasť aspoň 10% v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon,

c) právnickou osobou, v ktorej je dlžník alebo osoba uvedená v písmene a) štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, prokuristom alebo likvidátorom,

d) právnickou osobou, v ktorej má osoba uvedená v písmene c) majetkovú účasť aspoň 34% v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon,
alebo ktorý dlžník urobil v uvedenom čase v prospech osôb uvedených v písmenách a), b), c) alebo d); to však neplatí, ak druhá strana preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa.

(4) Odporovať možno tiež právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom, ktorý je právnickou osobou, a
a) členom jeho štatutárneho orgánu, jeho prokuristom, likvidátorom alebo spoločníkom,

b) osobou blízkou (§ 116 a 117) osobe uvedenej v písmene a),

c) právnickou osobou, v ktorej má dlžník alebo osoba uvedená v písmenách a) a b) majetkovú účasť aspoň 10% v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon,

d) právnickou osobou, v ktorej je osoba uvedená v písmenách a) a b) štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, prokuristom alebo likvidátorom,

e) právnickou osobou, v ktorej má osoba uvedená v písmene d) majetkovú účasť aspoň 34% v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon,
alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech osôb uvedených v písmenách a), b), c), d) alebo e); to však neplatí, ak druhá strana preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa.

(5) Odporovať možno tiež právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch, na ktorého základe prevzal záväzok bez primeraného protiplnenia, a to najmenej vo výške určenej znaleckým posudkom 2b) alebo odborným odhadom, a ktorý
a) spôsobil, že dlžník sa stal vo vzťahu k ďalším veriteľom platobne neschopným, 2c) alebo

b) bol uskutočnený s úmyslom neodôvodnene odložiť alebo zmariť platbu veriteľovi, alebo

c) bol uskutočnený s úmyslom prevziať dlh, ktorý dlžník nebude schopný splniť v čase jeho splatnosti.

§ 42b

(1) Právo odporovať právnym úkonom môže uplatniť veriteľ žalobou.

(2) Právo odporovať právnomu úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech.

(3) Právo odporovať právnomu úkonu možno uplatniť nielen proti osobám, ktoré s dlžníkom dojednali odporovateľný právny úkon, ale aj proti ich dedičom alebo právnym nástupcom; proti tretím osobám len vtedy, ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právnomu úkonu proti ich predchodcovi.

(4) Právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku; ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech.

Zmluvy

§ 43

Účastníci sú povinní dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov.

Návrh na uzavretie zmluvy

§ 43a

(1) Prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len "návrh"), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

(2) Návrh pôsobí od doby, keď dôjde osobe, ktorej je určený. Návrh, aj keď je

neodvolateľný, môže navrhovateľ zrušiť, ak dôjde prejav o zrušení osobe, ktorej je určený, skôr alebo aspoň súčasne s návrhom.

(3) Dokiaľ nebola zmluva uzavretá, môže byť návrh odvolaný, ak odvolanie dôjde osobe, ktorej je určený, skôr, než táto osoba odoslala prijatie návrhu.

(4) Návrh nemôže byť odvolaný

a) počas lehoty, ktorá je v ňom určená na prijatie, ibaže z jeho obsahu vyplýva právo ho odvolať aj pred uplynutím tejto lehoty, alebo

b) ak je v ňom vyjadrená neodvolateľnosť.

§ 43b

(1) Návrh, aj keď je neodvolateľný, zaniká

a) uplynutím lehoty, ktorá v ňom bola určená na prijatie,

b) uplynutím primeranej doby s prihliadnutím na povahu navrhovanej zmluvy a na rýchlosť prostriedkov, ktoré navrhovateľ použil pre zaslanie návrhu, alebo

c) dôjdením prejavu o odmietnutí návrhu navrhovateľovi.

(2) Ústny návrh zaniká, ak sa neprijal ihneď, ibaže z jeho obsahu vyplýva niečo iné.

(3) Lehota na prijatie návrhu určená navrhovateľom v telegrame začína plynúť od okamihu, keď je telegram podaný na odoslanie, a lehota určená v liste od dátumu v ňom uvedenom, a ak dátum v ňom nie je uvedený, od dátumu uvedeného na obálke. Lehota na prijatie návrhu určená navrhovateľom telefonicky, ďalekopisne alebo inými prostriedkami umožňujúcimi okamžité oznámenie začína plynúť od okamihu, keď návrh dôjde osobe, ktorej je určený.

Prijatie návrhu

§ 43c

(1) Včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

(2) Včasné prijatie návrhu nadobúda účinnosť okamihom, keď vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde navrhovateľovi. Prijatie možno odvolať, ak odvolanie dôjde navrhovateľovi najneskôr súčasne s prijatím.

(3) Neskoré prijatie má napriek tomu účinky včasného prijatia, ak navrhovateľ o tom bez odkladu upovedomí osobu, ktorej bol návrh urobený, a to ústne alebo odoslaním správy.

(4) Ak z listu alebo inej písomnosti, ktoré vyjadrujú prijatie návrhu, vyplýva, že boli odoslané za takých okolností, že by došli navrhovateľovi včas, keby ich preprava prebiehala obvyklým spôsobom, má neskoré prijatie účinky včasného prijatia, ibaže navrhovateľ bez odkladu upovedomí ústne osobu, ktorej bol návrh určený, že považuje návrh za zaniknutý, alebo jej v tomto zmysle odošle správu.

§ 44

(1) Zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

(2) Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

(3) Ak je návrh určený dvom alebo viacerým osobám, a z jeho obsahu vyplýva, že úmyslom navrhovateľa je, aby všetky osoby, ktorým je návrh určený, sa stali stranou zmluvy, je zmluva uzavretá, ak všetky tieto osoby návrh prijímú.

§ 45

(1) Prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde.

(2) Ak prejav vôle dôjde zmenený vplyvom prostriedkov, ktoré navrhovateľ použil, alebo iných okolností, ktoré nastali počas jeho prepravy, posudzuje sa podľa ustanovení o omyle (§ 49a).

§ 46

(1) Písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov.

(2) Pre uzavretie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu. Ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľností, musia byť prejavy účastníkov na tej istej listine.

§ 47

(1) Ak zákon ustanovuje, že k zmluve je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, je zmluva účinná týmto rozhodnutím.

(2) Ak sa do troch rokov od uzavretia zmluvy nepodal návrh na rozhodnutie podľa odseku 1, platí, že účastníci od zmluvy odstúpili.

§ 48

(1) Od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

(2) Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

§ 49

Účastník, ktorý uzavrel zmluvu v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, má právo od zmluvy odstúpiť.

§ 49a

Právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočností, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútkach nerobí právny úkon neplatným.

§ 50

(1) Účastníci môžu uzavrieť zmluvu aj v prospech tretej osoby.

(2) Ak nie je v tomto zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, je táto osoba zo zmluvy oprávnená okamihom, keď s ňou prejaví súhlas. Dlžník má proti nej tie isté námietky ako proti tomu, s kým zmluvu uzavrel. Ak sa táto osoba vzdá svojho práva, zanikne dlh, ak nebolo dohodnuté, že v tomto prípade má sa plniť tomu, s kým dlžník zmluvu uzavrel.

(3) Dokiaľ tretia osoba nedá súhlas, platí zmluva len medzi tými, ktorí ju uzavreli; právo na plnenie má účastník, ktorý plnenie v prospech tretej osoby vyhradí, ak nebolo dohodnuté inak. To isté platí, ak tretia osoba súhlas odoprela.

§ 50a

(1) Účastníci sa môžu písomne zaviazat', že do dohodnutej doby uzavrú zmluvu; musia sa však pritom dohodnúť o jej podstatných náležitostiach.

(2) Ak do dohodnutej doby nedôjde k uzavretiu zmluvy, možno sa do jedného roka domáhať na súde, aby vyhlásenie vôle bolo nahradené súdnym rozhodnutím. Právo na náhradu škody tým nie je dotknuté.

(3) Tento záväzok zaniká, pokiaľ okolnosti, z ktorých účastníci pri vzniku záväzku vychádzali, sa do tej miery zmenili, že nemožno spravodlivo požadovať, aby sa zmluva uzavrela.

§ 50b

Ustanovenie § 50a sa použije primerane aj na zmluvy, ktorými sa účastníci dohodli, že obsah zmluvy bude ešte doplnený, pokiaľ pritom dali nepochybne najavo, že zmluva má platiť, aj keby k dohode o zvyšku obsahu zmluvy nedošlo.

§ 51

Účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie

odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

Piata hlava

SPOTREBITEĽSKÉ ZMLUVY

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 52

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

§ 52a

(1) Ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovaní alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne.

(2) Ak však z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

§ 53

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,

f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,

- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči predávajúcemu vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči predávajúcemu,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba predávajúcemu,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

(6) Ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za neprimeranú odplatu, súd môže odplatu znížiť; prihliadne pritom najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch. Ak súd rozhodne o znížení odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky a spotrebiteľ splnil svoj záväzok vo väčšom rozsahu, ako bol podľa rozhodnutia súdu povinný, dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu vrátiť spotrebiteľovi plnenie, ktoré presahuje výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a primeranej odplaty.

§ 54

(1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Spotrebiteľská zmluva o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch

§ 55

(1) Spotrebiteľská zmluva o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch sa dojednáva medzi spotrebiteľom a dodávateľom práva užívať budovu alebo jej časť na jeden alebo viac určených alebo určiteľných časových období v roku, ktoré nemôžu byť kratšie ako týždeň; budovou alebo jej časťou sa rozumie stavba určená na bývanie alebo stavba určená na účely ubytovania. Zmluva sa uzatvára najmenej na tri roky, v písomnej forme, v slovenskom jazyku a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) meno, priezvisko, dátum narodenia a bydlisko spotrebiteľa,
- b) obchodné meno, sídlo, miesto podnikania, predmet podnikania a identifikačné číslo dodávateľa, ak ide o právnickú osobu, meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v jeho mene,
- c) meno, priezvisko alebo obchodné meno, bydlisko alebo sídlo vlastníka budovy alebo jej časti,
- d) právny vzťah dodávateľa k budove alebo jej časti,
- e) polohové umiestnenie, presný popis a vybavenosť budovy alebo jej časti, jej evidenčné číslo a súpisné číslo,

f) vymedzenie práva užívať budovu alebo jej časť na jeden alebo viac určených alebo určiteľných časových období v roku, ktoré je predmetom zmluvy, a určenie podmienok, za ktorých možno toto právo uplatniť na území štátu, kde sa nachádza táto budova alebo jej časť, ako aj vyhlásenie o tom, že sa tieto podmienky rešpektovali,

g) informáciu o stave rozostavanosti budovy alebo jej časti vrátane stavu rozostavanosti inžinierskych sietí a termínu ich dokončenia, uvedenia čísla stavebného povolenia, úplného názvu a adresy stavebného úradu a informáciu o zabezpečení záväzku pre prípad nedokončenia budovy alebo jej časti riadne a včas vrátane podmienok vysporiadania uskutočnených platieb,

h) vymedzenie základných služieb, ktoré sú nevyhnutne spojené s právom užívať budovu alebo jej časť, a rozsahu ďalších služieb vrátane služieb spojených s právom užívať spoločné priestory a zariadenia,

i) vymedzenie rozsahu užívania spoločných priestorov a zariadení,

j) vymedzenie rozsahu a spôsobu vykonávania údržby a opráv budovy alebo jej časti, ako aj ďalšie podmienky, ktorými sa bude spravovať budova alebo jej časť,

k) určenie dátumu, od kedy možno využívať právo vyplývajúce zo zmluvy, dobu jeho trvania, alebo presné určenie doby užívania,

l) cenu, ktorú spotrebiteľ uhradí za právo užívať budovu alebo jej časť, určenie ďalších platieb za služby spojené s užívaním budovy alebo jej časti a iné poplatky, ktoré musia byť uvedené v zmluve,

m) spôsob platby,

n) informácie o možnosti zapojenia sa do systému nadobúdania a výmeny užívacieho práva organizovaného dodávateľom alebo treťou stranou určenou dodávateľom a o všetkých nákladoch s tým spojených,

o) poučenie o práve na odstúpenie od zmluvy vrátane určenia náležitostí a formy oznámenia o odstúpení, spôsobe a mieste doručenia a o označení osoby, ktorej sa toto oznámenie doručuje, druhu a výšky platieb, ktorých úhradu môže dodávateľ v tomto prípade požadovať,

p) informáciu o možnosti a podmienkach prevodu alebo prechodu práva vyplývajúceho zo zmluvy na tretiu osobu,

q) dátum a miesto podpísania zmluvy spotrebiteľom a dodávateľom.

(2) Ak zmluva neobsahuje niektorú z náležitostí uvedených v odseku 1, musí byť o túto náležitosť doplnená v lehote do troch mesiacov od uzavretia zmluvy. Nesplnenie tejto povinnosti nespôsobuje neplatnosť tejto zmluvy; právo spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy podľa § 59 ods. 1 týmto ustanovením nie je dotknuté.

§ 56

(1) Dodávateľ je povinný pred uzatvorením zmluvy písomne poskytnúť každej osobe, ktorá o to požiada, úplné a pravdivé informácie uvedené v ustanovení § 55 ods. 1 okrem informácií uvedených v písmenách a), k) a q) a poučenie o spôsobe a mieste, kde možno získať ďalšie doplňujúce informácie. Poučenie musí obsahovať každá reklama týkajúca sa práva užívať budovu alebo jej časť na určenú dobu.

(2) Písomné informácie, ktoré poskytol dodávateľ pred uzatvorením zmluvy, sú pre neho záväzné a musia sa stať súčasťou zmluvy. Zmeny takto poskytnutých informácií môžu vyplývať iba z okolností, ktoré nemôže dodávateľ ovplyvniť, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak. Dodávateľ je povinný písomne upozorniť spotrebiteľa na každú zmenu týchto informácií, a to najneskôr desať dní pred uzatvorením zmluvy.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 57

Dodávateľ nemôže požadovať od spotrebiteľa

a) žiadne iné plnenia ako tie, ktoré sú dohodnuté v zmluve,

b) akékoľvek plnenia pred uzatvorením zmluvy alebo v dobe, v ktorej môže spotrebiteľ uplatniť právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 59.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 58

Ak je cena úplne alebo čiastočne hradená z úveru, ktorý poskytuje dodávateľ, alebo z úveru, ktorý poskytuje tretia osoba na základe zmluvy o úvere na účely spotrebiteľskej zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch, a spotrebiteľ využije právo odstúpiť od zmluvy o užívaní budovy alebo jej časti v časových úsekoch, zmluva o poskytnutí úveru sa zrušuje. Spotrebiteľ je povinný oznámiť túto skutočnosť bez zbytočného odkladu tretej osobe, ktorá poskytla úver. Zrušenie zmluvy o úvere nemôže byť spojené so žiadnymi sankciami uplatnenými dodávateľom alebo treťou osobou.

§ 59

(1) Spotrebiteľ má právo odstúpiť od zmluvy, ktorá neobsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 55 ods. 1 do troch mesiacov od uzavretia zmluvy.

(2) Spotrebiteľ má právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu v lehote desiatich dní

a) od uzavretia zmluvy,

b) od doplnenia chýbajúcich náležitostí podľa § 55 ods. 2 alebo

c) po uplynutí lehoty podľa odseku 1.

(3) Ak spotrebiteľ uplatní voči dodávateľovi právo na odstúpenie od zmluvy podľa odseku 2, dodávateľ môže požadovať len náhradu preukázateľne vynaložených nevyhnutných nákladov spojených s odstúpením od zmluvy. Uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy podľa odseku 1 sa nemôže zo strany dodávateľa spájať so žiadnymi finančnými nárokmi.

§ 60

Ak ide o spotrebiteľa, ktorý je občanom členského štátu Európskej únie alebo ktorý má bydlisko v niektorom z členských štátov Európskej únie, musí byť zmluva vyhotovená v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov členského štátu Európskej únie, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko alebo ktorého je občanom; tento jazyk musí byť úradným jazykom Európskej únie. Jazyk si volí spotrebiteľ. Dodávateľ je povinný poskytnúť spotrebiteľovi osvedčený preklad zmluvy v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov členského štátu Európskej únie, v ktorom sa budova nachádza; tento jazyk musí byť úradným jazykom Európskej únie.

§ 61

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 62

Zrušený od 1.1.1992

Šiesta hlava

Zrušená od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 63

Zrušený od 1.1.1992

§ 64

Zrušený od 1.1.1992

§ 65

Zrušený od 1.1.1992

§ 66

Zrušený od 1.1.1992

§ 67

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 68

Zrušený od 1.1.1992

§ 69

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 70

Zrušený od 1.1.1992

Siedma hlava

Zrušená od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 71

Zrušený od 1.1.1992

§ 72

Zrušený od 1.1.1992

§ 73

Zrušený od 1.1.1992

§ 74

Zrušený od 1.1.1992

§ 75

Zrušený od 1.1.1992

§ 76

Zrušený od 1.1.1992

§ 77

Zrušený od 1.1.1992

§ 78

Zrušený od 1.1.1992

§ 79

Zrušený od 1.1.1992

§ 80

Zrušený od 1.1.1992

§ 81

Zrušený od 1.1.1992

§ 82

Zrušený od 1.1.1992

§ 83

Zrušený od 1.1.1992

§ 84

Zrušený od 1.1.1992

§ 85

Zrušený od 1.1.1992

§ 86

Zrušený od 1.1.1992

§ 87

Zrušený od 1.1.1992

§ 88

Zrušený od 1.1.1992

§ 89

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 90

Zrušený od 1.1.1992

§ 91

Zrušený od 1.1.1992

§ 92

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 93

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 94

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 95

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 96

Zrušený od 1.1.1992

§ 97

Zrušený od 1.1.1992

§ 98

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 99

Zrušený od 1.1.1992

Ôsma hlava

PREMLČANIE

§ 100

(1) Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

(2) Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

(3) Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

Premlčacia doba

§ 101

Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

§ 102

Pri právach, ktoré sa musia najprv uplatniť u fyzickej alebo právnickej osoby začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo takto uplatnilo.

§ 103

Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

§ 104

Pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

§ 105

Ak ide o právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva (§ 485), začína plynúť premlčacia doba od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa dedičské konanie skončilo.

§ 106

(1) Právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

(2) Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

(3) Právo na náhradu škody spôsobenú niektorým trestným činom korupcie podľa osobitného zákona sa premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti odsudzujúceho rozhodnutia súdu o spáchaní niektorého trestného činu korupcie, najneskôr za desať rokov odo dňa spáchania tohto trestného činu.

§ 107

(1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

(3) Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

§ 108

Práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

§ 109

Právo zodpovedajúce vecnému bremenu sa premlčí, ak sa desať rokov nevykonávalo.

§ 110

(1) Ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plyní premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

(2) Rovnaká premlčacia doba platí aj pre jednotlivé splátky, na ktoré bolo plnenie v rozhodnutí alebo v uznaní práva rozložené; premlčacia doba sa pri jednotlivých splátkach začína odo dňa ich zročnosti. Ak sa nesplnením niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť desaťročná premlčacia doba od zročnosti nesplnenej splátky.

(3) Úroky a opakujúce sa plnenia sa premlčujú v troch rokoch; ak však ide o práva právoplatne priznané alebo písomne uznané, platí táto premlčacia doba, len pokiaľ ide o úroky a opakujúce sa plnenia, zročnosť ktorých nastala po právoplatnosti rozhodnutia alebo po uznaní.

Plynutie premlčacej doby

§ 111

Zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

§ 112

Ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

§ 113

Ak ide o práva osôb, ktoré musia mať zákonného zástupcu, alebo o práva proti týmto osobám, premlčanie nezačne, dokiaľ im nie je ustanovený zástupca. Už začaté premlčanie prebieha ďalej, avšak sa neskončí, dokiaľ neuplynie rok po tom, keď bude týmto osobám ustanovený zákonný zástupca alebo keď prekážka inak pominie.

§ 114

Ak ide o právo medzi zákonnými zástupcami na jednej strane a maloletými deťmi a inými zastúpenými osobami na druhej strane, premlčanie sa ani nezačína ani neplynie, ak nejde o úroky a opakujúce sa plnenie. To platí aj o právach medzi manželmi.

Deviata hlava

VYMEDZENIE NIEKTORÝCH POJMOV

Domácnosť

§ 115

Domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhradzujú náklady na

svoje potreby.

Blízke osoby

§ 116

Blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

§ 117

Stupeň príbuzenstva dvoch osôb sa určuje podľa počtu zrodení, ktorými v priamom rade pochádza jedna od druhej a v pobočnom rade obidve od najbližšieho spoločného predka.

Veci a práva

§ 118

(1) Predmetom občianskoprávných vzťahov sú veci, a pokiaľ to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty.

(2) Predmetom občianskoprávných vzťahov môžu byť tiež byty alebo nebytové priestory.

§ 119

(1) Veci sú hnuteľné alebo nehnuteľné.

(2) Nehnuteľnosťami sú pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom.

§ 120

(1) Súčasťou veci je všetko, čo k nej podľa jej povahy patrí a nemôže byť oddelené bez toho, že by sa tým vec znehodnotila.

(2) Stavby, vodné toky a podzemné vody nie sú súčasťou pozemku.

§ 121

(1) Príslušenstvom veci sú veci, ktoré patria vlastníkovi hlavnej veci a sú ním určené na to, aby sa s hlavnou vecou trvale užívali.

(2) Príslušenstvom bytu sú vedľajšie miestnosti a priestory určené na to, aby sa s bytom užívali.

(3) Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

Počítanie času

§ 122

(1) Lehota určená podľa dní začína sa dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Polovicou mesiaca sa rozumie pätnásť dní.

(2) Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, pripadne koniec lehoty na jeho posledný deň.

(3) Ak posledný deň lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

DRUHÁ ČASŤ

VECNÉ PRÁVA

Prvá hlava

VLASTNÍCKE PRÁVO

§ 123

Vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

§ 124

Všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 125

(1) Osobitný zákon upravuje vlastníctvo k bytom a nebytovým priestorom.

(2) Osobitný zákon ustanovuje, ktoré veci môžu byť predmetom vlastníctva iba štátu alebo určených právnických osôb.

§ 126

(1) Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania vecí od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

(2) Obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 127

(1) Vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikáť na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

(2) Ak je to potrebné a ak to nebráni účelnému využívaniu susediacich pozemkov a stavieb, môže súd po zistení stanoviska príslušného stavebného úradu rozhodnúť, že vlastník pozemku je povinný pozemok oplotiť.

(3) Vlastníci susediacich pozemkov sú povinní umožniť na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere vstup na svoje pozemky, prípadne na stavby na nich stojace, pokiaľ to nevyhnutne vyžaduje údržba a obhospodarovanie susediacich pozemkov a stavieb. Ak tým vznikne škoda na pozemku alebo na stavbe, je ten, kto škodu spôsobil, povinný ju nahradiť; tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť.

§ 128

(1) Vlastník je povinný strpieť, aby v stave núdze alebo v naliehavom verejnom záujme bola na nevyhnutnú dobu v nevyhnutnej miere a za náhradu použitá jeho vec, ak účel nemožno dosiahnuť inak.

(2) Vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

Držba

§ 129

(1) Držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

(2) Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 130

(1) Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

(2) Ak zákon neustanovuje inak, má oprávnený držiteľ rovnaké práva ako vlastník, najmä má tiež právo na plody a úžitky z vecí po dobu oprávnenej držby.

(3) Oprávnený držiteľ má voči vlastníkovi nárok na náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil na vec po dobu oprávnenej držby, a to v rozsahu zodpovedajúcom zhodnoteniu veci ku dňu jej vrátenia. Obvyklé náklady súvisiace s údržbou a prevádzkou sa však nenahrádzajú.

§ 130a

Zrušený od 1.1.1992

§ 131

(1) Neoprávnený držiteľ je povinný vždy vydať vec vlastníkovi spolu s jej plodmi a úžitkami a nahradiť škodu, ktorá neoprávnenou držbou vznikla. Môže si odpočítať náklady potrebné pre údržbu a prevádzku veci.

(2) Neoprávnený držiteľ si môže od veci oddeliť to, čím ju na svoje náklady zhodnotil, pokiaľ je to možné bez zhoršenia podstaty veci.

Nadobúdanie vlastníctva

§ 132

(1) Vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

(2) Ak sa vlastníctvo nadobúda rozhodnutím štátneho orgánu, nadobúda sa vlastníctvo dňom v ňom určeným, a ak určený nie je, dňom právoplatnosti rozhodnutia.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 132a

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 133

(1) Ak sa hnuteľná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo prevzatím veci, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

(2) Ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov, ak osobitný zákon neustanovuje inak. 2a)

§ 134

Vydržanie

(1) Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuteľnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

(2) Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125).

(3) Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

(4) Pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

§ 135

(1) Kto nájde stratenú vec, je povinný ju vydať vlastníkovi. Ak vlastník nie je známy, je nálezca povinný odovzdať ju príslušnému štátnemu orgánu. Ak sa o ňu vlastník neprihlási do jedného roka od jej odovzdania, pripadá vec do vlastníctva štátu.

(2) Nálezca má právo na náhradu potrebných výdavkov a na nálezné, ktoré tvorí desať percent ceny nálezu. Osobitný právny predpis môže inak upraviť oprávnenie toho, kto vec našiel alebo ohlásil.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane aj na skryté veci, ktorých vlastník nie je známy, a na opustené veci.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 135a

Vlastníkovi veci patria aj prírastky veci, aj keď boli oddelené od hlavnej veci.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 135b

(1) Ak niekto dobromyseľne spracuje cudziu vec na novú vec, stáva sa vlastníkom novej veci ten, ktorého podiel na nej je väčší. Je však povinný uhradiť druhému vlastníkovi cenu toho, o čo sa jeho majetok zmenšil. Ak sú podiely rovnaké a účastníci sa nedohodnú, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek z nich súd.

(2) Ak niekto spracuje cudziu vec, hoci je mu známe, že mu nepatrí, môže vlastník veci žiadať o jej vydanie a navrátenie do predošlého stavu. Ak navrátenie do predošlého stavu nie je možné alebo účelné, určí súd podľa všetkých okolností, kto je vlastníkom veci a aká náhrada patrí vlastníkovi alebo spracovateľovi, ak medzi nimi nedôjde k dohode.

§ 135c

(1) Ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil (ďalej len "vlastník stavby").

(2) Pokiaľ by odstránenie stavby nebolo účelné, prikáže ju súd za náhradu do vlastníctva vlastníkovi pozemku, pokiaľ s tým vlastník pozemku súhlasí.

(3) Súd môže usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby aj inak, najmä tiež zriadiť za náhradu vecné bremeno, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

Druhá hlava

SPOLUVLASTNÍCTVO

§ 136

(1) Vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov.

(2) Spoluvlastníctvo je podielové alebo bezpodielové. Bezpodielové spoluvlastníctvo môže vzniknúť len medzi manželmi.

Podielové spoluvlastníctvo

§ 137

(1) Podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

(2) Ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, sú podiely všetkých spoluvlastníkov rovnaké.

§ 138

Zrušený od 1.1.1992

§ 139

(1) Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne.

(2) O hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa

veľkosti podielov. Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd.

(3) Ak ide o dôležitú zmenu spoločnej veci, môžu prehlasovaní spoluvlastníci žiadať, aby o zmene rozhodol súd.

§ 140

Ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

§ 141

(1) Spoluvlastníci sa môžu dohodnúť o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní; ak je predmetom spoluvlastníctva nehnuteľnosť, dohoda musí byť písomná.

(2) Každý zo spoluvlastníkov je povinný vydať ostatným na požiadanie písomné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadali, ak nemala už dohoda o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní písomnú formu.

§ 142

(1) Ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

(2) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výťažku.

(3) Pri zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva rozdelením veci môže súd zriadiť vecné bremeno k novovzniknutej nehnuteľnosti v prospech vlastníka inej novovzniknutej nehnuteľnosti. Zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva nemôže byť na ujmu osobám, ktorým patria práva viaznúce na nehnuteľnosti.

Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

§ 143

V bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka. 3)

§ 143a

(1) Manželia môžu dohodou rozšíriť alebo zúžiť zákonom určený rozsah bezpodielového spoluvlastníctva. Obdobne sa môžu dohodnúť aj o správe spoločného majetku.

(2) Manželia sa môžu dohodnúť, že vyhradia vznik bezpodielového spoluvlastníctva ku dňu zániku manželstva.

(3) Dohoda podľa odsekov 1 a 2 vyžaduje formu notárskej zápisnice. Manželia sa môžu voči inej osobe na túto dohodu odvolať len vtedy, ak jej je táto dohoda známa.

§ 144

Veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne; spoločne uhradzujú aj náklady vynaložené na veci alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním.

§ 145

(1) Bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

(2) Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia

spoločne a nerozdielne.

§ 146

(1) Ak dôjde medzi manželmi k nehode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

(2) Ak sa z dôvodu fyzického alebo psychického násillia alebo hrozby takého násillia vo vzťahu k manželovi alebo k blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo byte, stalo ďalšie spolužitie nezneseiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov obmedziť užívacie právo druhého manžela k domu alebo bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva, prípadne ho z jeho užívania úplne vylúčiť.

§ 147

(1) Pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

(2) To neplatí, ak ide o pohľadávku veriteľa jedného z manželov, ktorí sa dohodli podľa ustanovení § 143a, pokiaľ táto pohľadávka vznikla pri používaní majetku, ktorý nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

§ 148

(1) Zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

(2) Zo závažných dôvodov, najmä ak by ďalšie trvanie bezpodielového spoluvlastníctva odporovalo dobrým mravom, môže súd na návrh niektorého z manželov toto spoluvlastníctvo zrušiť i za trvania manželstva.

§ 148a

(1) Na použitie majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov potrebuje podnikateľ pri začatí podnikania súhlas druhého manžela. Na ďalšie právne úkony súvisiace s podnikaním už súhlas druhého manžela nepotrebuje.

(2) Súd na návrh zruší bezpodielové spoluvlastníctvo manželov v prípade, že jeden z manželov získal oprávnenie na podnikateľskú činnosť. Návrh môže podať ten z manželov, ktorý nezískal oprávnenie na podnikateľskú činnosť. Pokiaľ toto oprávnenie majú obaja manželia, môže návrh podať ktorýkoľvek z nich.

(3) Ak podnikateľskú činnosť po zrušení bezpodielového spoluvlastníctva manželov vykonáva podnikateľ spoločne alebo s pomocou manžela, ktorý nie je podnikateľom, rozdelia sa medzi nich príjmy z podnikania v pomere určenom písomnou zmluvou; ak taká zmluva nebola uzavretá, rozdelia sa príjmy rovným dielom.

§ 149

(1) Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150.

(2) Ak dôjde k vyporiadaniu dohodou, sú manželia povinní vydať si na požiadanie písomné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadali.

(3) Ak sa vyporiadanie nevykoná dohodou, vykoná ho na návrh niektorého z manželov súd.

(4) Ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnuteľné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastník používa. O ostatných hnuteľných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.

§ 149a

Pokiaľ sa dohody medzi manželmi podľa ustanovení § 143 a 149 týkajú nehnuteľností, musia mať písomnú formu a nadobúdajú účinnosť vkladom do katastra.

§ 150

Pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržiavanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

§ 151

Ak za trvania manželstva bezpodielové spoluvlastníctvo zaniklo, môže sa obnoviť len rozhodnutím súdu vydaným na návrh jedného z manželov.

Tretia hlava

PRÁVA K CUDZÍM VECIAM

Záložné právo

§ 151a

Záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

§ 151b

(1) Záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním vecí podľa tohto zákona.

(2) V zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh.

(3) V zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky.

(4) Záloh môže byť v zmluve o zriadení záložného práva určený jednotlivo, čo sa týka množstva a druhu alebo iným spôsobom tak, aby kedykoľvek počas trvania záložného práva bolo možné záloh určiť.

§ 151c

(1) Záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná.

(2) Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky.

(3) Záložné právo prechádza pri prevode alebo prechode pohľadávky zabezpečenej záložným právom na nadobúdateľa pohľadávky. To platí aj vtedy, ak ide o inú zmenu v osobe oprávnenej zo zabezpečenej pohľadávky.

§ 151d

(1) Záloh môže byť vec, právo, iná majetková hodnota, byt a nebytový priestor, ktoré sú prevoditeľné, ak zákon neustanovuje inak. 3a) Záloh môže byť aj súbor vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, podnik alebo časť podniku, alebo iná hromadná vec.

(2) Záložné právo sa vzťahuje na záloh, jeho súčasti, plody a úžitky a príslušenstvo, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje alebo zákon neustanovuje inak. Na plody a úžitky sa záložné právo vzťahuje až do ich oddelenia od zálohu, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje inak.

(3) Záložné právo možno zriadiť na vec, byt a na nebytový priestor vo vlastníctve záložcu, alebo na právo a na inú majetkovú hodnotu, ktoré patria záložcovi.

(4) Záložné právo možno zriadiť aj na vec, právo, inú majetkovú hodnotu, byt alebo nebytový priestor, ktorý záložca nadobudne v budúcnosti, a to aj vtedy, ak vec, právo, iná majetková hodnota, byt a nebytový priestor vzniknú v budúcnosti alebo ktorých vznik závisí od splnenia podmienky.

(5) Pohľadávku možno zabezpečiť aj záložným právom zriadeným na niekoľko samostatných zálohov.

(6) Akákoľvek dohoda zakazujúca zriadiť záložné právo je neúčinná voči tretím osobám.

§ 151e

(1) Na vznik záložného práva sa vyžaduje jeho registrácia v Notárskom centrálnom registri záložných práv (ďalej len "register záložných práv") zriadenom podľa osobitného zákona, 3b) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon 3c) neustanovuje inak.

(3) Záložné právo k niektorým veciam, právam alebo k iným majetkovým hodnotám ustanoveným osobitným zákonom vzniká jeho registráciou v osobitnom registri, 3d) ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(4) Záložné právo, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností podľa odseku 2 alebo ktoré vzniká registráciou v osobitnom registri podľa odseku 3 (ďalej len "registrácia v osobitnom registri"), nepodlieha registrácii v registri záložných práv podľa tohto zákona.

(5) Záložné právo na hnutelnú vec vzniká jej odovzdaním záložnému veriteľovi alebo tretej osobe do úschovy, ak sa na tom záložca a záložný veriteľ dohodli. Takto vzniknuté záložné právo môže byť kedykoľvek počas trvania záložného práva registrované v registri záložných práv; ak sa zmluva o zriadení záložného práva neuzatvorila v písomnej forme, vyžaduje sa písomné vyhotovenie potvrdenia o obsahu zmluvy podpísané záložcom a záložným veriteľom pred registráciou záložného práva.

§ 151f

(1) Na vznik záložného práva k súboru vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, podniku alebo časti podniku ako celku sa vyžaduje registrácia v registri záložných práv. Na vznik záložného práva k jednotlivým súčastiám zálohu, pre ktoré to tento zákon alebo osobitný zákon ustanovuje, sa vyžaduje aj registrácia v osobitnom registri.

(2) Záložné právo k veci, bytu, nebytovému priestoru, k právu a k inej majetkovej hodnote, ktoré záložca nadobudne v budúcnosti, ktoré vzniknú v budúcnosti alebo ktorých vznik závisí od splnenia podmienky, vznikne nadobudnutím vlastníckeho práva k veci, bytu alebo nebytovému priestoru, alebo nadobudnutím iného práva, alebo inej majetkovej hodnoty záložcom; to neplatí, ak záložné právo, na ktorého vznik sa vyžaduje jeho registrácia v registri záložných práv, nebolo registrované pred nadobudnutím vlastníckeho práva k veci, iného práva alebo inej majetkovej hodnoty záložcom.

(3) Záložné právo k veci, bytu, nebytovému priestoru, právu a k inej majetkovej hodnote, ktoré záložca nadobudne v budúcnosti, ktoré vzniknú v budúcnosti alebo ktorých vznik závisí od splnenia podmienky, na ktorého vznik sa vyžaduje podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona jeho registrácia v osobitnom registri, zapíše sa vznik záložného práva do tohto registra ku dňu nadobudnutia vlastníckeho práva k veci, bytu alebo nebytovému priestoru, alebo nadobudnutia iného práva, alebo inej majetkovej hodnoty záložcom.

§ 151g

(1) Žiadosť o registráciu záložného práva v registri záložných práv alebo žiadosť o registráciu v osobitnom registri, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona registrácia v osobitnom registri, podáva v prípade vzniku záložného práva na základe písomnej zmluvy záložca, v ostatných prípadoch záložný veriteľ, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Ak záložné právo vzniká rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, registrácia sa vykoná na základe rozhodnutia príslušného súdu alebo správneho orgánu, ktorý záložné právo zriadil.

(2) Ak nastanú zmeny údajov týkajúce sa záložného práva, je osoba, ktorej to ukladá zákon, inak osoba, ktorej sa zmena údajov týka, povinná požiadať o zmenu registrácie v registri záložných práv alebo v osobitnom registri. Ak nemožno určiť osobu, ktorej sa zmena údajov týka, má túto povinnosť záložca, ak zákon neustanovuje inak.

(3) Povinnosť podľa odseku 2 splní povinná osoba bez zbytočného odkladu odo dňa, keď nastala skutočnosť, z ktorej vyplýva zmena údajov o záložnom práve. Ak návrh na registráciu zmeny údajov sú povinné podať viaceré osoby, považuje sa táto povinnosť za splnenú, ak ju splní jedna z nich, ak zákon neustanovuje, že návrh na registráciu zmeny údajov sú tieto osoby povinné podať spoločne.

(4) Osoba, ktorá poruší povinnosti podľa odsekov 2 a 3, zodpovedá za škodu, ktorú tým spôsobí.

Nadpis zrušený od 1.1.2003

§ 151h

(1) Pri prevode alebo prechode zálohu pôsobí záložné právo voči nadobúdateľovi zálohu, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom alebo ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Na nadobúdateľa zálohu, voči ktorému pôsobí záložné právo, prechádzajú účinnosťou prevodu alebo prechodu všetky práva a povinnosti záložcu zo zmluvy o zriadení záložného práva. Nadobúdateľ zálohu, voči ktorému pôsobí záložné právo, je povinný strpieť výkon záložného práva a vzťahujú sa na neho práva a povinnosti záložcu.

(3) Záložné právo nepôsobí voči nadobúdateľovi zálohu, ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania. Záložné právo nepôsobí voči nadobúdateľovi zálohu ani vtedy, ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezatažený záložným právom. Ak je záložné právo registrované v registri záložných práv, predpokladá sa, že nadobúdateľ zálohu nie je dobromyseľný, ak nepreukáže opak.

(4) Ustanovenie odseku 3 sa nevzťahuje na záložné právo, ktoré vzniká registráciou v osobitnom registri, ak sa na jeho vznik vyžaduje podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona registrácia v osobitnom registri.

(5) Záložca a nadobúdateľ zálohu sú povinní zaregistrovať zmenu v osobe záložcu do registra záložných práv alebo do osobitného registra, ak na vznik záložného práva sa vyžaduje podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona registrácia v osobitnom registri; za škodu spôsobenú porušením tejto povinnosti zodpovedajú spoločne a nerozdielne.

(6) Konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie na záloh možno viesť iba vtedy, ak oprávneným je záložný veriteľ alebo ak záložný veriteľ s výkonom rozhodnutia alebo s exekúciou súhlasí.

§ 151i

(1) Záložca môže záloh používať zvyčajným spôsobom; je však povinný zdržať sa všetkého, čím sa okrem bežného opotrebovania hodnota zálohu znižuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje inak.

(2) Ak je zálohom hnutelná vec a záloh bol odovzdaný záložnému veriteľovi, záložný veriteľ je povinný zverený záloh chrániť pred poškodením, stratou a zničením; zverený záloh je oprávnený užívať len so súhlasom záložcu, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(3) Ak záložnému veriteľovi vzniknú v dôsledku plnenia povinností podľa odseku 2 náklady, má voči záložcovi právo na úhradu nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov.

§ 151j

(1) Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, 3e) alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, 3f) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.)

(2) Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

(3) Akákoľvek dohoda uzatvorená pred splatnosťou pohľadávky zabezpečenej záložným právom, na ktorej základe sa záložný veriteľ môže uspokojiť tým, že nadobudne vlastnícke právo k veci, bytu alebo nebytovému priestoru, alebo iné právo a inú majetkovú hodnotu, na ktoré je zriadené záložné právo, je neplatná, ak zákon neustanovuje inak.

(4) Ak je na zabezpečenie tej istej pohľadávky zriadené záložné právo k viacerým samostatným zálohom, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z ktoréhokoľvek z nich, ktorý postačuje na uspokojenie pohľadávky, inak zo všetkých zálohov.

(5) Ak je zálohom podnik alebo jeho časť, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia z podniku alebo z jeho časti ako celku, iba ak záložné právo vzniklo ku všetkým súčastiť podniku alebo k jeho časti.

Nadpis zrušený od 1.1.2003

§ 151k

(1) Ak vzniklo na zálohu viac záložných práv, na ich uspokojenie je rozhodujúce poradie ich registrácie v registri záložných práv počítané odo dňa ich najskoršej registrácie alebo odo dňa ich registrácie v osobitnom registri.

(2) Ak vznikne na hnuteľnej veci viac záložných práv a niektoré z nich vznikne odovzdaním veci, na uspokojenie záložných práv majú prednosť záložné práva registrované v registri záložných práv podľa poradia ich registrácie.

(3) Ak vznikne na zálohu viac záložných práv, môžu sa záložní veritelia dohodnúť o poradí ich záložných práv rozhodujúcom na ich uspokojenie. Taká dohoda nadobúda účinnosť registráciou dohodnutého poradia v registri záložných práv alebo registráciou v osobitnom registri, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje registrácia v osobitnom registri, na základe žiadosti všetkých na dohode zúčastnených záložných veriteľov. Dohoda, na ktorej základe by sa mohla záložnému veriteľovi, ktorý nie je jej účastníkom, zhoršiť vymožitelnosť pohľadávky pri výkone záložného práva, je neúčinná voči tejto osobe.

§ 151l

(1) Začatie výkonu záložného práva je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, a pri záložných právach registrovaných v registri záložných práv aj zaregistrovať začatie výkonu záložného práva v tomto registri, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. V písomnom oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí alebo sa bude domáhať uspokojenia zo zálohu.

(2) Po oznámení o začatí výkonu záložného práva nesmie záložca bez súhlasu záložného veriteľa záloh previesť. Porušenie zákazu nemá účinky voči osobám, ktoré nadobudli záloh od záložcu v bežnom obchodnom styku v rámci predmetu podnikania záložcu okrem prípadu, keď nadobúdateľ vedel alebo vzhľadom na všetky okolnosti mohol vedieť, že sa začal výkon záložného práva.

(3) Záložný veriteľ má voči záložcovi právo na úhradu nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

(4) Ak je záložné právo zapísané v katastri nehnuteľností, záložný veriteľ je povinný jedno vyhotovenie oznámenia o začatí výkonu záložného práva zaslať príslušnej správe katastra nehnuteľností, ktorá začatie výkonu záložného práva vyznačí v katastri nehnuteľností.

§ 151m

(1) Predať záloh spôsobom určeným v zmluve o zriadení záložného práva alebo na dražbe môže záložný veriteľ najskôr po uplynutí 30 dní odo dňa oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Ak je záložné právo registrované v registri záložných práv a deň registrácie začatia výkonu záložného práva v registri záložných práv je neskorší, ako deň oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi a dlžníkovi a ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, 30-dňová lehota začína plynúť odo dňa registrácie začatia výkonu záložného práva v registri záložných práv.

(2) Záložca a záložný veriteľ sa môžu po oznámení o začatí výkonu záložného práva dohodnúť, že záložný veriteľ je oprávnený predať záloh spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo na dražbe aj pred uplynutím lehoty podľa odseku 1.

(3) Záložný veriteľ, ktorý začal výkon záložného práva s cieľom uspokojiť svoju pohľadávku spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva, môže kedykoľvek počas výkonu záložného práva zmeniť spôsob výkonu záložného práva a predať záloh na dražbe alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov. Záložný veriteľ je povinný informovať záložcu o zmene

spôsobu výkonu záložného práva.

(4) Záložca je povinný strpieť výkon záložného práva a je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi súčinnosť potrebnú na výkon záložného práva. Najmä je povinný vydať záložnému veriteľovi záloh a doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu a poskytnúť akúkoľvek inú súčinnosť určenú v zmluve o zriadení záložného práva. Rovnakú povinnosť má aj tretia osoba, ktorá má záloh alebo doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu u seba.

(5) Osoba, ktorá má počas výkonu záložného práva záloh u seba, je povinná zdržať sa všetkého, čím by sa hodnota zálohu zmenšila, okrem bežného opotrebovania.

(6) Pri výkone záložného práva koná záložný veriteľ v mene záložcu.

(7) Záložný veriteľ je povinný informovať záložcu o priebehu výkonu záložného práva, najmä o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu mať vplyv na cenu zálohu pri jeho predaji.

(8) Ak sa v zmluve o zriadení záložného práva dohodne, že záložný veriteľ je oprávnený prediť záloh iným spôsobom ako na dražbe, záložný veriteľ je povinný pri predaji zálohu postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby záloh predal za cenu, za ktorú sa rovnaký alebo porovnateľný predmet zvyčajne predáva za porovnateľných podmienok v čase a mieste predaja zálohu.

(9) Záložný veriteľ je povinný podať záložcovi písomnú správu o výkone záložného práva bez zbytočného odkladu po predaji zálohu, v ktorej uvedie najmä údaje o predaji zálohu, hodnotu výťažku z predaja zálohu, o nákladoch vynaložených na vykonanie záložného práva a o použití výťažku z predaja zálohu. Náklady vynaložené v súvislosti s výkonom záložného práva je záložný veriteľ povinný preukázať.

(10) Ak výťažok z predaja zálohu prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, záložný veriteľ je povinný vydať záložcovi bez zbytočného odkladu hodnotu výťažku z predaja, ktorá prevyšuje zabezpečenú pohľadávku po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

§ 151ma

(1) Ak vzniklo na zálohu viac záložných práv, záložný veriteľ je povinný písomne oznámiť začatie výkonu záložného práva aj ostatným záložným veriteľom, ktorí sú v poradí rozhodujúcim na uspokojenie záložných práv pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo. V oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí alebo sa bude domáhať uspokojenia zo zálohu.

(2) Záložný veriteľ vykonávajúcim záložné právo môže prediť záloh najskôr po uplynutí lehoty 30 dní odo dňa oznámenia o začatí výkonu záložného práva všetkým záložným veriteľom podľa odseku 1.

(3) Pri výkone záložného práva záložným veriteľom, ktorého záložné právo je v poradí rozhodujúcim na uspokojenie záložných práv registrované ako prvé (ďalej len "prednostný záložný veriteľ"), sa záloh prevádza nezatažený záložnými právami ostatných záložných veriteľov. Ak výťažok z predaja zálohu prevyšuje pohľadávku zabezpečenú v prospech prednostného záložného veriteľa, ostatní záložní veritelia majú právo, aby ich pohľadávky zabezpečené záložným právom k prevádzanému zálohu boli po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov prednostným záložným veriteľom v súvislosti s výkonom záložného práva uspokojené z výťažku z predaja zálohu podľa poradia rozhodujúceho na uspokojenie záložných práv.

(4) Hodnota výťažku z predaja zálohu, ktorá prevyšuje zabezpečené pohľadávky po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva, sa vydá záložcovi.

(5) Pri výkone záložného práva prednostným záložným veriteľom podľa odseku 3 uloží prednostný záložný veriteľ do notárskej úschovy v prospech ostatných záložných veriteľov a záložcu hodnotu výťažku z predaja zálohu prevyšujúcu pohľadávku zabezpečenú v jeho prospech po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

(6) Pri výkone záložného práva záložným veriteľom, ktorý nemá postavenie prednostného záložného veriteľa, sa záloh prevádza zatažený záložným právom prednostného záložného veriteľa a ostatných záložných veriteľov, ktorí sú v poradí rozhodujúcim na uspokojenie záložných práv pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo; vo vzťahu k ostatným záložným veriteľom sa použijú primerane ustanovenia odsekov 3 až 5.

(7) Záložný veriteľ, ktorý vykonáva záložné právo podľa odseku 6, je povinný informovať nadobúdateľa zálohu, že záloh sa prevádza zatažený záložným právom. Záložný veriteľ, ktorý vykonáva záložné právo podľa odseku 6, a nadobúdateľ zálohu sú povinní zaregistrovať zmenu v

osobe záložcu v registri záložných práv alebo v osobitnom registri, ak sa na vznik záložného práva podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona vyžaduje jeho registrácia v osobitnom registri; za škodu spôsobenú porušením tejto povinnosti zodpovedajú spoločne a nerozdIELne.

(8) Ak pohľadávka prednostného záložného veriteľa alebo niektorého z ostatných záložných veriteľov, ktorí sú v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložných práv pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo podľa odseku 6, je v čase výkonu záložného práva splatná, môže tento záložný veriteľ začať výkon záložného práva alebo uplatňovať uspokojenie svojej pohľadávky aj z výťažku z predaja zálohu.

(9) Ak prednostný záložný veriteľ alebo iný záložný veriteľ, ktorý je v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložného práva pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo, začne výkon záložného práva podľa odseku 8, začatie výkonu záložného práva oznámi aj záložnému veriteľovi vykonávajúcemu záložné právo. Ak prednostný záložný veriteľ alebo iný záložný veriteľ, ktorý je v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložného práva pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo, oznámi začatie výkonu záložného práva záložnému veriteľovi vykonávajúcemu záložné právo pred uplynutím lehoty podľa odseku 2, nemôže záložný veriteľ vykonávajúci záložné právo pokračovať vo výkone záložného práva.

(10) Záložný veriteľ, ktorý po začatí výkonu záložného práva iným záložným veriteľom splní za dlžníka pohľadávku, na ktorej uspokojenie sa začal výkon záložného práva, nadobúda jej splnením všetky práva záložného veriteľa k tejto pohľadávke vrátane poradia rozhodujúceho na uspokojenie záložných práv. Záložný veriteľ, ktorý začal výkon záložného práva, nemôže splnenie pohľadávky iným záložným veriteľom odmietnuť.

§ 151mb

(1) Záložné právo k pohľadávke sa vzťahuje aj na dlžné úroky a ostatné jej príslušenstvo.

(2) Záložné právo na peňažnú pohľadávku je účinné voči poddlžníkovi, len ak vznik záložného práva záložca písomne oznámi poddlžníkovi alebo ak mu vznik záložného práva preukáže záložný veriteľ; na preukázanie vzniku záložného práva stačí výpis z registra záložných práv.

(3) Ak bol vznik záložného práva poddlžníkovi oznámený alebo preukázaný, poddlžník je povinný plniť svoj splatný peňažný záväzok záložnému veriteľovi alebo inej osobe určenej záložným veriteľom. Splnenie peňažného záväzku poddlžníka je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť záložcovi.

(4) Ak poddlžník splní svoj peňažný záväzok záložnému veriteľovi, záložný veriteľ je oprávnený prijať plnenie držať u seba. Ak zabezpečená pohľadávka nie je riadne a včas splnená, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť sa z peňažného plnenia poddlžníka, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje inak.

(5) Ak peňažné plnenie poddlžníka prijaté záložným veriteľom prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, záložný veriteľ je povinný vydať záložcovi bez zbytočného odkladu peňažné plnenie prevyšujúce zabezpečenú pohľadávku po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

(6) Ak poddlžník nesplní svoj záväzok, môže sa záložný veriteľ uspokojiť aj s výkonom záložného práva podľa § 151j až 151ma.

(7) Ak osoba poddlžníka je totožná s osobou záložného veriteľa, ustanovenie § 584 sa nepoužíja.

§ 151mc

(1) Záložca je povinný záloh poistiť, len ak tak určuje zmluva o zriadení záložného práva.

(2) Ak záložca písomne oznámi alebo záložný veriteľ preukáže poisťovateľovi najneskôr do výplaty plnenia z poisťnej zmluvy vznik záložného práva, poisťovateľ plní v prípade poisťnej udalosti plnenie z poisťnej zmluvy záložnému veriteľovi alebo inej osobe určenej záložným veriteľom; na preukázanie vzniku záložného práva stačí výpis z registra záložných práv alebo z osobitného registra, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje registrácia v osobitnom registri. Výplatu plnenia z poisťnej zmluvy je záložný veriteľ povinný bez zbytočného odkladu písomne oznámiť záložcovi.

(3) Ak poisťovateľ vyplatí plnenie z poisťnej zmluvy záložnému veriteľovi, záložný veriteľ je oprávnený prijať plnenie držať u seba. Ak zabezpečená pohľadávka nie je riadne a včas splnená, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť sa z plnenia z poisťnej zmluvy, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje inak.

(4) Ak plnenie z poistnej zmluvy prijaté záložným veriteľom prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, záložný veriteľ je povinný vydať záložcovi bez zbytočného odkladu plnenie z poistnej zmluvy prevyšujúce zabezpečenú pohľadávku po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

§ 151md

(1) Záložné právo zaniká

- a) zánikom zabezpečenej pohľadávky,
- b) zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje,
- c) ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva,
- d) uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené,
- e) vrátením veci záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním veci,
- f) ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania alebo ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu nadobúdateľ zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezatažený záložným právom,
- g) ak záložca previedol záloh a zmluva o zriadení záložného práva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zataženia záložným právom,
- h) iným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo vyplývajúcim z osobitného predpisu,
- i) ak sa vykonalo bez ohľadu na rozsah uspokojenia veriteľa.

(2) Po zániku záložného práva sa vykoná výmaz záložného práva z registra záložných práv alebo z osobitného registra, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje podľa zákona registrácia v osobitnom registri; výmaz sa vykoná ku dňu uvedenému v žiadosti na výmaz záložného práva, najskôr však ku dňu zániku záložného práva.

(3) Záložný veriteľ je povinný podať žiadosť o výmaz záložného práva bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva; ustanovenia § 151g ods. 2 až 4 sa použijú primerane. Ak bolo zrušené záložné právo zriadené rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, vykoná sa výmaz na základe rozhodnutia príslušného súdu alebo správneho orgánu, ktorý vydal rozhodnutie o zrušení záložného práva. Žiadosť o výmaz záložného práva je oprávnený podať aj záložca; záložca je povinný žiadosť doložiť písomným potvrdením o splnení záväzku alebo inou listinou preukazujúcou zánik záložného práva vystavenou záložným veriteľom.

(4) Ak je zálohom hniteľná vec a záloh bol podľa zmluvy o zriadení záložného práva odovzdaný záložnému veriteľovi, záložný veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva záloh vrátiť záložcovi.

§ 151me

Osobitné ustanovenia k záložnému právu k pohľadávke z účtu alebo z inej formy vkladu

(1) Zmluvné záložné právo k pohľadávke z účtu, vkladu, ak nejde o cenný papier, alebo z inej formy vkladu medzi osobami uvedenými v odseku 8 vzniká uzatvorením zmluvy o zriadení záložného práva; písomná forma zmluvy sa nevyžaduje. Takto vzniknuté záložné právo možno kedykoľvek počas jeho trvania zaregistrovať v registri záložných práv.

(2) Ak vznikne na zálohu viac záložných práv, uspokojia sa prednostne záložné práva vznikom najstaršie, ak ďalej tento zákon neustanovuje inak. Ak vznikne na zálohu viac záložných práv a niektoré z nich nie sú registrované v registri záložných práv, záložné práva registrované v registri záložných práv sa uspokojia prednostne podľa poradia ich registrácie pred ostatnými záložnými právami.

(3) Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená alebo ak nastane iná skutočnosť určená v zmluve o zriadení záložného práva ako skutočnosť rozhodná pre výkon záložného práva, záložný veriteľ môže záložné právo vykonať spôsobom ustanoveným zákonom alebo dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva. Ustanovenia § 151l ods. 1, § 151m ods. 1, 2, 3 posledná veta, ods. 7 a 9 a § 151ma ods. 1 a 2 sa nepoužijú.

(4) Dohodnutým spôsobom výkonu záložného práva môže byť najmä započítanie proti

zabezpečenej pohľadávke alebo použitie zálohu na vyrovnanie zabezpečenej pohľadávky.

(5) Ak sa tak zmluvné strany dohodli v zmluve o zriadení záložného práva, záložný veriteľ je oprávnený v medziach zmluvy so zálohom nakladať; pritom koná v mene záložcu a na svoj účet. Ak záložný veriteľ záloh previedol, záložné právo voči nadobúdateľovi nepôsobí.

(6) Ak záložný veriteľ so zálohom nakladal pred tým, ako nastala skutočnosť rozhodná pre výkon záložného práva, je povinný najneskôr v posledný deň splatnosti zabezpečenej pohľadávky obstarat' v mene záložcu a na svoj účet rovnocenný záloh, ktorý vstúpi na miesto pôvodného zálohu, ibaže sa so záložcom dohodol inak; na posúdenie poradia záložného práva vzťahujúceho sa na rovnocenný záloh je rozhodujúci čas vzniku alebo registrácie záložného práva. Rovnocenný záloh, ktorý vstúpil na miesto pôvodného zálohu, je predmetom toho istého záložného práva. Rovnocenným zálohom sa rozumie, ak sa zmluvné strany nedohodli inak, pohľadávka z účtu alebo inej formy vkladu znejúca na tú istú sumu v tej istej mene voči tomu istému dlžníkovi. Ak záložný veriteľ so zálohom nakladal tak, že na ňom zriadil záložné právo, vstupom rovnocenného zálohu na miesto pôvodného zálohu pôvodný záloh prechádza zo záložcu na záložného veriteľa.

(7) Ak sa tak zmluvné strany dohodli v zmluve o zriadení záložného práva, záložný veriteľ môže namiesto postupu podľa odseku 6 rovnocenný záloh započítat' proti zabezpečenej pohľadávke alebo rovnocenný záloh použiť na jej vyrovnanie.

(8) Ustanovenia odsekov 1 až 7 sa použijú, len ak zmluvu o zriadení záložného práva uzatvorili tieto osoby:

a) orgány verejnej moci členského štátu Európskej únie alebo iných štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore,

b) Národná banka Slovenska alebo centrálna banka iného štátu, Európska centrálna banka, Medzinárodný menový fond, Európska investičná banka, medzinárodná rozvojová banka a Banka pre medzinárodné zúčtovanie,

c) banka, zahraničná banka, obchodník s cennými papiermi, zahraničný obchodník s cennými papiermi, poisťovňa, zahraničná poisťovňa, poisťovňa z iného členského štátu, správcovská spoločnosť, zahraničná správcovská spoločnosť, inštitúcia elektronických peňazí, zahraničná inštitúcia elektronických peňazí, subjekt kolektívneho investovania a zahraničný subjekt kolektívneho investovania,

d) iná osoba ako osoba podľa písmena c) podliehajúca obozretnému dohľadu, ktorá v rámci svojho podnikania vykonáva ako hlavný predmet podnikania niektorú z činností, ktoré môže podľa osobitného predpisu vykonávať banka, ako aj osoba so sídlom v zahraničí s obdobným predmetom činnosti,

e) iná osoba ako osoba podľa písmena c) podliehajúca obozretnému dohľadu, ktorej hlavným predmetom podnikania je nadobúdanie podielov na majetku podľa osobitného predpisu, ako aj osoba so sídlom v zahraničí s obdobným predmetom činnosti,

f) centrálny depozitár cenných papierov, prevádzkovateľ platobného systému, zúčtovací agent, clearingový ústav, spoločný zástupca majiteľov dlhopisov alebo iných dlhových cenných papierov, ako aj osoba so sídlom v zahraničí s obdobným predmetom činnosti vrátane osoby, ktorej predmetom činnosti je zúčtovanie a vyrovnanie obchodov s finančnými nástrojmi alebo výkon činností ústrednej protistrany, aj keď nie je zahraničným centrálnym depozitárom.

Vecné bremená

§ 151n

(1) Vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

(2) Vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa.

(3) Pokiaľ sa účastníci nedohodli inak, je ten, kto je na základe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu oprávnený užívať cudziu vec, povinný znášať primerane náklady na jej zachovanie a opravy; ak však vec užíva aj jej vlastník, je povinný tieto náklady znášať podľa miery spoluužívania.

§ 151o

(1) Vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami

konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

(2) Zmluvou môže zriadiť vecné bremeno vlastník nehnuteľnosti, pokiaľ osobitný zákon nedáva toto právo aj ďalším osobám.

(3) Ak nie je vlastník stavby zároveň vlastníkom príslušného pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, súd môže na návrh vlastníka stavby zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príslušný pozemok.

§ 151p

(1) Vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. K zániku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zmluvou je treba vklad do katastra nehnuteľností.

(2) Vecné bremeno zanikne, ak nastanú také trvalé zmeny, že vec už nemôže slúžiť potrebám oprávnenej osoby alebo prospešnejšiemu užívaniu jej nehnuteľnosti; prechodnou nemožnosťou výkonu práva vecné bremeno nezaniká.

(3) Ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno za primeranú náhradu obmedzuje alebo zrušuje. Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie.

(4) Ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskôr jej smrťou alebo zánikom.

§ 151r

Zrušený od 1.1.1993

Zádržné právo

§ 151s

(1) Kto je povinný vydať hnuťelnú vec, môže ju zadržať, aby zabezpečil svoju splatnú peňažnú pohľadávku voči tomu, komu je inak povinný vec vydať. Nemožno však zadržiavať vec svojvoľne alebo ľstivo odňatú.

(2) Zádržné právo nemá ten, komu oprávnená osoba pri odovzdaní veci uložila, aby s ňou naložil spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s výkonom zádržného práva.

(3) Ak je však vyhlásený konkurz, alebo pri výkone rozhodnutia zistená platobná neschopnosť dlžníka, má veriteľ zádržné právo aj k zabezpečeniu pohľadávky dosiaľ nesplatennej a bez ohľadu na to, či sa veriteľovi uložilo naložiť s vecou spôsobom nezlučiteľným a výkonom zádržného práva.

(4) Veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť dlžníka o zadržaní veci a jeho dôvodoch.

§ 151t

Ohľadne opatrovania zadržanej veci a úhrady nákladov s tým spojených má ten, kto vec zadrzuje, postavenie aké má záložný veriteľ ohľadne zálohu.

§ 151u

Na základe zádržného práva má veriteľ právo pri výkone súdneho rozhodnutia na prednostné uspokojenie z výťažku zadržovanej veci pred iným veriteľom, a to aj záložným veriteľom.

§ 151v

Zádržné právo zanikne uspokojením zabezpečenej pohľadávky alebo poskytnutím dostatočnej zábezpeky.

TRETIA ČASŤ

ZRUŠENÁ OD 1.1.1992

Prvá hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 152

Zrušený od 1.1.1992

§ 153

Zrušený od 1.1.1992

§ 154

Zrušený od 1.1.1992

§ 155

Zrušený od 1.1.1992

§ 156

Zrušený od 1.1.1992

§ 157

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 158

Zrušený od 1.1.1992

§ 159

Zrušený od 1.1.1992

§ 160

Zrušený od 1.1.1992

§ 161

Zrušený od 1.1.1992

§ 162

Zrušený od 1.1.1992

§ 163

Zrušený od 1.1.1992

§ 164

Zrušený od 1.1.1992

§ 165

Zrušený od 1.1.1992

§ 166

Zrušený od 1.1.1992

§ 167

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 168

Zrušený od 1.1.1992

§ 169

Zrušený od 1.1.1992

§ 170

Zrušený od 1.1.1992

§ 171

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 172

Zrušený od 1.1.1992

§ 173

Zrušený od 1.1.1992

§ 174

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 175

Zrušený od 1.1.1992

§ 176

Zrušený od 1.1.1992

§ 177

Zrušený od 1.1.1992

§ 178

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 179

Zrušený od 1.1.1992

§ 180

Zrušený od 1.1.1992

§ 181

Zrušený od 1.1.1992

§ 182

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 183

Zrušený od 1.1.1992

§ 184

Zrušený od 1.1.1992

§ 185

Zrušený od 1.1.1992

§ 186

Zrušený od 1.1.1992

§ 187

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 188

Zrušený od 1.1.1992

§ 189

Zrušený od 1.1.1992

Druhá hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 190

Zrušený od 1.1.1992

§ 191

Zrušený od 1.1.1992

§ 192

Zrušený od 1.1.1992

§ 193

Zrušený od 1.1.1992

§ 194

Zrušený od 1.1.1992

§ 195

Zrušený od 1.1.1992

Tretia hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 196

Zrušený od 1.1.1992

§ 197

Zrušený od 1.1.1992

Štvrtá hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 198

Zrušený od 1.1.1992

§ 199

Zrušený od 1.1.1992

§ 200

Zrušený od 1.1.1992

§ 201

Zrušený od 1.1.1992

§ 202

Zrušený od 1.1.1992

§ 203

Zrušený od 1.1.1992

§ 203a

Zrušený od 1.1.1992

§ 204

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 205

Zrušený od 1.1.1992

§ 206

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 207

Zrušený od 1.1.1992

§ 208

Zrušený od 1.1.1992

§ 209

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 210

Zrušený od 1.1.1992

§ 211

Zrušený od 1.1.1992

§ 212

Zrušený od 1.1.1992

§ 213

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 214

Zrušený od 1.1.1992

§ 215

Zrušený od 1.1.1992

§ 216

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 217

Zrušený od 1.1.1992

§ 218

Zrušený od 1.1.1992

§ 219

Zrušený od 1.1.1992

§ 220

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 221

Zrušený od 1.1.1992

ŠTVRTÁ ČÁST

ZRUŠENÁ OD 1.1.1992

Prvá hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 222

Zrušený od 1.1.1992

§ 223

Zrušený od 1.1.1992

§ 224

Zrušený od 1.1.1992

§ 225

Zrušený od 1.1.1992

§ 226

Zrušený od 1.1.1992

§ 227

Zrušený od 1.1.1992

§ 228

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 229

Zrušený od 1.1.1992

§ 230

Zrušený od 1.1.1992

§ 231

Zrušený od 1.1.1992

§ 232

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 233

Zrušený od 1.1.1992

§ 234

Zrušený od 1.1.1992

§ 235

Zrušený od 1.1.1992

§ 236

Zrušený od 1.1.1992

§ 237

Zrušený od 1.1.1992

§ 238

Zrušený od 1.1.1992

Druhá hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 239

Zrušený od 1.1.1992

§ 240

Zrušený od 1.1.1992

§ 241

Zrušený od 1.1.1992

§ 242

Zrušený od 1.1.1992

§ 243

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 244

Zrušený od 1.1.1992

§ 245

Zrušený od 1.1.1992

§ 246

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 247

Zrušený od 1.1.1992

§ 248

Zrušený od 1.1.1992

§ 249

Zrušený od 1.1.1992

§ 250

Zrušený od 1.1.1992

§ 251

Zrušený od 1.1.1992

§ 252

Zrušený od 1.1.1992

§ 253

Zrušený od 1.1.1992

§ 254

Zrušený od 1.1.1992

§ 255

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 256

Zrušený od 1.1.1992

Tretia hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 257

Zrušený od 1.1.1992

§ 258

Zrušený od 1.1.1992

§ 259

Zrušený od 1.1.1992

§ 260

Zrušený od 1.1.1992

§ 261

Zrušený od 1.1.1992

§ 262

Zrušený od 1.1.1992

Štvrtá hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 263

Zrušený od 1.1.1992

§ 263a

Zrušený od 1.1.1992

§ 264

Zrušený od 1.1.1992

§ 265

Zrušený od 1.1.1992

§ 266

Zrušený od 1.1.1992

§ 267

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 268

Zrušený od 1.1.1992

§ 269

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 270

Zrušený od 1.1.1992

§ 271

Zrušený od 1.1.1992

§ 272

Zrušený od 1.1.1992

§ 273

Zrušený od 1.1.1992

§ 274

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 275

Zrušený od 1.1.1992

Piata hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 276

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 277

Zrušený od 1.1.1992

§ 278

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 279

Zrušený od 1.1.1992

§ 280

Zrušený od 1.1.1992

§ 281

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 282

Zrušený od 1.1.1992

§ 283

Zrušený od 1.1.1992

Šiesta hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 284

Zrušený od 1.1.1992

§ 285

Zrušený od 1.1.1992

§ 286

Zrušený od 1.1.1992

§ 287

Zrušený od 1.1.1992

§ 288

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 289

Zrušený od 1.1.1992

§ 290

Zrušený od 1.1.1992

§ 291

Zrušený od 1.1.1992

§ 292

Zrušený od 1.1.1992

§ 293

Zrušený od 1.1.1992

§ 294

Zrušený od 1.1.1992

§ 295

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 296

Zrušený od 1.1.1992

§ 297

Zrušený od 1.1.1992

§ 298

Zrušený od 1.1.1992

§ 299

Zrušený od 1.1.1992

Siedma hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 300

Zrušený od 1.1.1992

§ 301

Zrušený od 1.1.1992

§ 302

Zrušený od 1.1.1992

§ 303

Zrušený od 1.1.1992

§ 304

Zrušený od 1.1.1992

§ 305

Zrušený od 1.1.1992

§ 306

Zrušený od 1.1.1992

Ôsma hlava

Zrušená od 1.1.1992

Prvý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 307

Zrušený od 1.1.1992

§ 308

Zrušený od 1.1.1992

§ 309

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 310

Zrušený od 1.1.1992

§ 311

Zrušený od 1.1.1992

Druhý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 312

Zrušený od 1.1.1992

§ 313

Zrušený od 1.1.1992

§ 314

Zrušený od 1.1.1992

§ 315

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 316

Zrušený od 1.1.1992

§ 317

Zrušený od 1.1.1992

§ 318

Zrušený od 1.1.1992

Tretí oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 319

Zrušený od 1.1.1992

§ 320

Zrušený od 1.1.1992

Deviata hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 321

Zrušený od 1.1.1992

§ 322

Zrušený od 1.1.1992

§ 323

Zrušený od 1.1.1992

§ 324

Zrušený od 1.1.1992

Desiata hlava

Zrušená od 1.1.1992

Prvý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 325

Zrušený od 1.1.1992

§ 326

Zrušený od 1.1.1992

§ 327

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 328

Zrušený od 1.1.1992

§ 329

Zrušený od 1.1.1992

§ 330

Zrušený od 1.1.1992

§ 331

Zrušený od 1.1.1992

§ 332

Zrušený od 1.1.1992

§ 333

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 334

Zrušený od 1.1.1992

§ 335

Zrušený od 1.1.1992

§ 336

Zrušený od 1.1.1992

§ 337

Zrušený od 1.1.1992

§ 338

Zrušený od 1.1.1992

§ 339

Zrušený od 1.1.1992

§ 340

Zrušený od 1.1.1992

Druhý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 341

Zrušený od 1.1.1992

§ 342

Zrušený od 1.1.1992

§ 343

Zrušený od 1.1.1992

§ 344

Zrušený od 1.1.1992

Jedenásta hlava

Zrušená od 1.1.1992

Prvý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 345

Zrušený od 1.1.1992

§ 346

Zrušený od 1.1.1992

§ 347

Zrušený od 1.1.1992

§ 348

Zrušený od 1.1.1992

Druhý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 349

Zrušený od 1.1.1992

§ 350

Zrušený od 1.1.1992

§ 351

Zrušený od 1.1.1992

§ 352

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 353

Zrušený od 1.1.1992

§ 354

Zrušený od 1.1.1992

§ 355

Zrušený od 1.1.1992

§ 356

Zrušený od 1.1.1992

§ 357

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 358

Zrušený od 1.1.1992

§ 359

Zrušený od 1.1.1992

§ 360

Zrušený od 1.1.1992

§ 361

Zrušený od 1.1.1992

§ 362

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 362a

Zrušený od 1.1.1992

Tretí oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 363

Zrušený od 1.1.1992

§ 364

Zrušený od 1.1.1992

§ 365

Zrušený od 1.1.1992

§ 366

Zrušený od 1.1.1992

§ 367

Zrušený od 1.1.1992

§ 368

Zrušený od 1.1.1992

§ 369

Zrušený od 1.1.1992

§ 370

Zrušený od 1.1.1992

Štvrtý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 371

Zrušený od 1.1.1992

§ 372

Zrušený od 1.1.1992

§ 373

Zrušený od 1.1.1992

§ 374

Zrušený od 1.1.1992

§ 375

Zrušený od 1.1.1992

§ 376

Zrušený od 1.1.1992

Piaty oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 377

Zrušený od 1.1.1992

§ 378

Zrušený od 1.1.1992

§ 379

Zrušený od 1.1.1992

§ 380

Zrušený od 1.1.1992

§ 381

Zrušený od 1.1.1992

§ 382

Zrušený od 1.1.1992

§ 383

Zrušený od 1.1.1992

PIATA ČASŤ

ZRUŠENÁ OD 1.1.1992

Prvá hlava

Zrušená od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 384

Zrušený od 1.1.1992

§ 385

Zrušený od 1.1.1992

§ 386

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 387

Zrušený od 1.1.1992

§ 388

Zrušený od 1.1.1992

§ 389

Zrušený od 1.1.1992

Druhá hlava

Zrušená od 1.1.1992

Prvý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 390

Zrušený od 1.1.1992

§ 391

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 392

Zrušený od 1.1.1992

§ 393

Zrušený od 1.1.1992

Druhý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 394

Zrušený od 1.1.1992

§ 395

Zrušený od 1.1.1992

§ 396

Zrušený od 1.1.1992

Tretí oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 397

Zrušený od 1.1.1992

§ 398

Zrušený od 1.1.1992

Štvrtý oddiel

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 399

Zrušený od 1.1.1992

§ 400

Zrušený od 1.1.1992

§ 401

Zrušený od 1.1.1992

§ 402

Zrušený od 1.1.1992

§ 403

Zrušený od 1.1.1992

§ 404

Zrušený od 1.1.1992

§ 405

Zrušený od 1.1.1992

§ 406

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 407

Zrušený od 1.1.1992

§ 408

Zrušený od 1.1.1992

§ 409

Zrušený od 1.1.1992

Piaty oddiel

Zrušený od 1.1.1992

§ 410

Zrušený od 1.1.1992

§ 411

Zrušený od 1.1.1992

Tretia hlava

Zrušená od 1.1.1992

§ 412

Zrušený od 1.1.1992

§ 413

Zrušený od 1.1.1992

§ 414

Zrušený od 1.1.1992

ŠIESTA ČASŤ

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU A ZA BEZDÔVODNÉ OBOHATENIE

Prvá hlava

PREDCHÁDZANIE HROZIACIM ŠKODÁM

§ 415

Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

§ 416

Zrušený od 1.1.1992

§ 417

(1) Komu škoda hrozí, je povinný na jej odvrátenie zakročiť spôsobom primeraným okolnostiam ohrozenia.

(2) Ak ide o vážne ohrozenie, ohrozený má právo sa domáhať, aby súd uložil vykonať vhodné a primerané opatrenie na odvrátenie hroziacej škody.

§ 418

(1) Kto spôsobil škodu, keď odvracal priamo hroziace nebezpečenstvo, ktoré sám nevyvolal, nie je za ňu zodpovedný, okrem ak toto nebezpečenstvo za daných okolností bolo možné odvrátiť inak alebo ak spôsobený následok je zrejme rovnako závažný alebo ešte závažnejší ako ten, ktorý hrozil.

(2) Takisto nezodpovedá za škodu, kto ju spôsobil v nutnej obrane proti hroziacemu alebo trvajúcemu útoku. O nutnú obranu nejde, ak bola zrejme neprimeraná povaha a nebezpečnosť útoku.

§ 419

Kto odvracal hroziacu škodu, má právo na náhradu účelne vynaložených nákladov a na náhradu škody, ktorú pritom utrpel, aj proti tomu, v koho záujme konal, a to najviac v rozsahu zodpovedajúcom škode, ktorá bola odvrátená.

Druhá hlava

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU

Prvý oddiel

Všeobecná zodpovednosť

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 420

(1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

(2) Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým

dotknutá.

(3) Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

§ 420a

(1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobí inému prevádzkovou činnosťou.

(2) Škoda je spôsobená prevádzkovou činnosťou, ak je spôsobená

a) činnosťou, ktorá má prevádzkovú povahu, alebo vecou použitou pri činnosti,

b) fyzikálnymi, chemickými, prípadne biologickými vplyvmi prevádzky na okolie,

c) oprávneným vykonávaním alebo zabezpečením prác, ktorými sa spôsobí inému škoda na nehnuteľnosti alebo sa mu podstatne sťaží alebo znemožní užívanie nehnuteľností.

(3) Zodpovednosti za škodu sa ten, kto ju spôsobil, zbaví, len ak preukáže, že škoda bola spôsobená neodvratiteľnou udalosťou nemajúcou pôvod v prevádzke alebo vlastným konaním poškodeného.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

Druhý oddiel

Prípady osobitnej zodpovednosti

§ 421

Každý, kto od iného prevzal vec, ktorá má byť predmetom jeho záväzku, zodpovedá za jej poškodenie, stratu alebo zničenie, ibaže by ku škode došlo aj inak.

§ 421a

(1) Každý zodpovedá aj za škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktoré sa pri plnení záväzku použili. Tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť.

(2) Zodpovednosť podľa odseku 1 sa vzťahuje aj na poskytovanie zdravotníckych, sociálnych, veterinárnych a iných biologických služieb.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

Zodpovednosť za škodu spôsobenú tými, ktorí nemôžu posúdiť následky svojho konania

§ 422

(1) Maloletý alebo ten, kto je postihnutý duševnou poruchou, zodpovedá za škodu ním spôsobenú, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky; spoločne a nerozdielne s ním zodpovedá, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Ak ten, kto spôsobí škodu, pre maloletosť alebo pre duševnú poruchu nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu ten, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad.

(2) Kto je povinný vykonávať dohľad, zbaví sa zodpovednosti, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

(3) Ak vykonáva dohľad právnická osoba, jej pracovníci dohľadom poverení sami za škodu takto vzniknutú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

§ 423

Kto sa uvedie vlastnou vinou do takého stavu, že nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, je povinný nahradiť škodu v tomto stave spôsobenú; spoločne a nerozdielne s ním zodpovedajú tí, ktorí ho do tohto stavu úmyselne priviedli.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú úmyselným konaním proti dobrým mravom

§ 424

Za škodu zodpovedá aj ten, kto ju spôsobil úmyselným konaním proti dobrým mravom.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 425

Zrušený od 1.1.1992

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 426

Zrušený od 1.7.1969

Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov

§ 427

(1) Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

(2) Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

§ 428

Svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

§ 429

Prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

§ 430

(1) Namiesto prevádzateľa zodpovedá ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa. Prevádzateľ zodpovedá spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou nebalosťou umožnil.

(2) Ak je dopravný prostriedok v oprave, zodpovedá po čas opravy prevádzateľ podniku, v ktorom sa oprava vykonáva, a to rovnako ako prevádzateľ dopravného prostriedku.

§ 431

Ak sa stretnú prevádzky dvoch alebo viacerých prevádzateľov a ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú zvlášť nebezpečnou prevádzkou

§ 432

Za škodu vyvolanú povahou zvlášť nebezpečnej prevádzky zodpovedá prevádzateľ rovnako ako prevádzateľ dopravného prostriedku.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú na vnesených alebo odložených veciach

§ 433

(1) Prevádzkovateľ poskytujúci ubytovacie služby zodpovedá za škodu na veciach, ktoré boli ubytovanými fyzickými osobami alebo pre ne vnesené, ibaže by ku škode došlo aj inak. Vnesené sú veci, ktoré boli prinesené do priestorov, ktoré boli vyhradené na ubytovanie alebo na uloženie vecí alebo ktoré boli za tým účelom odovzdané prevádzkovateľovi alebo niektorému z pracovníkov prevádzkovateľa.

(2) Ak je s prevádzkou niektorej činnosti spravidla spojené odkladanie vecí, zodpovedá ten, kto ju vykonáva, fyzickej osobe za škodu na veciach odložených na mieste na to určenom alebo na mieste, kde sa obvykle odkladajú, okrem ak by ku škode došlo aj inak.

(3) Zodpovednosti podľa odseku 1 a 2 sa nemožno zbaviť jednostranným vyhlásením ani dohodou.

§ 434

(1) Za klenoty, peniaze a iné cennosti sa takto zodpovedá len do výšky ustanovenej vykonávacím predpisom. Ak však bola škoda na týchto veciach spôsobená tými, ktorí v prevádzke pracujú, uhradzuje sa bez obmedzenia.

(2) Bez obmedzenia sa uhradzuje škoda aj vtedy, ak boli veci prevzaté do úschovy.

§ 435

Rovnako ako prevádzkovateľ poskytujúci ubytovacie služby zodpovedajú i prevádzatelia garáží a iných podnikov podobného druhu, pokiaľ ide o dopravné prostriedky v nich umiestnené a ich príslušenstvo.

§ 436

Právo na náhradu škody sa musí uplatniť u prevádzateľa bez zbytočného odkladu. Právo zanikne, ak sa neuplatnilo najneskôr pätnásteho dňa po dni, keď sa poškodený o škodu dozvedel.

§ 437

Za škodu spôsobenú na veciach odložených v dopravných prostriedkoch hromadnej dopravy sa zodpovedá len podľa ustanovení o náhrade škody spôsobenej ich prevádzkou (§ 427 až 431).

Tretí oddiel

Spoločné ustanovenia o náhrade škody

Spoločná zodpovednosť

§ 438

(1) Ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

(2) V odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody.

§ 439

Kto zodpovedá za škodu spoločne a nerozdielne s inými, vyporiada sa s nimi podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

§ 440

Kto zodpovedá za škodu spôsobenú zavinením iného, má proti nemu postih.

Zavinenie poškodeného

§ 441

Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Spôsob a rozsah náhrady

§ 442

(1) Uhradza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

(2) Pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhradza aj nemajetková ujma v peniazoch.

(3) Škoda sa uhradza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhradza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

(4) Ak bola škoda spôsobená úmyselným trestným činom, z ktorého mal páchateľ majetkový prospech, môže súd rozhodnúť, že právo na náhradu škody možno uspokojiť z vecí, ktoré z majetkového prospechu nadobudol, a to i vtedy, ak inak podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nepodliehajú výkonu rozhodnutia. Dokiaľ právo na náhradu škody nie je uspokojené, nesmie dlžník s takýmito v rozhodnutí uvedenými vecami nakladať.

§ 442a

(1) Pri porušení alebo ohrození práva duševného vlastníctva sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch, ak by sa priznanie iného zadostučinenia, najmä ospravedlnenie alebo zverejnenie rozsudku súdu na náklady osoby, ktorá porušila alebo ohrozila právo duševného vlastníctva, nezdalo postačujúce.

(2) Pri porušení alebo ohrození práva duševného vlastníctva, ktoré môže byť predmetom licenčnej zmluvy, výška náhrady škody, ak ju nemožno určiť inak, určí sa najmenej vo výške odmeny, ktorá by za získanie takej licencie bola zvyčajná v čase neoprávneného zásahu do tohto práva; to sa primerane vzťahuje aj na práva duševného vlastníctva, ktoré môžu byť predmetom prevodu.

§ 443

Pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

§ 444

Pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

§ 445

Strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom; pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval.

§ 446

Náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako úrazový príplatok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

§ 447

Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

§ 447a

Náhrada za stratu na dôchodku patrí v sume rovnajúcej sa rozdielu medzi výškou dôchodku, na ktorý poškodenému vznikol nárok, a výškou dôchodku, na ktorý by mu vznikol nárok, ak by do priemerného mesačného zárobku, z ktorého bol vymeraný dôchodok, bola zahrnutá náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, ktorú fyzická osoba poberala v období rozhodnom pre vymieranie dôchodku.

§ 447b

Poškodený má nárok na jednorazové vyrovnanie, ktoré sa posúdi, a suma jednorazového vyrovnania sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

§ 448

Fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

§ 449

(1) Pri škode na zdraví sa uhradzujú aj účelné náklady spojené s liečením.

(2) Pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení.

(3) Náklady liečenia a náklady pohrebu sa uhradzujú tomu, kto ich vynaložil.

§ 449a

Budúce nároky podľa ustanovení § 445 až 449 možno odškodniť jednorazovo na základe písomnej dohody o ich úplnom a konečnom vyporiadaní medzi oprávneným a povinným.

Zníženie náhrady

§ 450

Z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

Tretia hlava

BEZDÔVODNÉ OBOHATENIE

§ 451

(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

§ 452

Zrušený od 1.1.1992

§ 453

Zrušený od 1.1.1992

§ 453a

Zrušený od 1.1.1992

§ 454

Bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

§ 455

(1) Za bezdôvodné obohatenie sa nepovažuje, ak bolo prijaté plnenie premlčaného dlhu alebo dlhu neplatného len pre nedostatok formy.

(2) Takisto sa za bezdôvodné obohatenie nepovažuje prijatie plnenia z hry alebo stávky uzavretej medzi fyzickými osobami a vrátenie peňazí požičaných do hry alebo stávky; na súde sa však týchto plnení nemožno domáhať.

§ 456

Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

§ 457

Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

§ 458

(1) Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

(2) S predmetom bezdôvodného obohatenia sa musia vydať aj úžitky z neho, pokiaľ ten, kto obohatenie získal, nekonal dobromyseľne.

(3) Ten, kto predmet bezdôvodného obohatenia vydáva, má právo na náhradu potrebných nákladov, ktoré na vec vynaložil.

§ 458a

Ak pri porušení alebo ohrození práva duševného vlastníctva nemožno určiť bezdôvodné obohatenie sa inak, na určenie peňažnej náhrady sa použije primerane ustanovenie § 442a ods. 2.

§ 459

Ak je predmet bezdôvodného obohatenia povinný vydať ten, kto nebol dobromyseľný, môže súd rozhodnúť, že možno právo uspokojiť aj z vecí, ktoré z bezdôvodného obohatenia nadobudol, a to aj vtedy, ak inak podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku výkonu rozhodnutia nepodliehajú. Dokiaľ nie je právo na vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia uspokojené, nesmie dlžník s takými vecami uvedenými v rozhodnutí nakladať.

SIEDMA ČASŤ

DEDENIE

Prvá hlava

NADOBÚDANIE DEDIČSTVA

§ 460

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

§ 461

(1) Dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

(2) Ak nenadobudne dedičstvo dedič zo závetu, nastupujú namiesto neho dedičia zo zákona. Ak sa nadobudne zo závetu len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičia zo zákona.

§ 462

Dedičstvo, ktoré nenadobudne žiadny dedič, pripadne štátu.

Odmietnutie dedičstva

§ 463

(1) Dedič môže dedičstvo odmietnuť. Odmietnutie sa musí stať ústnym vyhlásením na súde alebo písomným vyhlásením jemu zaslaným.

(2) Zástupca dediča môže za neho dedičstvo odmietnuť len podľa plnomocenstva, ktoré ho na to výslovne oprávňuje.

§ 464

Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva môže dedič urobiť len do jedného mesiaca odo dňa, keď bol súdom o práve dedičstvo odmietnuť a o následkoch odmietnutia upovedomený. Z dôležitých dôvodov môže súd túto lehotu predĺžiť.

§ 465

Dedičstvo nemôže odmietnuť dedič, ktorý svojím počínaním dal najavo, že dedičstvo nechce odmietnuť.

§ 466

K odmietnutiu dedičstva nemôže dedič pripojiť výhrady alebo podmienky; takisto nemôže odmietnuť dedičstvo len sčasti. Takéto vyhlásenia nemajú účinky odmietnutia dedičstva.

§ 467

Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva nemožno odvolať. To isté platí, ak dedič vyhlási, že dedičstvo neodmieta.

§ 468

Na neznámeho dediča alebo na dediča, ktorého pobyt nie je známy, ktorý bol o svojom dedičskom práve upovedomený vyhláškou súdu a ktorý v určenej lehote nedal o sebe vedieť, sa pri prejednaní dedičstva neprihliada. Jeho opatrovník nemôže vyhlásenie o odmietnutí či neodmietnutí dedičstva urobiť.

Dedičská nespôsobilosť

§ 469

Nededí, kto sa dopustil úmyselného trestného činu proti poručiteľovi, jeho manželovi, deťom alebo rodičom alebo zavrhnutia hodného konania proti prejavu poručiteľovej poslednej vôle. Môže však dediť, ak mu poručiteľ tento čin odpustil.

Vydedenie

§ 469a

- (1) Poručiteľ môže vydediť potomka, ak
- a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch,
 - b) o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať,
 - c) bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka,
 - d) trvalo vedie neusporiadaný život.

(2) Pokiaľ to poručiteľ v listine o vydedení výslovne určí, vzťahujú sa dôsledky vydedenia aj na osoby uvedené v § 473 ods. 2.

(3) O náležitostiach listiny o vydedení a o jej zrušení platia obdobne ustanovenia § 476 a 480; v listine však musí byť uvedený dôvod vydedenia.

Prechod dlhov

§ 470

(1) Dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou.

(2) Ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiteľovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

§ 471

(1) Ak je dedičstvo predĺžené, môžu sa dedičia s veriteľmi dohodnúť, že im dedičstvo prenechajú na úhradu dlhov. Súd túto dohodu schváli, ak neodporuje zákonu alebo dobrým mravom.

(2) Ak nedôjde k dohode medzi dedičmi a veriteľmi, spravuje sa povinnosť dedičov plniť tieto dlhy ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o likvidácii dedičstva. Dedičia pritom nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky neoznámili i napriek tomu, že ich na to súd na návrh dedičov vyzval, pokiaľ je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov cena nimi nadobudnutého dedičstva vyčerpaná.

§ 472

(1) Štát, ktorému dedičstvo pripadlo, zodpovedá za poručiteľove dlhy a za primerané náklady jeho pohrebu rovnako ako dedič.

(2) Ak nemožno uhradiť peňažný dlh celkom alebo sčasti peniazmi z dedičstva, môže štát použiť na úhradu i veci, ktoré sú predmetom dedičstva a ktoré svojou hodnotou zodpovedajú výške dlhu. Ak veriteľ odmietne prijatie týchto vecí, môže štát navrhnúť likvidáciu dedičstva.

Druhá hlava

DEDENIE ZO ZÁKONA

§ 473

(1) V prvej skupine dedia poručiteľove deti a manžel, každý z nich rovnakým dielom.

(2) Ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti. Ak nededia ani tieto deti alebo niektoré z nich, dedia rovnakým dielom ich potomci.

§ 474

(1) Ak nededia poručiteľovi potomci, dedí v druhej skupine manžel, poručiteľovi rodičia a

ďalej tí, ktorí žili s porúčiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na porúčiteľa.

(2) Dedičia druhej skupiny dedia rovnakým dielom, manžel však vždy najmenej polovicu dedičstva.

§ 475

(1) Ak nededí manžel ani žiadny z rodičov, dedia v tretej skupine rovnakým dielom porúčiteľovi súrodenci a tí, ktorí žili s porúčiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na porúčiteľa.

(2) Ak niektorý zo súrodencov porúčiteľa nededí, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti.

§ 475a

Ak žiadny dedič nededí v tretej skupine, v štvrtej skupine dedia rovnakým dielom prarodičia porúčiteľa, a ak nededí žiaden z nich, dedia rovnakým dielom ich deti.

Tretia hlava

DEDENIE ZO ZÁVETU

§ 476

(1) Porúčiteľ môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice.

(2) V každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

(3) Spoločný závet viacerých porúčiteľov je neplatný.

§ 476a

Vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou, inak je neplatný.

§ 476b

Závet, ktorý porúčiteľ nenapísal vlastnou rukou, musí vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejaviť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkovia sa musia na závet podpísať.

§ 476c

(1) Porúčiteľ, ktorý nemôže čítať alebo písať, prejaví svoju poslednú vôľu pred tromi súčasne prítomnými svedkami v listine, ktorá musí byť prečítaná a prítomnými svedkami podpísaná. Pritom musí pred nimi potvrdiť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Pisateľom a predčítateľom môže byť aj svedok; pisateľ však nesmie byť zároveň predčítateľom.

(2) V listine sa musí uviesť, že porúčiteľ nemôže čítať alebo písať, kto listinu napísal a kto nahlas prečítal a akým spôsobom porúčiteľ potvrdil, že listina obsahuje jeho pravú vôľu. Listinu musia svedkovia podpísať.

§ 476d

(1) Porúčiteľ môže prejaviť svoju poslednú vôľu do notárskej zápisnice; osobitný zákon ustanovuje, kedy sa musí úkon urobiť pred svedkami.

(2) Maloletí, ktorí dovърšili 15. rok, môžu prejaviť poslednú vôľu iba formou notárskej zápisnice.

(3) Nevidomé osoby môžu prejaviť poslednú vôľu tiež pred tromi súčasne prítomnými svedkami v listine, ktorá musí byť prečítaná.

(4) Nepočujúce osoby, ktoré nemôžu čítať alebo písať, môžu prejaviť poslednú vôľu formou notárskej zápisnice alebo pred tromi súčasne prítomnými svedkami ovládajúcimi znakovú reč, a to v listine, ktorá sa musí tlmočiť do znakovej reči.

(5) V listine musí byť uvedené, že poručiteľ nemôže čítať alebo písať, kto listinu napísal a kto nahlas prečítal a akým spôsobom poručiteľ potvrdil, že listina obsahuje jeho pravú vôľu. Obsah listiny sa musí po jej spísaní pretlmočiť do znakovkej reči; aj toto sa musí v listine uviesť. Listinu musia svedkovia podpísať.

§ 476e

Svedkami môžu byť iba osoby, ktoré sú spôsobilé na právne úkony. Svedkami nemôžu byť nevidomé, nepočujúce, nemé osoby, tie, ktoré nepoznajú jazyk, v ktorom sa prejav vôle robí, a osoby, ktoré majú podľa závetu dediť.

§ 476f

Závetom povolaný, ani zákonný dedič a osoby im blízke nemôžu pri vyhotovovaní závetu pôsobiť ako úradné osoby, svedkovia, pisatelia, tlmočníci alebo predčitatelia.

§ 477

V závete poručiteľ ustanoví dedičov, prípadne určí ich podiely alebo veci a práva, ktoré im majú pripadnúť. Ak nie sú podiely viacerých dedičov v závete určené, platí, že podiely sú rovnaké.

§ 478

Akékoľvek podmienky pripojené k závetu nemajú právne následky; ustanovenie § 484 ods. 1 druhej vety tým nie je dotknuté.

§ 479

Maloletým potomkom sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona, a plnoletým potomkom aspoň toľko, koľko robí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný, ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov.

§ 480

(1) Závet sa zrušuje neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstať, alebo odvolaním závetu; odvolanie musí mať formu, aká je potrebná pre závet.

(2) Poručiteľ zruší závet aj tým, že zničí listinu, na ktorej bol napísaný.

Štvrtá hlava

POTVRDENIE DEDIČSTVA A VYPORIADANIE DEDIČOV

§ 481

Ak je len jeden dedič, potvrdí mu súd, že dedičstvo nadobudol.

§ 482

(1) Ak je viac dedičov, vyporiadajú sa na súde medzi sebou o dedičstve dohodou.

(2) Ak dohoda neodporuje zákonu alebo dobrým mravom, súd ju schváli.

§ 483

Ak nedôjde k dohode, súd potvrdí nadobudnutie dedičstva tým, ktorých dedičské právo bolo preukázané.

§ 484

Súd potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov. Pri dedení zo zákona sa dedičovi do jeho podielu započíta to, čo za života poručiteľa od neho bezplatne dostal, pokiaľ nejde o obvyklé darovania; ak ide o dediča uvedeného v ustanovení § 473 ods. 2, započíta sa okrem toho aj to, čo od poručiteľa bezplatne dostal dedičov predok. Pri dedení zo závetu treba toto započítanie urobiť, ak na to dal poručiteľ príkaz alebo ak by inak obdarovaný dedič bol oproti dedičovi uvedenému v ustanovení § 479 neodôvodnene zvýhodnený.

Piata hlava

OCHRANA OPRÁVNENÉHO DEDIČA

§ 485

(1) Ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča.

(2) Nepravý dedič má právo, aby mu oprávnený dedič nahradil náklady, ktoré na majetok z dedičstva vynaložil; takisto mu patria úžitky z dedičstva. Ak však vedel alebo mohol vedieť, že oprávneným dedičom je niekto iný, má právo len na náhradu nevyhnutných nákladov a je povinný oprávnenému dedičovi okrem dedičstva vydať i jeho úžitky.

§ 486

Kto dobromyseľne niečo nadobudol od nepravého dediča, ktorému bolo dedičstvo potvrdené, je chránený tak, ako keby to bol nadobudol od oprávneného dediča.

§ 487

Ustanovenia § 485 a 486 platia i vtedy, ak dedičstvo pripadlo štátu.

ÔSMA ČASŤ

ZÁVÄZKOVÉ PRÁVO

Prvá hlava

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Prvý oddiel

§ 488

Závazkový právny vzťah

Závazkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Vznik záväzkov

§ 489

Záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

§ 489a

Zrušený od 1.5.1990

§ 490

Vznik zmlúv, ktorými sa zakladajú záväzky, sa spravuje ustanoveniami § 43 a nasl., pokiaľ ďalej nie je ustanovené inak.

§ 491

(1) Záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

(2) Na záväzky vznikajúce zo zmlúv v zákone neupravených treba použiť ustanovenia zákona, ktoré upravujú záväzky im najbližšie, pokiaľ samotná zmluva neurčuje inak.

(3) Na záväzky zo zmiešanej zmluvy treba primerane použiť ustanovenia zákona upravujúce záväzky, ktoré sa zmluvou zakladajú, pokiaľ samotná zmluva neurčuje inak.

§ 492

Ustanovenia o záväzkoch, ktoré vznikajú zo zmlúv, sa použijú primerane aj na záväzky vznikajúce na základe iných skutočností upravených v zákone, ak niet osobitnej úpravy.

§ 493

Záväzkový vzťah nemožno meniť bez súhlasu jeho strán, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Obsah záväzkov

§ 494

Z platného záväzku je dlžník povinný niečo dať, konať, niečoho sa zdržať alebo niečo trpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

§ 495

Platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

§ 496

(1) Za dohodu o vlastnostiach, účele a akosti sa pri spotrebiteľských zmluvách považuje také plnenie, o ktoré prejavil spotrebiteľ záujem a ktoré sa zhoduje s popisom poskytnutým dodávateľom, výrobcom alebo jeho zástupcom v akejkoľvek verejne prístupnej forme, najmä reklamou, propagáciou a označením tovaru.

(2) Ak akosť nie je výslovne dojednaná, je dlžník povinný plniť určité množstvo vecí určených v priemernej strednej akosti.

§ 497

Každý z účastníkov si môže vymieniť odstúpenie od zmluvy a dojednať pre ten prípad odstúpné. Kto zmluvu splní aspoň sčasti alebo prijme hoci len čiastočné plnenie, nemôže už od zmluvy odstúpiť, ani keď poskytne odstúpné.

Druhá hlava

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 498

Na to, čo dal pred uzavretím zmluvy niektorý účastník, hľadá sa ako na preddavok.

Zodpovednosť za vady

§ 499

Kto prenechá inému vec za odplatu, zodpovedá za to, že vec v čase plnenia má vlastnosti výslovne vymienené alebo obvyklé, že ju možno použiť podľa povahy a účelu zmluvy alebo podľa toho, čo účastníci dojednali, a že vec nemá právne vady.

§ 500

(1) Ak ide o zjavné vady alebo o vady, ktoré možno zistiť z príslušnej evidencie nehnuteľností, nemožno uplatňovať nárok zo zodpovednosti za vady, ibaže scudziteľ výslovne ubezpečil, že vec je bez akýchkoľvek vád.

(2) Za dlhy viaznuce na veci je zodpovedný scudziteľ.

§ 501

Ak sa vec prenechá ako stojí a leží, nezodpovedá scudziteľ za jej vady, ibaže vec nemá vlastnosť, o ktorej scudziteľ vyhlásil, že ju má, alebo ktorú si nadobúdateľ výslovne vymienil.

§ 502

(1) Zákon, jeho vykonávací predpis, dohoda účastníkov alebo jednostranné vyhlásenie scudziteľa môžu ustanoviť, v ktorých prípadoch sa zodpovedá za vady, ktoré sa vyskytujú do

určenej alebo dojednanej doby po splnení.

(2) Účastníci môžu tiež dohodnúť zodpovednosť za vady, ktoré sa vyskytnú do určenej alebo dojednanej doby od splnenia, alebo zodpovednosť podľa prísnejších zásad, než ustanovuje zákon. O takej dohode vydá povinná osoba oprávnenej osobe písomné potvrdenie (záručný list).

(3) Záručný list obsahuje meno a priezvisko, obchodné meno alebo názov predávajúceho, jeho sídlo alebo miesto podnikania, obsah záruky, jej rozsah a podmienky, dĺžku záručnej doby a údaje potrebné na uplatnenie záruky. Ak záručný list neobsahuje všetky náležitosti, nespôsobuje to neplatnosť záruky.

§ 503

Ak chce nadobúdateľ uplatňovať nárok zo zodpovednosti za vady, pretože si tretie osoby robia nárok na vec, musí to bez zbytočného odkladu oznámiť svojmu predchodcovi. Ak tak neurobí, nestratí síce svoj nárok zo zodpovednosti za vady, ale jeho predchodca môže proti nemu uplatniť všetky námietky, ktoré neboli uplatnené proti tretej osobe.

§ 504

Nadobúdateľ môže uplatňovať nárok zo zodpovednosti za vady na súde len vtedy, ak vytkol vady bez zbytočného odkladu po tom, čo mal možnosť vec prezrieť. Nadobúdateľ môže vadu vytknúť najneskôr do šiestich mesiacov, pokiaľ zákon neustanovuje inak. Ak v tejto lehote nevytkne vadu, právo zanikne.

§ 505

Ak ide o vady, za ktoré sa zodpovedá podľa § 502, vadu treba vytknúť do šiestich mesiacov od zistenia vady, najneskôr do uplynutia určenej záručnej doby.

§ 506

(1) Len čo nadobúdateľ zistí vadu prevzatej veci, je povinný vec uschovať po primeranú dobu, ktorú určí scudziteľ na preskúmanie vady.

(2) Ak ide o vec podliehajúcu rýchlej skaze, môže ju nadobúdateľ po upozornení scudziteľa bez meškania predať.

§ 507

(1) Ak nemožno vadu odstrániť a ak nemožno pre ňu vec užívať dohodnutým spôsobom alebo riadne, je nadobúdateľ oprávnený domáhať sa zrušenia zmluvy. Inak sa môže nadobúdateľ domáhať buď primeranej zľavy z ceny, výmeny, alebo opravy alebo doplnenia toho, čo chýba.

(2) Práva vyplývajúce zo zodpovednosti za vady môžu byť pri jednotlivých záväzkoch upravené zákonom alebo dohodnuté účastníkmi inak.

§ 507a

Zrušený od 1.1.1992

§ 507b

Zrušený od 1.1.1992

§ 507c

Zrušený od 1.1.1992

§ 508

(1) Nárok zo zodpovednosti za vady je potrebné uplatniť na súde vo všeobecnej premlčacej dobe (§ 101), ktorá začína plynúť odo dňa, keď nadobúdateľ vytkol vady u scudziteľa.

(2) Vada, ktorá sa prejaví do šiestich mesiacov odo dňa prevzatia plnenia, sa považuje za vadu, ktorá bola už v deň prevzatia, ak to neodporuje povaha veci alebo ak scudziteľ nepreukáže opak.

§ 509

(1) Oprávnený má právo na náhradu potrebných nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s

uplatnením práva zo zodpovednosti za vady. Toto právo treba uplatniť u povinného najneskôr do jedného mesiaca po uplynutí doby, v ktorej treba vytknúť vady; inak právo zanikne.

(2) Oprávnený má právo na primerané finančné zadostučinenie, ak svoje práva, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva zo zodpovednosti za vady, úspešne uplatní na súde.

(3) Na plynutie premlčacej doby určenej na uplatnenie práv na súde sa primerane použije § 508.

Nadpis zrušený od 1.1.1992

§ 510

Uplatnenie nároku zo zodpovednosti za vady nevylučuje nárok na náhradu škody, ktorá z vady vznikla.

Druhý oddiel

Spoločné záväzky a spoločné práva

Spoločné záväzky

§ 511

(1) Ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

(2) Ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu nie je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, sú podiely na dlhu všetkých dlžníkov vo vzájomnom pomere rovnaké. Dlžník, proti ktorému bol uplatnený nárok vyšší, než zodpovedá jeho podielu, je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť o tom ostatných dlžníkov a dať im príležitosť, aby uplatnili svoje námietky proti pohľadávke. Môže od nich požadovať, aby dlh podľa podielov na nich pripadajúcich splnili alebo aby ho v tomto rozsahu dlhu inak zbavili.

(3) Ak dlžník v rozsahu uplatneného nároku dlh sám splnil, je oprávnený požadovať náhradu od ostatných podľa ich podielov. Pokiaľ nemôže niektorý z dlžníkov svoj podiel splniť, rozvrhne sa tento podiel rovnakým dielom na všetkých ostatných.

Spoločné práva

§ 512

(1) Ak má dlžník splniť dlh viacerým veriteľom a ak ide o deliteľné plnenie, môže každý veriteľ požadovať len svoj diel; ak inej dohody niet, je dlžník oprávnený plniť každému z veriteľov rovnaký diel.

(2) Ak ide o plnenie viacerým veriteľom, ktoré je nedeliteľné, je dlžník oprávnený plniť ktorémukoľvek z veriteľov, ak nebolo dohodnuté niečo iné. Splnením jednému z veriteľov dlh zanikne. Dlžník však nie je povinný plniť jednému zo svojich spoluveriteľov bez súhlasu ostatných spoluveriteľov. Ak sa všetci spoluveritelia nedohodnú, môže dlžník to, čo je dlžný, zložiť do súdnej úschovy.

§ 513

Ak je dlžník zaviazaný na rovnaké plnenie niekoľkým veriteľom, ktorí sú podľa zákona, podľa rozhodnutia súdu alebo podľa zmluvy voči nemu oprávnení spoločne a nerozdielne, môže ktokoľvek z veriteľov žiadať celé plnenie a dlžník je povinný splniť v celom rozsahu tomu, kto o plnenie požiada prvý.

§ 514

Ak dlžník splnil celý záväzok jednému z veriteľov, ktorí sú voči nemu oprávnení spoločne a nerozdielne, nemôžu už ostatní od neho nič žiadať.

§ 515

(1) Či spoluveriteľ, ktorý dostal plnenie nedeliteľné alebo celé plnenie, ktoré mohol žiadať ktorýkoľvek zo spoluveriteľov, je ostatným spoluveriteľom niečím povinný, závisí od pomeru medzi spoluveriteľmi.

(2) Obdobne platí, ak spoluveriteľ dostal viac, než koľko na neho pripadá.

Tretí oddiel

Zmeny v obsahu záväzkov

Dohoda strán

§ 516

(1) Účastníci môžu dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti.

(2) Ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dojednaním nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok popri doterajšom záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti.

(3) Zabezpečenie práv, ktorých sa dohoda týka, trvá naďalej. Ak však k dohode došlo bez súhlasu ručiteľa, môže proti veriteľovi namietat' všetko, čo by mohol namietat', keby dohoda nebola.

Omeškanie dlžníka

§ 517

(1) Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

(2) Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

(3) Ak ide o omeškanie s plnením vecí, zodpovedá dlžník za jej stratu, poškodenie alebo zničenie, ibaže by k tejto škode došlo aj inak.

§ 518

Ak bol v zmluve určený presný čas plnenia a zo zmluvy alebo z povahy vecí vyplýva, že na oneskorenom plnení nemôže mať veriteľ záujem, musí veriteľ oznámiť dlžníkovi bez zbytočného odkladu, že na plnení trvá; ak tak neurobí, zmluva sa od začiatku zrušuje.

§ 519

Právo veriteľa na náhradu škody spôsobenej omeškaním dlžníka nie je dotknuté; pri omeškaní s plnením peňažného dlhu možno však náhradu škody požadovať, len pokiaľ nie je krytá úrokmi z omeškania alebo poplatkom z omeškania.

§ 520

K omeškaniu dlžníka nedôjde, ak veriteľ včas a riadne ponúknuté plnenie od neho neprijme alebo mu neposkytne súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu. Ak ide o plnenie vecí, znáša veriteľ nebezpečenstvo jej straty, zničenia alebo poškodenia.

§ 521

Ak dôjde k dohode o tom, že sa už splatný dlh bude plniť v splátkach, a ak veriteľ chce, aby dlžník v splátkach plnil aj úroky z omeškania, musí sa to výslovne dohodnúť.

Omeškanie veriteľa

§ 522

Veriteľ je v omeškaní, ak neprijal riadne ponúknuté plnenie alebo neposkytol v čase plnenia súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu. V takých prípadoch je veriteľ najmä povinný nahradiť dlžníkovi náklady, ktoré mu tým vznikli. Ďalej naňho prechádza nebezpečenstvo náhodnej skazy vecí. Okrem toho je dlžník oprávnený žiadať od veriteľa náhradu iných škôd spôsobených mu omeškaním, ak možno veriteľovi pripočítať zavinenie.

§ 523

Za čas veriteľovho omeškania nie je dlžník povinný platiť úroky.

Štvrtý oddiel

Zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka

Postúpenie pohľadávky

§ 524

- (1) Veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.
- (2) S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

§ 525

- (1) Postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia.
- (2) Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom.

§ 526

- (1) Postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.
- (2) Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

§ 527

- (1) Ak sa dojednalo postúpenie pohľadávky za odplatu, zodpovedá postupca postupníkovi, ak
 - a) postupník sa nestal namiesto postupcu veriteľom pohľadávky s dohodnutým obsahom,
 - b) dlžník splnil postupcovi záväzok skôr, než bol povinný ho splniť postupníkovi,
 - c) postúpená pohľadávka alebo jej časť zanikla započítaním nároku, ktorý mal dlžník voči postupcovi.
- (2) Za vymožitelnosť postúpenej pohľadávky postupca ručí do výšky prijatej odplaty spolu s úrokmi, len keď sa na to postupníkovi písomne zaviazal; toto ručenie však zaniká, ak postupník nevymáha postúpenú pohľadávku od dlžníka bez zbytočného odkladu na súde.

§ 528

- (1) Ak splnenie postúpenej pohľadávky je zabezpečené záložným právom, ručením alebo iným spôsobom, je postupca povinný o postúpení pohľadávky podať správu osobe, ktorá zabezpečenie záväzku poskytla.
- (2) Postupca je povinný odovzdať postupníkovi všetky doklady a poskytnúť všetky potrebné informácie, ktoré sa týkajú postúpenej pohľadávky.

§ 529

- (1) Námietky proti pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia, mu zostávajú zachované i po postúpení pohľadávky.
- (2) Dlžník môže použiť na započítanie voči postupníkovi aj svoje na započítanie spôsobilé pohľadávky, ktoré mal voči postupcovi v čase, keď mu bolo oznámené alebo preukázané postúpenie pohľadávky (§ 526), ak ich oznámil bez zbytočného odkladu postupníkovi. Toto právo má dlžník aj v prípade, že jeho pohľadávky v čase oznámenia alebo preukázania postúpenia neboli ešte splatné.

§ 530

- (1) Na žiadosť postupníka môže postupca vymáhať postúpený nárok sám vo svojom mene na účet postupníka. Ak postúpenie pohľadávky sa oznámilo alebo preukázalo dlžníkovi (§ 526), môže postupca pohľadávku vymáhať iba v prípade, že ju nevymáha postupník a postupca preukáže dlžníkovi súhlas postupníka s týmto vymáhaním.

(2) Ak postupca vymáha pohľadávku, môže dlžník použiť svoje na započítanie spôsobilé pohľadávky, ktoré má dlžník voči postupcovi v čase jej vymáhania, nie však pohľadávky, ktoré má voči postupníkovi.

Prevzatie dlhu

§ 531

(1) Kto sa dohodne s dlžníkom, že preberá jeho dlh, nastúpi ako dlžník na jeho miesto, ak na to dá veriteľ súhlas. Súhlas veriteľa možno dať buď pôvodnému dlžníkovi, alebo tomu, kto dlh prevzal.

(2) Kto bez dohody s dlžníkom prevezme dlh zmluvou s veriteľom, stane sa dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi.

(3) Zmluva o prevzatí dlhu vyžaduje, aby sa uzavrela písomnou formou.

(4) Námietky, ktoré má voči veriteľovi pôvodný dlžník, môže uplatniť aj osoba, ktorá dlh prevzala.

§ 532

Obsah záväzku sa prevzatím dlhu nemení, ale zabezpečenie dlhu poskytnuté tretími osobami trvá len vtedy, ak tieto osoby súhlasia so zmenou v osobe dlžníka.

Pristúpenie k záväzku

§ 533

Kto bez súhlasu dlžníka dohodne písomne s veriteľom, že splní za dlžníka jeho peňažný záväzok, stáva sa dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi a obaja dlžníci sú zaviazaní spoločne a nerozdielne. Ustanovenie § 531 ods. 4 tu platí obdobne.

§ 534

Kto sa s dlžníkom dohodne, že splní jeho záväzok voči jeho veriteľovi, má voči dlžníkovi povinnosť poskytovať plnenie jeho veriteľovi. Veriteľovi z toho však priame právo nevznikne.

Poukážka

§ 535

Poukážkou sa oprávňuje poukazník vybrať plnenie u poukázanca a poukázanec sa splnomocňuje, aby splnil poukazníkovi na účet poukazcu. Priamy nárok nadobudne poukazník proti poukázancovi len vtedy, ak dostane prejav poukázanca, že poukážku prijíma.

§ 536

(1) Pokiaľ je poukázanec to, čo má plniť, už poukazcovi dlžný, je voči nemu povinný poukážke vyhovieť. Jeho záväzok zanikne, ak nie je inak dohodnuté, iba tým, že splní podľa poukážky poukazníkovi. Ak sa má poukážkou splniť dlh poukazcu u poukazníka, ktorý s tým súhlasil, je poukazník povinný poukázanca vyzvať, aby plnil.

(2) Ak poukazník nechce použiť poukážku alebo ak poukázanec odopiera poukážku prijať alebo podľa nej plniť, je poukazník povinný oznámiť to bez zbytočného odkladu poukazcovi.

§ 537

Ak prijme poukázanec poukážku voči poukazníkovi, môže uplatniť len také námietky, ktoré sa týkajú platnosti prijatia alebo ktoré vyplývajú z obsahu poukážky alebo z jeho vlastných vzťahov k poukazníkovi.

§ 538

(1) Dokiaľ poukázanec ešte neprijal poukážku voči poukazníkovi, môže ju poukazca odvolať.

(2) Ak medzi poukazcom a poukázancom nie je iný právny dôvod, platia o právnom vzťahu medzi oboma ustanovenia o príkaznej zmluve; ale poukážka nezanikne smrťou poukazcu alebo poukázanca. Či a pokiaľ zrušenie poukážky pôsobí aj proti poukazníkovi, spravuje sa právnym vzťahom medzi ním a poukazcom.

§ 539

Ak vo vzťahu medzi poukazcom a poukazníkom začala plynúť premlčacia doba ohľadne záväzku, ktorého plnenie je predmetom poukážky, a to pred dobou, keď poukazníkovi došlo oznámenie poukázanca o prijatí poukážky, plyní od tejto doby premlčacia doba vo vzťahu medzi poukázancom a poukazníkom.

Poukážka na cenné papiere

§ 540

Banka a pobočka zahraničnej banky (ďalej len "peňažný ústav") môže vystaviť na tretiu osobu alebo na seba písomnú poukážku znejúcu na plnenie cenných papierov bez toho, že by v nej uviedol dôvod záväzku.

§ 541

- (1) Ak taká poukážka znie na rad, môže sa previesť rubopisom.
- (2) Rubopisom prechádzajú všetky práva z poukážky na osobu oprávnenú z rubopisu.

§ 542

(1) Kto prijme poukážku vystavenú peňažným ústavom, je povinný plniť tomu, v koho prospech bola vystavená alebo na koho bola prevedená.

(2) Osoba zaviazaná poukážkou je povinná plniť, len ak sa jej vydá kvitovaná poukážka. Proti osobe oprávnenej rubopisom z poukážky môže robiť iba také námietky, ktoré vyplývajú z obsahu poukážky alebo z vlastných vzťahov k oprávnenému.

§ 543

O náležitostiach prijatia rubopisu, ako aj o tom, kto je z rubopisu oprávnený a ako toto oprávnenie preukazuje, platia predpisy o zmenkách. Podľa týchto ustanovení sa takisto posúdi, od koho môže požadovať poukážku ten, kto o ňu prišiel.

Piaty oddiel

Zabezpečenie záväzkov

Zmluvná pokuta

§ 544

(1) Ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

(2) Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

(3) Ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále).

§ 545

(1) Ak z dojednávania o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné, je dlžník zviazaný plniť povinnosť, ktorej splnenie bolo zabezpečené zmluvnou pokutou, aj po jej zaplatení.

(2) Veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa vzťahuje zmluvná pokuta, ak z dojednávania účastníkov o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné. Veriteľ je oprávnený domáhať sa náhrady škody presahujúcej zmluvnú pokutu, len keď je to medzi účastníkmi dohodnuté.

(3) Ak z dohody nevyplýva niečo iné, nie je dlžník povinný zmluvnú pokutu zaplatiť, ak porušenie povinnosti nezavinil.

§ 545a

Neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam

zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Ručenie

§ 546

Dohodou účastníkov možno zabezpečiť pohľadávku ručením. Ručenie vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník.

§ 547

Veriteľ je povinný kedykoľvek a bez zbytočného odkladu oznámiť ručiteľovi na požiadanie výšku svojej pohľadávky.

§ 548

(1) Ručiteľ je povinný dlh splniť, ak ho nesplnil dlžník, hoci ho na to veriteľ písomne vyzval.

(2) Ručiteľ môže proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mal proti veriteľovi dlžník.

(3) Uznanie dlhu dlžníkom je účinné voči ručiteľovi, len keď s ním vysloví súhlas.

§ 549

Ručiteľ môže plnenie odoprieť, pokiaľ veriteľ zavinil, že pohľadávku nemôže uspokojiť dlžník.

§ 550

Ručiteľ, ktorý dlh splnil, je oprávnený požadovať od dlžníka náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi.

§ 551

Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov

(1) Uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

(2) Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

§ 552

Záložná zmluva

Pohľadávku možno zabezpečiť aj záložnou zmluvou. Ako sa zabezpečuje pohľadávka zálohom veci alebo práva, je upravené v časti o vecných právach.

Zabezpečovací prevod práva

§ 553

Nadpis zrušený od 1.1.2008

(1) Splnenie záväzku možno zabezpečiť dočasným prevodom práva dlžníka alebo tretej osoby v prospech veriteľa (ďalej len "zabezpečovací prevod práva"). Pri zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva sa dočasne prevádza vlastníctvo k prevádzanej veci podľa všeobecných ustanovení o nadobudnutí vlastníctva zmluvou (§ 133).

(2) Ak je prevádzané právo zapísané v katastri nehnuteľností alebo v inom verejnom registri, veriteľ je povinný oznámiť dočasnosť prevodu práva v katastri nehnuteľností alebo v

inom verejnom registri.

(3) Uspokojením zabezpečenej pohľadávky prechádza právo späť na toho, kto ho previedol.

(4) Pri zabezpečovacom prevode práva spojeného s cenným papierom sa postupuje primerane podľa osobitného predpisu. 3fa)

§ 553a

(1) Zmluva o zabezpečovacom prevode práva sa musí uzatvoriť písomne.

(2) Zmluva o zabezpečovacom prevode práva musí obsahovať vymedzenie zabezpečeného záväzku a označenie práva, ktoré sa prevádza v prospech veriteľa, práva a povinnosti účastníkov zmluvy k preveđenému právu počas trvania zabezpečovacieho prevodu práva, jeho ocenenie v peniazoch, spôsob výkonu zabezpečovacieho prevodu práva a najnižšie podanie v prípade dobrovoľnej dražby; ak sa prevádza právo inej osoby ako dlžníka, zmluva o zabezpečovacom prevode práva musí obsahovať aj označenie dlžníka.

§ 553b

(1) Až do zániku zabezpečovacieho prevodu práva veriteľ nie je oprávnený preveďené právo previesť ďalej na inú osobu ani ho inak zaťažiť v prospech inej osoby. Ak je predmetom zmluvy o zabezpečovacom prevode práva nehnuteľnosť, správa katastra túto skutočnosť vyznačí v katastri nehnuteľností. 3g)

(2) Ak zabezpečovací prevod práva spočíva v prevode vlastníckeho práva k veci a veriteľ je jej držiteľom, je povinný preveďenú vec chrániť pred poškodením, stratou a zničením. Ak je držiteľom veci dlžník, táto povinnosť platí pre neho obdobne.

§ 553c

(1) Ak zabezpečený záväzok nie je riadne a včas splnený, veriteľ je oprávnený začať výkon zabezpečovacieho prevodu práva a preveďené právo speňažiť spôsobom uvedeným v zmluve alebo dražbou podľa osobitného zákona.

(2) Dohody, ktorých obsahom alebo účelom je uspokojenie veriteľa tým, že si natrvalo ponechá preveďené právo uzavreté pred splatnosťou zabezpečenej pohľadávky, sú neplatné.

(3) Začatie výkonu zabezpečovacieho prevodu práva je veriteľ povinný písomne oznámiť osobe, ktorá zabezpečenie poskytla, a dlžníkovi aspoň 30 dní vopred.

(4) Ak je dohodnutý iný spôsob výkonu zabezpečovacieho prevodu práva ako speňažením na dražbe podľa osobitného predpisu, 3e) veriteľ je pri výkone svojho práva povinný postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby právo previedol za cenu, za akú sa rovnaké alebo porovnateľné právo za porovnateľných podmienok zvyčajne prevádza, inak zodpovedá osobe, ktorá zabezpečenie poskytla, za škodu, ktorú tým spôsobí.

(5) Ak výťažok dosiahnutý vykonaním zabezpečovacieho práva prevyšuje zabezpečenú pohľadávku a jej príslušenstvo, veriteľ je bez zbytočného odkladu povinný vydať osobe, ktorá zabezpečenie poskytla, tú časť výťažku, ktorá po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva prevyšuje zabezpečenú pohľadávku a jej príslušenstvo.

§ 553d

(1) Zánikom zabezpečovaného záväzku právo prechádza späť na osobu, ktorá zabezpečenie poskytla. Veriteľ je bez zbytočného odkladu povinný vec v jeho držbe vydať, a ak niet odlišnej dohody, spolu s tým, čo k nej pribudlo.

(2) Veriteľ má právo na náhradu nákladov účelne vynaložených v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva.

§ 553e

Na zabezpečovací prevod práva sa primerane použijú ustanovenia § 151j ods. 2, § 151l ods. 4, § 151m ods. 2, 3, 4, 7, 9, § 151mb ods. 1, § 151md ods. 1 až 3.

§ 554

Zabezpečovacie postúpenie pohľadávky

Pohľadávku možno zabezpečiť postúpením pohľadávky dlžníka alebo pohľadávky tretej osoby na veriteľa (ďalej "zabezpečovacie postúpenie pohľadávky"), ak to osobitný zákon nevylučuje.

Zábezpeka

§ 555

Závazok dať zábezpeku možno splniť najmä zriadením záložného práva alebo spôsobilými ručiteľmi.

§ 556

Nikto nie je povinný prijať vec alebo právo ako zábezpeku do sumy vyššej, než koľko sú dve tretiny ich odhadnej ceny.

§ 557

Vklady v peňažných ústavoch a štátne cenné papiere sú spôsobilou zábezpekou do celej svojej výšky.

§ 558

Uznanie dlhu

Ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Šiesty oddiel

Zánik záväzkov

Splnenie dlhu

§ 559

(1) Splnením dlh zanikne.

(2) Dlh musí byť splnený riadne a včas.

§ 560

Ak si zo zmluvy majú účastníci plniť navzájom, môže sa domáhať splnenia záväzku len ten, kto sám splnil svoj záväzok skôr alebo je pripravený ho splniť. I ten, kto je povinný plniť vopred, môže svoje plnenie odoprieť až do tej doby, keď bude poskytnuté alebo zabezpečené vzájomné plnenie, ak je plnenie druhého účastníka ohrozené skutočnosťami, ktoré nastali u druhého účastníka a ktoré mu neboli známe, keď zmluvu uzavrel.

§ 561

(1) Ak možno záväzok splniť viacerými spôsobmi, má právo voľby dlžník, ak nebolo dohodnuté inak. Od vykonanej voľby však nemožno odstúpiť.

(2) Ak sa náhodným zánikom niektorej veci voľba zmarila, môže účastník, ktorý mal právo voľby, od zmluvy odstúpiť.

§ 562

Dlžník splní dlh aj vtedy, ak plní tomu, kto je oprávnený prijať podľa osobitného zákona plnenie, alebo tomu, kto predloží veriteľovo potvrdenie o tom, že je oprávnený prijať plnenie; to však neplatí, ak dlžník vedel, že ten, kto potvrdenie predložil, nie je oprávnený plnenie prijať.

§ 563

Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

§ 564

Ak je čas plnenia ponechaný na vôľu dlžníka, určí ho na návrh veriteľa súd podľa okolností prípadu tak, aby to bolo v súlade s dobrými mravmi.

§ 565

Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

§ 566

(1) Veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenie, ak to neodporuje dohode alebo povahe pohľadávky.

(2) Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

§ 567

(1) Dlh sa plní na mieste určenom dohodou účastníkov. Ak nie je miesto plnenia takto určené, je ním bydlisko alebo sídlo dlžníka.

(2) Peňažný dlh plnený prostredníctvom peňažného ústavu alebo prostredníctvom poštového podniku je splnený pripísaním sumy dlhu na účet veriteľa v peňažnom ústave alebo vyplatením sumy dlhu veriteľovi v hotovosti, ak osobitný zákon neustanovuje inak alebo ak sa veriteľ a dlžník písomne nedohodnú inak.

§ 568

Ak dlžník nemôže splniť svoj záväzok veriteľovi, pretože veriteľ je neprítomný alebo je v omeškaní alebo ak dlžník má odôvodnené pochybnosti, kto je veriteľom, alebo veriteľa nepozná, nastávajú účinky splnenia záväzku, ak jeho predmet dlžník uloží do úradnej úschovy. Vynaložené potrebné náklady s tým spojené znáša veriteľ.

§ 569

(1) Veriteľ je povinný vydať dlžníkovi na jeho požiadanie písomné potvrdenie o tom, že dlh bol úplne alebo čiastočne splnený.

(2) Dlžník je oprávnený plnenie odoprieť, ak mu veriteľ nevydá zároveň potvrdenie.

Dohoda

§ 570

(1) Ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok.

(2) Ak sa nahrádza záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o zriadení nového záväzku uzavrieť písomne. To isté platí, ak sa nahrádza premlčaný záväzok.

§ 571

Doterajší záväzok sa pokladá za nahradený iba v rozsahu, ktorý nepochybne vyplýva z dohody o novom záväzku.

§ 572

(1) Ručenie a záložné právo zabezpečujúce zaniknutý záväzok zabezpečujú aj záväzok, ktorý nahrádza pôvodný záväzok. Ak však ručiteľ alebo osoby, voči ktorým sa môžu uvedené práva uplatniť, neprejavia súhlas s tým, aby sa zabezpečil nový záväzok, trvá zabezpečenie len v rozsahu pôvodného záväzku a všetky námietky proti doterajšiemu záväzku zostávajú zachované.

(2) Strany sa môžu dohodnúť, že nesplnený záväzok alebo jeho časť sa zrušuje bez toho, aby vznikol nový záväzok. Ak z dohody nevyplýva niečo iné, zrušovaný záväzok zaniká, keď návrh na jeho zrušenie prijala druhá strana.

(3) Dohoda o zrušení záväzku sa musí uzavrieť písomne, ak sa zrušuje záväzok dojednaný písomne.

§ 573

Ak výslovne z písomnej dohody o zrušení záväzku nevyplýva niečo iné, zaniká súčasne aj

záväzok druhej strany, a ak už bol splnený, má druhá strana nárok na jeho vrátenie, a to pri peňažnom záväzku spolu s úrokmi. Ak sa strany dohodnú na zrušení časti záväzku, zaniká záväzok druhej strany v rozsahu zodpovedajúcom zrušovanej časti záväzku.

§ 574

(1) Veriteľ sa môže s dlžníkom dohodnúť, že sa vzdáva svojho práva alebo že dlh odpúšťa; táto dohoda sa musí uzavrieť písomne.

(2) Dohoda, ktorou sa niekto vzdáva práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti, je neplatná.

Nemožnosť plnenia

§ 575

(1) Ak sa plnenie stane nemožným, povinnosť dlžníka plniť zanikne.

(2) Plnenie nie je nemožné, najmä ak ho možno uskutočniť aj za sťažených podmienok, s väčšími nákladmi alebo až po dojednanom čase.

(3) Ak sa nemožnosť týka len časti plnenia, zanikne povinnosť, len pokiaľ ide o túto časť; veriteľ má však právo ohľadne zvyšujúceho plnenia od zmluvy odstúpiť. Ak však z povahy zmluvy alebo z účelu plnenia, ktorý bol dlžníkovi známy v čase uzavretia zmluvy, vyplýva, že plnenie zvyšku záväzku nemá pre veriteľa žiaden hospodársky význam, zaniká záväzok v celom rozsahu, ibaže veriteľ bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o nemožnosti časti plnenia dozvedel, oznámi dlžníkovi, že na zvyšku plnenia trvá.

§ 576

Ak sa uskutočnenie jedného z viacerých voliteľných plnení stane nemožným, obmedzuje sa záväzok na zvyšujúce plnenie. Ak však nemožnosť tohto plnenia je spôsobená osobou, ktorá nemá právo voľby plnenia, môže druhá strana od zmluvy odstúpiť.

§ 577

(1) Dlžník je povinný bez zbytočného odkladu po tom, čo sa dozvie o skutočnosti, ktorá robí plnenie nemožným, oznámiť to veriteľovi, inak zodpovedá za škodu, ktorá vznikne veriteľovi tým, že nebol včas o nemožnosti upovedomený.

(2) Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je dotknuté.

§ 578

Uplýnutie času

Práva aj povinnosti zaniknú uplynutím času, na ktorý boli obmedzené.

§ 579

Smrť dlžníka alebo veriteľa

(1) Smrťou dlžníka povinnosť nezanikne, ibaže jej obsahom bolo plnenie, ktoré mal osobne vykonať dlžník.

(2) Smrťou veriteľa právo zanikne, ak bolo plnenie obmedzené len na jeho osobu; zanikne aj právo na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Započítanie

§ 580

Ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie.

§ 581

(1) Započítanie nie je prípustné proti pohľadávke na náhradu škody spôsobenej na zdraví, ibaže by išlo o vzájomnú pohľadávku na náhradu škody toho istého druhu. Započítanie nie je

pripustné ani proti pohľadávkam, ktoré nemožno postihnúť výkonom rozhodnutia.

(2) Započítať nemožno premlčané pohľadávky, pohľadávky, ktorých sa nemožno domáhať na súde, ako aj pohľadávky z vkladov. Proti splatnej pohľadávke nemožno započítať pohľadávku, ktorá ešte nie je splatná.

(3) Dohodou účastníkov možno započítaním vyrovnáť aj pohľadávky uvedené v odsekoch 1 a 2.

(4) Započítanie proti pohľadávkam na výživné upravuje Zákon o rodine.

§ 582

Výpoveď

(1) Ak je dojednaná zmluva na dobu neurčitú, ktorej predmetom je záväzok na nepretržitú alebo opakovanú činnosť, alebo záväzok zdržať sa určitej činnosti alebo strpieť určitú činnosť a ak zo zákona alebo zo zmluvy nevyplýva spôsob jej výpovede, možno zmluvu vypovedať v lehote troch mesiacov ku koncu kalendárneho štvrtroka.

(2) Výpoveď je však neúčinná ohľadne záväzku zdržať sa určitej činnosti, ak z jeho povahy alebo zo zmluvy vyplýva, že záväzok je časovo neobmedzený.

§ 583

Neuplatnenie práva

K zániku práva preto, že nebolo uplatnené v určenom čase, dochádza len v prípadoch uvedených v zákone. Na zánik súd prihliadne, aj keď to dlžník nenamietne.

§ 584

Splynutie

Ak akýmkoľvek spôsobom splynie právo s povinnosťou (záväzkom) v jednej osobe, zanikne právo i povinnosť (záväzok), ak zákon neustanovuje inak.

Urovnanie

§ 585

(1) Dohodou o urovnaní môžu účastníci upraviť práva medzi nimi sporné alebo pochybné. Dohoda, ktorou majú byť medzi účastníkmi upravené všetky práva, sa netýka práv, na ktoré účastník nemohol pomýšľať.

(2) Ak bol doterajší záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o urovnaní uzavrieť písomne: to isté platí, ak sa dohoda týka premlčaného záväzku.

(3) Doterajší záväzok je nahradený záväzkom, ktorý vyplýva z urovnania.

§ 586

(1) Omyl o tom, čo je medzi stranami sporné alebo pochybné, nespôsobuje neplatnosť dohody o urovnaní. Ak však omyl bol vyvolaný istou jednou stranou, môže sa druhá strana neplatnosti dovolať.

(2) Urovnanie dojednané dobromyseľne nestráca platnosť ani v prípade, že dodatočne vyjde najavo, že niektorá zo strán dohodnuté právo v čase dojednávania urovnania nemala.

§ 587

I keď strany vyhlásia, že urovnaním sú medzi nimi upravené všetky vzájomné práva, týkajú sa tieto účinky iba právneho vzťahu, v ktorom vznikla medzi nimi spornosť alebo pochybnosť, ibaže z obsahu urovnania nepochybne vyplýva, že sa urovnanie týka aj iných vzťahov.

Druhá hlava

KÚPNA A ZÁMENNÁ ZMLUVA

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia o kúpnej zmluve

§ 588

Z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

§ 589

Cenu treba dojednať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, inak je zmluva neplatná podľa § 40a.

§ 590

Ak nie je dohodnuté inak, prechádza na kupujúceho nebezpečenstvo náhodnej skazy a náhodného zhoršenia predmetu kúpy, včítane úžitkov, súčasne s nadobudnutím vlastníctva. Ak kupujúci nadobudne vlastníctvo skôr, než dôjde k odovzdaniu predmetu kúpy, má predávajúci až do odovzdania práva a povinnosti uschovávatela.

§ 591

Ak nie je dohodnuté inak ani ak to nie je obvyklé, sú účastníci povinní plniť bez zbytočného odkladu. Predávajúci je oprávnený odovzdať predmet kúpy odoprieť, ak kupujúci nezaplatí cenu včas. Ak sa odosiela predmet kúpy na miesto plnenia alebo určenia, nie je kupujúci povinný zaplatiť cenu, dokiaľ nemá možnosť si predmet kúpy prezrieť.

§ 592

Ak je kupujúci v omeškaní s prevzatím, môže predávajúci predmet kúpy uložiť na náklady kupujúceho vo verejnom skladišti alebo u iného uschovávatela alebo ho môže po upozornení predať na účet kupujúceho. Ak ide o vec podliehajúcu rýchlej skaze a ak nie je na upozornenie čas, upozornenie nie je potrebné.

§ 593

Ak nie je dohodnuté inak, znáša náklady spojené s odovzdaním predmetu kúpy, najmä náklady merania, váženia a balenia, predávajúci a náklady spojené s prevzatím kupujúci; ak sa vec odosiela na miesto, ktoré nie je miestom splnenia, znáša náklady odoslania kupujúci.

§ 594

Ak má predávajúci predmet kúpy odoslať na miesto splnenia alebo určenia, platí, že vec bola odovzdaná v čase, keď bola odovzdaná na prepravu, pokiaľ nebolo dohodnuté inak.

§ 595

Tomu, kto kúpi budúce úžitky nejakej veci vcelku alebo s nádejou na neisté budúce úžitky, patria všetky úžitky riadne vyťažené. Znáša však stratu, ak bolo jeho očakávanie zmarené.

§ 596

Ak vec má vady, o ktorých predávajúci vie, je povinný kupujúceho pri dojednávani kúpnej zmluvy na ne upozorniť.

§ 597

(1) Ak dodatočne vyjde najavo vada, na ktorú predávajúci kupujúceho neupozornil, má kupujúci právo na primeranú zľavu z dojednanej ceny zodpovedajúcu povahe a rozsahu vady; ak ide o vadu, ktorá robí vec neupotrebitelnou, má tiež právo od zmluvy odstúpiť.

(2) Právo odstúpiť od zmluvy má kupujúci aj vtedy, ak ho predávajúci ubezpečil, že vec má určité vlastnosti, najmä vlastnosti vymienené kupujúcim, alebo že nemá žiadne vady, a toto ubezpečenie sa ukáže nepravdivým.

§ 598

Kupujúci má právo na úhradu nevyhnutných nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práv zo zodpovednosti za vady.

§ 599

(1) Vady musí kupujúci uplatniť u predávajúceho bez zbytočného odkladu. Práva zo

zodpovednosti za vady sa môže kupujúci domáhať na súde, len ak vady vytkol najneskôr do 24 mesiacov od prevzatia veci.

(2) Právo na náhradu nevyhnutných nákladov môže kupujúci uplatniť na súde, len ak náklady predávajúcemu oznámi v lehote uvedenej v odseku 1.

§ 600

Uplatnením práv zo zodpovednosti za vady nie je dotknuté právo na náhradu škody.

Druhý oddiel

Vedľajšie dojednania pri kúpnej zmluve

§ 601

Výhrada vlastníctva

Ak má vlastníctvo k predanej hnuteľnej veci prejsť na kupujúceho až po zaplatení ceny, musí sa táto výhrada dohodnúť písomne. Ak zo zmluvy nevyplýva niečo iné, prechádza nebezpečenstvo náhodnej skazy a náhodného zhoršenia na kupujúceho odovzdaním veci.

Predkupné právo

§ 602

(1) Kto predá vec s výhradou, že mu ju kupujúci ponúkne na predaj, keby ju chcel predáť, má predkupné právo.

(2) Také právo možno dohodnúť aj pre prípad iného scudzenia veci než predajom.

§ 603

(1) Predkupné právo ukladá povinnosť iba tomu, kto sľúbil vec ponúknuť na predaj.

(2) Predkupné právo možno dohodnúť aj ako vecné právo, ktoré pôsobí aj voči nástupcom kupujúceho. Zmluva sa musí uzavrieť písomne a predkupné právo sa nadobúda vkladom do katastra nehnuteľností. Ak predávajúci nekúpil vec ponúknutú kupujúcim, zostáva mu zachované predkupné právo aj voči jeho právnomu nástupcovi.

(3) Ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované.

§ 604

Predkupné právo neprechádza na dediča oprávnenej osoby a nemožno ho previesť na inú osobu.

§ 605

Ak nie je dohodnutá doba, dokedy sa má predaj uskutočniť, musí oprávnená osoba vyplatiť hnuteľnosť do ôsmich dní, nehnuteľnosť do dvoch mesiacov po ponuke. Ak táto doba uplynie márne, predkupné právo zanikne. Ponuka sa vykoná ohlásením všetkých podmienok; ak ide o nehnuteľnosť, musí byť ponuka písomná.

§ 606

Kto je oprávnený kúpiť vec, musí zaplatiť cenu ponúknutú niekym iným, ak nie je dohodnuté inak. Ak nemôže vec kúpiť alebo ak nemôže splniť podmienky ponúknuté popri cene a ak ich nemožno vyrovnať ani odhadnou cenou, predkupné právo zanikne.

Právo spätnej kúpy

§ 607

(1) Kto predá hnuteľnú vec s výhradou, že má právo žiadať vrátenie veci do určitej doby po kúpe, ak vráti kupujúcemu zaplatenú cenu, má právo spätnej kúpy.

(2) Zmluva o práve spätnej kúpy sa musí uzavrieť písomne.

§ 608

(1) Právo spätnej kúpy musí predávajúci uplatniť písomnou formou, a ak nie je dohodnuté inak, najneskôr do jedného roka od odovzdania veci kupujúcemu, inak právo spätnej kúpy zanikne.

(2) Ak predávajúci využije právo spätnej kúpy, musí kupujúci vrátiť vec bez zbytočného odkladu a každá strana má práva a povinnosti, ktoré mala druhá strana z pôvodnej kúpnej zmluvy.

§ 609

(1) Ak sa právo spätnej kúpy týka veci určenej podľa druhu, vzniká uplatnením tohto práva kupujúcemu záväzok vrátiť vec toho istého druhu.

(2) Ak sa právo spätnej kúpy týka veci jednotlivo určenej, je kupujúci povinný vrátiť tú istú vec, ktorú kúpil. Zmluva o scudzení veci, ktorou sa porušilo právo spätnej kúpy, je neplatná.

§ 610

Iné vedľajšie dojednania

(1) Účastníci môžu písomnou zmluvou dohodnúť aj iné vedľajšie dojednania majúce povahu výhrad a podmienok pripúšťajúcich zánik právneho vzťahu založeného kúpnu zmluvou.

(2) Pokiaľ sa účastníci nedohodli inak, zanikajú tieto výhrady a podmienky najneskôr uplynutím jedného roka od uzavretia kúpnej zmluvy, ak ich predávajúci v tejto lehote neuplatnil.

Tretí oddiel

Zámenná zmluva

§ 611

Ustanovenia o kúpnej zmluve sa primerane použijú aj na zmluvu, podľa ktorej si zmluvné strany vymieňajú vec za vec, a to tak, že každá zo strán sa považuje ohľadne veci, ktorú výmenou dáva, za predávajúcu stranu, a ohľadne veci, ktorú výmenou prijíma, za kupujúcu stranu.

Štvrtý oddiel

Osobitné ustanovenia o predaji tovaru v obchode

(Spotrebiteľské kúpne zmluvy)

§ 612

Na spotrebiteľskú kúpnu zmluvu okrem ustanovení § 52 až 54 sa vzťahujú aj všeobecné ustanovenia o kúpnej zmluve a ustanovenia § 613 až 627.

§ 613

Veci možno predávať aj na objednávku. Predávajúci je povinný obstarat' objednaný tovar v dohodnutej lehote, a ak lehota nie je dohodnutá, v lehote primeranej okolnostiam. Ak sa tak nestane, objednávateľ je oprávnený od zmluvy odstúpiť. Odstúpením objednávateľa od zmluvy nie je dotknuté jeho právo na náhradu škody.

§ 614

(1) Ak je predávajúci podľa dohody s kupujúcim alebo podľa povahy veci povinný dodať vec na miesto určené kupujúcim, kupujúci je povinný prevziať vec pri dodaní. V ostatných prípadoch je kupujúci povinný prevziať vec pri predaji, ak sa s predávajúcim nedohodne inak.

(2) Ak kupujúci neprevezme vec v čase uvedenom v odseku 1, predávajúci je oprávnený požadovať poplatok za uskladnenie; výšku poplatku ustanovuje osobitný predpis, prípadne určuje dohoda medzi účastníkmi.

(3) Prevzatím veci prechádza na kupujúceho vlastníctvo kúpenej veci. Pri zásielkovom predaji prechádza vlastníctvo na kupujúceho prevzatím veci kupujúcim na mieste dodania ním určenom. Pri samoobslužnom predaji dochádza k prevodu vlastníctva ku kúpenej veci okamihom zaplataenia ceny za vybraný tovar. Do tohto okamihu môže kupujúci vybraný tovar vrátiť na pôvodné miesto. Ak kupujúci svojím zavinením poškodí alebo zničí vybraný tovar pred prevodom vlastníckeho práva, zodpovedá za škodu podľa všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu.

§ 615

Plnenia, ktoré sa s predajom vecí obvykle neposkytujú, treba osobitne dohodnúť.

Akosť a množstvo

§ 616

Predávaná vec musí mať požadovanú, prípadne právny predpisom ustanovenú akosť, množstvo, mieru alebo hmotnosť a musí byť bez väd, najmä musí zodpovedať záväzným technickým normám. Pri potravinách musí byť vyznačený dátum spotreby alebo dátum minimálnej trvanlivosti. Ak to povaha veci pripúšťa, má kupujúci právo, aby sa vec pred ním prekontrolovala alebo aby sa mu jej činnosť predviedla.

§ 617

Ak treba, aby sa pri užívaní veci zachovali osobitné pravidlá, najmä ak sa užívanie riadi návodom alebo je upravené technickou normou, je predávajúci povinný kupujúceho s nimi oboznámiť, ibaže ide o pravidlá všeobecne známe. Ak predávajúci nesplní túto povinnosť, je povinný nahradiť kupujúcemu škodu, ktorá z toho vznikla.

§ 618

Veci, ktoré majú vady, ktoré nebránia, aby sa mohla vec užívať na určený účel, musia sa predávať len za nižšie ceny, než je obvyklá cena bezvadnej veci; kupujúceho treba upozorniť, že vec má vadu a o akú vadu ide, ak to nie je zrejme už z povahy predaja.

Zodpovednosť za vady predanej veci

§ 619

(1) Predávajúci zodpovedá za vady, ktoré má predaná vec pri prevzatí kupujúcim. Pri použitých veciach nezodpovedá za vady vzniknuté ich použitím alebo opotrebením. Pri veciach predávaných za nižšiu cenu nezodpovedá za vadu, pre ktorú bola dojednaná nižšia cena.

(2) Ak nejde o veci, ktoré sa rýchlo kazia, alebo o použité veci, zodpovedá predávajúci za vady, ktoré sa vyskytnú po prevzatí veci v záručnej dobe (záruka).

§ 620

(1) Záručná doba je 24 mesiacov. Ak je na predávanej veci, jej obale alebo návode k nej pripojenom vyznačená lehota na použitie, neskončí sa záručná doba pred uplynutím tejto lehoty.

(2) Ak ide o použitú vec, kupujúci a predávajúci sa môžu dohodnúť aj na kratšej záručnej dobe, nie však kratšej než 12 mesiacov.

(3) Pri veciach, ktoré sú určené na to, aby sa užívali po dlhšiu dobu, ustanovujú osobitné predpisy záručnú dobu dlhšiu ako 24 mesiacov. Záručná doba presahujúca 24 mesiacov sa môže týkať i len niektorej súčasti veci.

(4) Na žiadosť kupujúceho je predávajúci povinný poskytnúť záruku písomnou formou (záručný list). Ak to povaha veci umožňuje, postačí namiesto záručného listu vydať doklad o kúpe.

(5) Vyhlásením v záručnom liste vydanom kupujúcemu alebo v reklame môže predávajúci poskytnúť záruku presahujúcu rozsah záruky ustanovenej v tomto zákone. V záručnom liste určí predávajúci podmienky a rozsah tejto záruky.

§ 621

Záručné doby začínajú plynúť od prevzatia veci kupujúcim. Ak má kúpenú vec uviesť do prevádzky iný podnikateľ než predávajúci, začne záručná doba plynúť až odo dňa uvedenia veci do prevádzky, pokiaľ kupujúci objednal uvedenie do prevádzky najneskôr do troch týždňov od prevzatia veci a riadne a včas poskytol na vykonanie služby potrebnú súčinnosť.

§ 622

(1) Ak ide o vadu, ktorú možno odstrániť, má kupujúci právo, aby bola bezplatne, včas a riadne odstránená. Predávajúci je povinný vadu bez zbytočného odkladu odstrániť.

(2) Kupujúci môže namiesto odstránenia vady požadovať výmenu veci, alebo ak sa vada týka len súčasti veci, výmenu súčasti, ak tým predávajúcemu nevzniknú neprimerané náklady vzhľadom na cenu tovaru alebo závažnosť vady.

(3) Predávajúci môže vždy namiesto odstránenia vady vymeniť vadnú vec za bezvadnú, ak to kupujúcemu nespôsobí závažné ťažkosti.

§ 623

(1) Ak ide o vadu, ktorú nemožno odstrániť a ktorá bráni tomu, aby sa vec mohla riadne užívať ako vec bez vady, má kupujúci právo na výmenu veci alebo má právo od zmluvy odstúpiť. Tie isté práva prislúchajú kupujúcemu, ak ide síce o odstrániteľné vady, ak však kupujúci nemôže pre opätovné vyskytnutie sa vady po oprave alebo pre väčší počet väd vec riadne užívať.

(2) Ak ide o iné neodstrániteľné vady, má kupujúci právo na primeranú zľavu z ceny veci.

§ 624

Ak vec predávaná za nižšiu cenu alebo použitá vec má vadu, za ktorú predávajúci zodpovedá, má kupujúci namiesto práva na výmenu veci právo na primeranú zľavu.

§ 625

Práva zo zodpovednosti za vady sa uplatňujú u predávajúceho, u ktorého bola vec kúpená. Ak je však v záručnom liste uvedený iný podnikateľ určený na opravu, ktorý je v mieste predávajúceho alebo v mieste pre kupujúceho bližšom, uplatní kupujúci právo na opravu u podnikateľa určeného na vykonanie záručnej opravy. Podnikateľ určený na opravu je povinný opravu vykonať v lehote dohodnutej pri predaji veci medzi predávajúcim a kupujúcim.

§ 626

(1) Práva zo zodpovednosti za vady veci, pre ktoré platí záručná doba, zaniknú, ak sa neuplatnili v záručnej dobe.

(2) Práva zo zodpovednosti za vady pri veciach, ktoré sa rýchlo kazia, musia sa uplatniť najneskôr v deň nasledujúci po kúpe; inak práva zaniknú.

(3) Ak ide o použitú vec, zaniknú práva zo zodpovednosti za vady, ak neboli uplatnené do 24 mesiacov odo dňa prevzatia použitej veci kupujúcim alebo do doby, na ktorej sa predávajúci a kupujúci dohodli podľa § 620 ods. 2.

§ 627

(1) Doba od uplatnenia práva zo zodpovednosti za vady až do doby, keď kupujúci po skončení opravy bol povinný vec prevziať, sa do záručnej doby nepočíta. Predávajúci je povinný vydať kupujúcemu potvrdenie o tom, kedy právo uplatnil, ako aj o vykonaní opravy a o dobe jej trvania.

(2) Ak dôjde k výmene, začne plynúť záručná doba znova od prevzatia novej veci. To isté platí, ak dôjde k výmene súčiastky, na ktorú bola poskytnutá záruka.

Tretia hlava

DAROVACIA ZMLUVA

§ 628

(1) Darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma.

(2) Darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnuteľnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní.

(3) Neplatná je darovacia zmluva, podľa ktorej sa má plniť až po darcovej smrti.

§ 629

Darca je povinný pri ponuke daru upozorniť na vady, o ktorých vie. Ak má vec vady, na ktoré darca neupozornil, je obdarovaný oprávnený vec vrátiť.

§ 630

Darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

Štvrtá hlava

ZMLUVA O DIELO

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 631

Zmluvou o dielo zaväzuje sa objednávateľovi ten, komu bolo dielo zadané (zhotoviteľ diela), že ho za dojednanú cenu vykoná na svoje nebezpečenstvo.

§ 632

Ak nedôjde k zhotoveniu diela na počkanie, zhotoviteľ je povinný vydať objednávateľovi písomné potvrdenie o prevzatí objednávky. Potvrdenie musí obsahovať označenie predmetu diela a ďalej jeho rozsah, akosť, cenu za vykonanie diela a čas jeho zhotovenia.

§ 633

(1) Zhotoviteľ je povinný dielo vykonať podľa zmluvy, riadne a v dohodnutom čase. Ak je na vykonanie diela ustanovená záväzná technická norma, musí vykonanie zodpovedať tejto norme.

(2) Od obsahu zmluvy a povahy diela závisí, či je zhotoviteľ povinný vykonať ho osobne alebo či je oprávnený dať dielo vykonať na svoju zodpovednosť.

§ 634

(1) Ak nie je výška ceny dojednaná zmluvou alebo ustanovená osobitnými predpismi, treba poskytnúť primeranú cenu.

(2) Ak nie je dohodnuté inak, platí sa cena až po skončení diela. Ak sa však dielo vykonáva po častiach alebo ak vyžaduje vykonanie diela značné náklady, je ten, komu bolo zadané, oprávnený požadovať už počas vykonávania diela od objednávateľa primerané preddavky.

§ 635

(1) Ak sa cena dohodla podľa rozpočtu, nesmie sa bez súhlasu objednávateľa zvýšiť. Práce a náklady do rozpočtu nezahrnuté možno účtovať iba vtedy, ak ich schválil objednávateľ písomne alebo ak práce dodatočne písomne objednal.

(2) Ak v čase od uzavretia zmluvy do jej splnenia došlo k zmene cenového predpisu, podľa ktorého sa cena dohodla, je zhotoviteľ na to povinný objednávateľa bez meškania písomne upozorniť a oznámiť mu novú cenu.

(3) Objednávateľ je oprávnený po oznámení novej ceny od zmluvy odstúpiť; ak bez zbytočného odkladu od zmluvy neodstúpi, je povinný zaplatiť zhotoviteľovi novú cenu, ibaže k zvýšeniu ceny došlo po prekročení dohodnutej doby vykonania diela.

(4) Ak objednávateľ odstúpi od zmluvy, je povinný zaplatiť zhotoviteľovi sumu pripadajúcu na vykonanú prácu a vzniknuté náklady podľa pôvodne dohodnutej ceny, iba ak mal z čiastočného plnenia zmluvy majetkový prospech.

§ 636

(1) Ak cenu pri uzavretí zmluvy nemožno dojednať pevnou sumou, musí sa určiť aspoň odhadom. Ak zhotoviteľ dodatočne zistí, že bude treba cenu určenú odhadom podstatne prekročiť, je povinný na to objednávateľa bez meškania písomne upozorniť a oznámiť mu novourčenú cenu; inak nemá právo za zaplatenie rozdielu v cene.

(2) Objednávateľ je oprávnený po oznámení novourčenej ceny od zmluvy odstúpiť; ak od zmluvy odstúpi, je povinný zaplatiť zhotoviteľovi sumu pripadajúcu na vykonanú prácu a vzniknuté náklady podľa pôvodne určenej ceny, len pokiaľ mal z čiastočného plnenia zmluvy majetkový prospech. Odstúpením od zmluvy nie je dotknuté právo objednávateľa na náhradu škody.

(3) Ak objednávateľ neodstúpi od zmluvy bez zbytočného odkladu, je povinný zaplatiť za poskytnutú službu novourčenú vyššiu cenu.

§ 637

(1) Ak má objednávateľom dodaný materiál nedostatky, ktoré bránia riadnemu vyhotoveniu diela, zhotoviteľ je povinný na to objednávateľa bez zbytočného odkladu upozorniť. Rovnakú povinnosť má zhotoviteľ aj vtedy, ak objednávateľ žiada, aby bolo dielo vykonané podľa pokynov, ktoré sú nevhodné.

(2) Ak objednávateľ napriek upozorneniu zhotoviteľa trvá na objednávke, zhotoviteľ môže od zmluvy odstúpiť.

§ 638

(1) Ak je na vykonanie diela potrebná súčinnosť objednávateľa, je zhotoviteľ oprávnený určiť na to primeranú lehotu a po jej márnom uplynutí môže od zmluvy odstúpiť, ak na taký následok upozorní.

(2) To isté platí, ak sa dielo vykonáva u objednávateľa a ten nevykoná potrebné zdravotné a bezpečnostné opatrenia pre osoby vykonávajúce dielo.

§ 639

Ak objednávateľ poskytne riadne a včas potrebnú súčinnosť, zhotoviteľ však v určený čas nepristúpi k vykonaniu diela, patrí mu právo na náhradu potrebných nákladov, ktoré mu tým vznikli. Toto právo musí uplatniť u zhotoviteľa najneskôr do jedného mesiaca od prevzatia veci; ak z tohto dôvodu odstúpi od zmluvy, musí ho uplatniť najneskôr do jedného mesiaca od odstúpenia; inak právo zanikne.

§ 640

Ak dielo bolo zmarené náhodou pred časom splnenia, stráca zhotoviteľ nárok na odmenu.

§ 641

(1) Aj keď sa dielo nevykonalo, patrí zhotoviteľovi dojednaná cena, ak bol ochotný dielo vykonať a ak mu v tom zabránili okolnosti na strane objednávateľa. Je však povinný dať si započítať to, čo ušetril nevykonaním diela, čo zarobil inak alebo čo úmyselne zameškal zarobiť.

(2) Ak zhotoviteľa zdržali vo vykonávaní diela okolnosti na strane objednávateľa, patrí mu za to primeraná náhrada.

§ 642

(1) Až do zhotovenia diela môže objednávateľ od zmluvy odstúpiť; je však povinný zaplatiť zhotoviteľovi sumu, ktorá pripadá na práce už vykonané, pokiaľ zhotoviteľ nemôže ich výsledok použiť inak, a nahradiť mu účelne vynaložené náklady.

(2) Objednávateľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy aj vtedy, ak je zrejmé, že dielo nebude včas hotové alebo nebude vykonané riadne, a ak zhotoviteľ neurobí nápravu ani v poskytnutej primeranej lehote.

§ 643

(1) Ak vykonanie diela závisí od osobitných osobných vlastností zhotoviteľa, zrušuje sa zmluva jeho smrťou. Dedičia zhotoviteľa sa môžu domáhať iba zaplataenia upotrebiteľnej hmoty pripravenej na dielo a časti odmeny primeranej upotrebiteľným výsledkom vykonanej práce.

(2) Smrť objednávateľa sama o sebe zmluvu nezrušuje.

Druhý oddiel

Osobitné ustanovenia o zhotovení vecí na zákazku

§ 644

Ak ide o zhotovenie vecí na zákazku, vznikne objednávateľovi právo, aby mu zhotoviteľ podľa jeho objednávky vec zhotovil, a povinnosť zaplatiť zhotoviteľovi cenu za zhotovenie vecí.

§ 645

(1) Zhotoviteľ zodpovedá za vady, ktoré má vec zhotovená na zákazku pri prevzatí objednávateľom, ako aj za vady, ktoré sa vyskytnú po prevzatí vecí v záručnej dobe. Rovnako zodpovedá za to, že vec má vlastnosti, ktoré si objednávateľ pri zákazke vymienil.

(2) Zhotoviteľ zodpovedá za vady vykonanej zákazky, ktorých príčinou je vadnosť materiálu dodaného objednávatelom alebo nevhodnosť jeho pokynov, ak objednávatel na vadnosť materiálu alebo nevhodnosť jeho pokynov neupozornil.

§ 646

(1) Záručná doba je 24 mesiacov.

(2) Pri veciach, ktoré sú určené na to, aby sa užívali po dlhšiu dobu, ustanovujú osobitné predpisy záručnú dobu dlhšiu ako 24 mesiacov; záručná doba presahujúca 24 mesiacov sa môže týkať i len niektorej súčiastky. Zhotoviteľ je povinný vydať objednávateľovi záručný list s vyznačením záručnej doby.

(3) Pri zhotovení stavby je záručná doba tri roky. Vykonávací predpis môže ustanoviť, že pri niektorých častiach stavieb môže byť záručná doba kratšia, najmenej však osemnásť mesiacov.

§ 647

Záručná doba začína plynúť odo dňa prevzatia veci. Ak objednávatel prevzal vec až po dni, do ktorého mal povinnosť ju prevziať, plyní záručná doba už odo dňa, keď mal túto povinnosť.

§ 648

(1) Ak ide o vadu, ktorú možno odstrániť, je objednávatel oprávnený požadovať bezplatné odstránenie vady. Zhotoviteľ je povinný odstrániť vadu bez zbytočného odkladu.

(2) Ak ide o vadu, ktorú nemožno odstrániť a ktorá bráni tomu, aby sa vec mohla podľa objednávky riadne užívať ako vec bez vady, má objednávatel právo na zrušenie zmluvy. To isté právo mu prislúcha pri odstrániteľných vadách, ak pre opätovné vyskytnutie sa vady po oprave alebo pre väčší počet väd nemôže vec riadne užívať. Ak ide o neodstrániteľnú vadu, ktorá však nebráni riadnemu užívaniu veci podľa objednávky, má objednávatel právo na primeranú zľavu.

§ 649

Práva zo zodpovednosti za vady sa musia uplatniť u zhotoviteľa v záručnej dobe; inak práva zaniknú. Čas od uplatnenia práva zo záruky až do vykonania opravy sa do záručnej doby nepočíta. Zhotoviteľ je povinný vydať objednávateľovi potvrdenie o tom, kedy právo uplatnil, ako aj o vykonaní opravy a čase jej trvania.

§ 650

(1) Objednávatel je povinný prevziať vec najneskôr do jedného mesiaca od uplynutia času, keď mala byť vec zhotovená, a ak bola vec zhotovená neskôr, do jedného mesiaca od jej zhotovenia. Ak tak neurobí, je povinný zaplatiť dohodnutý poplatok za uskladnenie.

(2) Po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa, keď bola vec zhotovená, môže zhotoviteľ s vecou voľne nakladať. Pokiaľ sa mu nepodari vec speňažiť alebo iným spôsobom s ňou účelne naložiť, má zhotoviteľ právo, aby mu objednávatel zaplatil cenu zhotovenia diela. Objednávatel má právo na vrátenie ceny za použitý materiál, ktorý dodal na zhotovenie veci. V prípade zhotovenia stavby má zhotoviteľ vždy právo na zaplatenie ceny za zhotovenú stavbu.

§ 651

Ak sa objednávatelovi zhotovuje stavba na objednávku, zodpovedá zhotoviteľ za poškodenie alebo zničenie stavby až do prevzatia zhotovenej stavby, ibaže by ku škode došlo aj inak.

Tretí oddiel

Osobitné ustanovenia o zmluve o oprave a úprave veci

§ 652

(1) Ak ide o opravu alebo úpravu veci, vznikne objednávatelovi právo, aby mu zhotoviteľ podľa jeho objednávky vykonal opravu alebo úpravu veci; zhotoviteľovi vznikne právo, aby mu objednávatel zaplatil cenu za opravu alebo úpravu veci.

(2) Opravou veci je činnosť, ktorou sa najmä odstraňujú vady veci, následky jej poškodenia alebo účinky jej opotrebenia. Úpravou veci je činnosť, ktorou sa najmä mení povrch veci alebo jej vlastnosti.

§ 653

(1) Zhotoviteľ zodpovedá za vady, ktoré má vykonaná oprava alebo úprava pri prevzatí veci objednávateľom, ako aj za vady, ktoré sa vyskytnú po prevzatí veci v záručnej dobe.

(2) Zhotoviteľ zodpovedá tiež za vady, ktorých príčinou je vadnosť veci, ktorá sa má opraviť alebo upraviť, alebo nevhodnosť pokynov objednávateľa, ak ho na vadnosť veci alebo nevhodnosť pokynov neupozornil.

§ 654

(1) Záručná doba je tri mesiace, ak nie je dojednaná alebo osobitnými predpismi ustanovená inak; pri stavebných prácach je záručná doba najmenej osemnásť mesiacov.

(2) Ak účelom opravy alebo úpravy je, aby sa vec mohla aj naďalej po dlhší čas užívať, ustanovia osobitné predpisy pre opravu alebo úpravu veci záručnú dobu dlhšiu ako tri mesiace, ak sa nedojednalo inak. Záručná doba presahujúca tri mesiace sa môže týkať i len niektorej súčiastky. Zhotoviteľ je povinný vydať objednávateľovi záručný list s vyznačením záručnej doby.

(3) Vyhlásením v záručnom liste vydanom objednávateľovi môže zhotoviteľ poskytnúť záruku presahujúcu rozsah záruky ustanovenej v tomto zákone. V záručnom liste určí zhotoviteľ podmienky a rozsah tejto záruky.

§ 655

(1) Ak je vec opravená alebo upravená vadne, má objednávateľ právo na bezplatné odstránenie vady. Zhotoviteľ je povinný vadu odstrániť najdlhšie v dohodnutej lehote. Ak vadu nemožno odstrániť alebo ak ju zhotoviteľ neodstráni v dohodnutej lehote alebo ak sa vada vyskytne znovu, má objednávateľ právo na zrušenie zmluvy alebo na primerané zníženie ceny opravy alebo úpravy.

(2) Práva zo zodpovednosti za vady sa musia uplatniť u zhotoviteľa v záručnej dobe; inak zaniknú. Čas od uplatnenia práva až po vykonanie opravy alebo úpravy sa do záručnej doby nepočíta. Zhotoviteľ je povinný vydať objednávateľovi potvrdenie o tom, kedy právo uplatnil, ako aj o vykonaní opravy alebo úpravy a o čase jej trvania.

§ 656

(1) Objednávateľ je povinný vyzdvihnúť si vec najneskôr do jedného mesiaca od uplynutia času, keď sa oprava alebo úprava mala vykonať, a ak bola vykonaná neskôr, do jedného mesiaca od upovedomenia o jej vykonaní. Ak tak neurobí, je povinný zaplatiť poplatok za uskladnenie.

(2) Ak si objednávateľ nevyzdvihne vec v lehote šiestich mesiacov odo dňa, keď bol povinný ju vyzdvihnúť, má zhotoviteľ právo vec predať. Ak zhotoviteľ pozná adresu objednávateľa a ak ide o vec väčšej hodnoty, je zhotoviteľ povinný o zamýšľanom predaji objednávateľa vopred upovedomiť a poskytnúť mu primeranú dodatočnú lehotu na vyzdvihnutie veci.

(3) Ak dôjde k predaju nevyzdvihnutej veci, vyplatí zhotoviteľ objednávateľovi výťažok predaja po odpočítaní ceny opravy alebo úpravy, poplatku za uskladnenie a nákladov predaja. Právo na výťažok predaja musí objednávateľ uplatniť u zhotoviteľa.

Piata hlava

ZMLUVA O PÔŽIČKE

§ 657

Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

§ 658

(1) Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

(2) Pri nepeňažnej pôžičke možno dojsť namiesto úrokov plnenie primeraného väčšieho množstva alebo vecí lepšej akosti, spravidla toho istého druhu.

Šiesta hlava

ZMLUVA O VÝPOŽIČKE

§ 659

Zmluvou o výpožičke vznikne vypožičiavateľovi právo vec po dohodnutú dobu bezplatne užívať.

§ 660

Požičiavateľ je povinný odovzdať vypožičiavateľovi vec v stave spôsobilom na riadne užívanie. Ustanovenie § 617 platí primerane aj pre užívanie vecí.

§ 661

(1) Vypožičiavateľ je oprávnený užívať vec riadne a v súlade s účelom, ktorý sa v zmluve dohodol alebo ktorému obvykle slúži; je povinný chrániť ju pred poškodením, stratou alebo zničením.

(2) Ak nie je dohodnuté inak, nesmie vypožičiavateľ prenechať vec na užívanie inému.

§ 662

(1) Vypožičiavateľ je povinný vec vrátiť, len čo ju nepotrebuje, najneskôr však do konca určenej doby zapožičania.

(2) Požičiavateľ môže požadovať vrátenie veci aj pred skončením určenej doby zapožičania, ak vypožičiavateľ neužíva vec riadne alebo ak ju užíva v rozpore s účelom, ktorému slúži.

Siedma hlava

NÁJOMNÁ ZMLUVA

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 663

Nájomnou zmluvou prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne (v dojednanej dobe) užíval alebo z nej bral aj úžitky.

§ 664

Prenajímateľ je povinný prenechať prenajatú vec nájomcovi v stave spôsobilom na dohodnuté užívanie, alebo ak sa spôsob užívania nedohodol, obvyklé užívanie, a v tomto stave ju na svoje náklady udržiavať.

§ 665

(1) Nájomca je oprávnený užívať vec spôsobom určeným v zmluve; ak sa nedohodlo inak, primerane povahe a určeniu vecí. Prenajímateľ je oprávnený požadovať prístup k veci za účelom kontroly, či nájomca užíva vec riadnym spôsobom.

(2) Nájomca je povinný vec užívať iba v prípade, že sa tak dohodlo alebo že neužívaním by sa vec znehodnotila viac než jej užívaním.

§ 666

(1) Nájomca je oprávnený dať prenajatú vec do podnájmu, ak zmluva neurčuje inak.

(2) Ak nájomca dá vec do podnájmu v rozpore so zmluvou, prenajímateľ má právo odstúpiť od zmluvy.

§ 667

(1) Zmeny na veci je nájomca oprávnený vykonávať len so súhlasom prenajímateľa. Úhradu nákladov s tým spojených môže nájomca požadovať len v prípade, že sa na to prenajímateľ zaviazal. Ak zmluva neurčuje inak, je oprávnený požadovať úhradu nákladov až po ukončení nájmu po odpočítaní znehodnotenia zmien, ku ktorému v medziobdobí došlo v dôsledku užívania veci. Ak prenajímateľ dal súhlas so zmenou, ale nezaviazal sa na úhradu nákladov, môže nájomca požadovať po skončení nájmu protihodnotu toho, o čo sa zvýšila hodnota veci.

(2) Ak nájomca vykoná zmeny na veci bez súhlasu prenajímateľa, je povinný po skončení

nájmu uviesť vec na svoje náklady do pôvodného stavu. Ak v dôsledku vykonávaných zmien hrozí na veci prenajímateľovi značná škoda, je prenajímateľ oprávnený odstúpiť od zmluvy.

§ 668

(1) Nájomca je povinný oznámiť prenajímateľovi bez zbytočného odkladu potreby opráv, ktoré má vykonať prenajímateľ. Pri porušení tejto povinnosti zodpovedá nájomca za škodu tým spôsobenú a nemá nároky, ktoré by mu inak prislúchali pre nemožnosť alebo obmedzenú možnosť užívať vec pre vady vecí, ktoré sa včas prenajímateľovi neoznámili.

(2) Nájomca je povinný znášať obmedzenie v užívaní prenajatej veci v rozsahu potrebnom na vykonanie opráv a udržiavanie vecí.

§ 669

Ak nájomca vynaložil na vec náklady pri oprave, na ktorú je povinný prenajímateľ, má nárok na náhradu týchto nákladov, ak sa oprava vykonala so súhlasom prenajímateľa alebo ak prenajímateľ bez zbytočného odkladu opravu neobstaral, hoci sa mu oznámila jej potreba. Inak môže nájomca požadovať len to, o čo sa prenajímateľ obohatil.

§ 670

Nájomca je povinný starať sa o to, aby na veci nevznikla škoda. Je povinný dať vec poistiť, len ak to určuje zmluva.

Druhý oddiel

Nájomné

§ 671

(1) Nájomca je povinný platiť nájomné podľa zmluvy, inak nájomné obvyklé v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na hodnotu prenajatej veci a spôsob jej užívania.

(2) Ak nie je dohodnuté alebo osobitné predpisy neustanovujú inak, platí sa nájomné z poľnohospodárskych alebo lesných pozemkov polročne pozadu 1. apríla a 1. októbra, pri ostatných nájmoch mesačne pozadu.

§ 672

(1) Na zabezpečenie nájomného má prenajímateľ nehnuteľnosti záložné právo k hnuteľným veciam, ktoré sú na prenajatej veci a patria nájomcovi alebo osobám, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti, s výnimkou vecí vylúčených z výkonu rozhodnutia.

(2) Záložné právo zanikne, ak sú veci odstránené skôr, než boli spísané osobou poverenou súdom, ibaže by boli odstránené na úradný príkaz a prenajímateľ ohlásí svoje práva na súde do ôsmich dní po výkone. Ak sa nájomca sťahuje alebo ak sa odstraňujú veci, napriek tomu, že nájomné nie je zaplatené alebo zabezpečené, môže prenajímateľ zadržať veci na vlastné nebezpečenstvo, do ôsmich dní však musí žiadať o súpis osobou poverenou súdom, alebo musí veci vydať.

§ 673

Nájomca nie je povinný platiť nájomné, pokiaľ pre vady vecí, ktoré nespôsobil, nemohol prenajatú vec užívať dohodnutým spôsobom alebo ak sa spôsob užívania nedohodol primerane povahe a určeniu vecí.

§ 674

Ak nájomca môže užívať prenajatú vec z dôvodov uvedených v § 673 iba obmedzene, má nájomca nárok na primeranú zľavu z nájomného. Prenajímateľ si však musí započítať náklady, ktoré ušetril, a cenu výhod, ktoré mal z toho, že nájomca užíval vec len obmedzene.

§ 675

Právo na odpustenie alebo na poskytnutie zľavy z nájomného sa musí uplatniť u prenajímateľa bez zbytočného odkladu. Právo zanikne, ak sa neuplatní do šiestich mesiacov odo dňa, keď došlo ku skutočnostiam toto právo zakladajúcim.

Tretí oddiel

Skončenie nájmu

§ 676

(1) Nájom sa skončí uplynutím doby, na ktorú sa dojednal, ak sa prenájomateľ nedohodne s nájomcom inak.

(2) Ak nájomca užíva veci aj po skončení nájmu a prenájomateľ proti tomu nepodá návrh na vydanie veci alebo na vypratanie nehnuteľnosti na súde do 30 dní, obnovuje sa nájomná zmluva za tých istých podmienok, za akých bola dojednaná pôvodne. Nájom dojednaný na dobu dlhšiu ako rok sa obnovuje vždy na rok, nájom dojednaný na kratšiu dobu sa obnovuje na túto dobu.

§ 677

(1) Zrušiť nájomnú zmluvu dojednanú na neurčitú dobu možno, ak nedôjde k dohode prenájomateľa s nájomcom, iba výpoveďou.

(2) Ak osobitný zákon neustanovuje inak, nájomnú zmluvu možno vypovedať pri nájmoch nehnuteľností v trojmesačnej lehote a pri nájmoch hnuiteľných vecí v jednomesačnej lehote.

§ 678

Ustanovenia o výpovednej dobe, vypratání a odovzdaní platia iba vtedy, ak zmluva alebo osobitné predpisy neustanovujú inak.

§ 679

(1) Nájomca je oprávnený odstúpiť od zmluvy kedykoľvek, ak bola prenájatá vec odovzdaná v stave nespôsobilom na dohodnuté alebo obvyklé užívanie alebo ak sa stane neskôr - bez toho, aby nájomca porušil svoju povinnosť - nespôsobilou na dohodnuté alebo obvyklé užívanie, ak sa stane neupotrebitelnou alebo ak sa mu odníme taká časť veci, že by sa tým zmaril účel zmluvy.

(2) Ak sú miestnosti, ktoré boli prenájaté na obývanie alebo na to, aby sa v nich zdržiavali ľudia, zdraviu závažné, má nájomca toto právo aj vtedy, ak o tom vedel pri uzavretí zmluvy. Práva odstúpiť od zmluvy sa nemožno vopred vzdať.

(3) Prenájomateľ môže kedykoľvek odstúpiť od zmluvy, ak nájomca napriek písomnej výstrahe užíva prenájatú vec alebo ak trpí užívanie veci takým spôsobom, že prenájomateľovi vzniká škoda alebo že mu hrozí značná škoda. Ak nejde o byt alebo nebytový priestor, môže prenájomateľ tiež odstúpiť od zmluvy, ak nájomca, hoci upomenutý, nezaplatil splatné nájomné ani do splatnosti ďalšieho nájomného, a ak je táto doba kratšia ako tri mesiace, do troch mesiacov, alebo ak s ohľadom na právoplatné rozhodnutie príslušného orgánu treba prenájatú vec vypratať.

§ 680

(1) Zničením prenájatej veci nájomná zmluva zaniká.

(2) Ak dôjde k zmene vlastníctva k prenájatej veci, vstupuje nadobúdateľ do právneho postavenia prenájomateľa a nájomca je oprávnený zbaviť sa svojich záväzkov voči prvšiemu vlastníkovi, len čo mu bola zmena oznámená alebo nadobúdateľom preukázaná.

(3) Ak dôjde ku zmene vlastníctva k nehnuteľnej veci, môže z tohto dôvodu vypovedať nájomnú zmluvu iba nájomca, a to aj vtedy, ak bola zmluva uzavretá na dobu určitú; výpoveď však musí podať v najbližšom výpovednom období, pokiaľ je zákonom alebo dohodou ustanovené. Pri zmene vlastníctva k hnuiteľnej veci môže zmluvu vypovedať aj nadobúdateľ.

§ 681

Po podanej výpovedi alebo tri mesiace pred skončením nájmu a odovzdaním veci je nájomca nehnuteľnej veci povinný, ak sa nedohodlo inak, umožniť záujemcovi o prenájatie jej prehliadku v prítomnosti prenájomateľa alebo jeho zástupcu. Nájomca nesmie byť prehliadkou zbytočne obťažovaný.

§ 682

Ak sa nájom skončí, je nájomca povinný vrátiť prenájatú vec v stave zodpovedajúcom dojednanému spôsobu užívania veci; ak sa spôsob užívania výslovne nedohodol, v stave, v akom ju prevzal, s prihliadnutím na obvyklé opotrebenie.

§ 683

(1) Ak došlo k poškodeniu alebo nadmernému opotrebeniu prenájatej veci v dôsledku jej

zneužitia, zodpovedá nájomca aj za škody spôsobené osobami, ktorým umožnil k prenajatej veci prístup, za náhodu však nezodpovedá.

(2) Domáhať sa náhrady možno len do šiestich mesiacov od vrátenia prenajatej veci; inak nárok zanikne.

§ 684

Ak tretia osoba uplatňuje k veci práva, ktoré sú nezlučiteľné s právami nájomcu, je prenajímateľ povinný urobiť potrebné právne opatrenia na jeho ochranu. Ak tak prenajímateľ v primeranej lehote neurobí alebo ak nie sú jeho opatrenia úspešné, môže nájomca odstúpiť od zmluvy.

Štvrtý oddiel

Osobitné ustanovenia o nájme bytu

§ 685

(1) Nájom bytu vzniká nájomnou zmluvou, ktorou prenajímateľ prenecháva nájomcovi za nájomné byt do užívania, a to buď na dobu určitú, alebo bez určenia doby užívania; nájomná zmluva spravidla obsahuje aj opis príslušenstva a opis stavu bytu. Nájom bytu je chránený; ak nedôjde k dohode, možno ho vypovedať len z dôvodov ustanovených v zákone.

(2) Nájomnú zmluvu o nájme družstevného bytu možno uzavrieť za podmienok upravených v stanovách bytového družstva.

(3) Zákony národných rád ustanovia, čo sa rozumie služobným bytom, bytom osobitného určenia a bytom v domoch osobitného určenia a za akých podmienok možno uzavrieť nájomnú zmluvu o nájme služobného bytu, o nájme bytu osobitného určenia a o nájme bytu v domoch osobitného určenia.

§ 686

(1) Nájomná zmluva musí obsahovať označenie predmetu a rozsahu užívania, výšku nájomného a výšku úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu alebo spôsob ich výpočtu. Mala by tiež obsahovať aj opis príslušenstva a opis stavu bytu. Ak sa nájomná zmluva neuzavrela písomne, vyhotoví sa o jej obsahu zápisnica.

(2) Ak doba nájmu nie je dohodnutá, predpokladá sa, že zmluva o nájme sa uzavrela na dobu neurčitú.

Práva a povinnosti z nájmu bytu

§ 687

(1) Prenajímateľ je povinný odovzdať nájomcovi byt v stave spôsobilom na riadne užívanie a zabezpečiť nájomcovi plný a nerušený výkon práv spojených s užívaním bytu.

(2) Ak nájomná zmluva neurčuje inak, drobné opravy v byte súvisiace s jeho užívaním a náklady spojené s bežnou údržbou uhrádza nájomca. Pojem drobných opráv a nákladov spojených s bežnou údržbou bytu upravuje osobitný predpis.

(3) Práva a povinnosti nájomcu - člena družstva - pokiaľ ide o vykonávanie drobných opráv v byte a pokiaľ ide o úhradu nákladov spojených s bežnou údržbou bytu, upravujú stanovy družstva.

§ 688

Nájomca bytu a osoby, ktoré žijú s nájomcom v spoločnej domácnosti, majú popri práve užívať byt aj právo užívať spoločné priestory a zariadenie domu, ako aj požívať plnenia, ktorých poskytovanie je spojené s užívaním bytu.

§ 689

Nájomca je povinný užívať byt, spoločné priestory a zariadenie domu riadne a riadne požívať plnenia, ktorých poskytovanie je spojené s užívaním bytu.

§ 690

Nájomcovia sú povinní pri výkone svojich práv dbať, aby sa v dome vytvorilo prostredie zabezpečujúce ostatným nájomcom výkon ich práv.

§ 691

Ak prenajímateľ nesplní svoju povinnosť odstrániť závady brániace riadnemu užívaniu bytu, alebo ktorými je výkon nájomného práva ohrozený, má nájomca právo po predchádzajúcom upozornení prenajímateľa závady odstrániť v nevyhnutnej miere a požadovať od neho náhradu účelne vynaložených nákladov. Právo na náhradu musí uplatniť u prenajímateľa bez zbytočného odkladu. Právo zanikne, ak sa neuplatnilo do šiestich mesiacov od odstránenia závad.

§ 692

(1) Nájomca je povinný oznámiť bez zbytočného odkladu prenajímateľovi potrebu tých opráv v byte, ktoré má znášať prenajímateľ, a umožniť ich vykonanie; inak zodpovedá za škodu, ktorá nesplnením tejto povinnosti vznikla.

(2) Ak sa nájomca nepostará o včasné vykonanie drobných opráv a bežnú údržbu bytu, má prenajímateľ právo tak urobiť po predchádzajúcom upozornení nájomcu na svoje náklady sám a požadovať od neho náhradu.

§ 693

Nájomca je povinný odstrániť závady a poškodenia, ktoré spôsobil v dome sám alebo tí, ktorí s ním bývajú. Ak sa tak nestane, má prenajímateľ právo po predchádzajúcom upozornení nájomcu závady a poškodenia odstrániť a požadovať od nájomcu náhradu.

§ 694

Nájomca nesmie vykonávať stavebné úpravy ani inú podstatnú zmenu v byte bez súhlasu prenajímateľa, a to ani na svoje náklady.

§ 695

Prenajímateľ je oprávnený vykonávať stavebné úpravy bytu a iné podstatné zmeny v byte iba so súhlasom nájomcu. Tento súhlas možno odprieť len z vážnych dôvodov. Ak prenajímateľ vykonáva také úpravy na príkaz príslušného orgánu štátnej správy, je nájomca povinný ich vykonanie umožniť; inak zodpovedá za škodu, ktorá nesplnením tejto povinnosti vznikla.

Nájomné a úhrada za plnenia poskytované s užívaním bytu

§ 696

(1) Spôsob výpočtu nájomného, úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu, spôsob ich platenia, ako aj prípady, v ktorých je prenajímateľ oprávnený jednostranne zvýšiť nájomné, úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu, a zmeniť ďalšie podmienky nájomnej zmluvy, ustanovuje osobitný právny predpis.

(2) Úhrada za plnenia poskytované s užívaním bytu alebo preddavok na ne sa platí s nájomným, ak sa účastníci nedohodnú alebo právny predpis neustanovuje inak.

§ 697

Ak nájomca nezaplatí nájomné alebo úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu do piatich dní po jej splatnosti, je povinný zaplatiť prenajímateľovi poplatok z omeškania.

§ 698

(1) Nájomca má právo na primeranú zľavu z nájomného,okiaľ prenajímateľ napriek jeho upozorneniu neodstráni v byte alebo v dome závalu, ktorá podstatne alebo po dlhší čas zhoršuje ich užívanie. Právo na primeranú zľavu z nájomného má nájomca aj vtedy, ak sa neposkytovali plnenia spojené s užívaním bytu alebo sa poskytovali vadne, a ak sa v dôsledku toho užívanie bytu zhoršilo.

(2) Rovnaké právo má nájomca, ak stavebnými úpravami v dome sa podstatne alebo po dlhší čas zhoršia podmienky užívania bytu alebo domu.

(3) Nájomca má právo na primeranú zľavu z úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu,okiaľ ich prenajímateľ riadne a včas neposkytuje.

§ 699

Právo na zľavu z nájomného alebo z úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu treba

uplatniť u prenajímateľa bez zbytočného odkladu. Právo zanikne, ak sa neuplatnilo do šiestich mesiacov od odstránenia závad.

Spoločný nájom bytu

§ 700

(1) Byt môže byť v spoločnom nájme viacerých osôb. Spoloční nájomcovia majú rovnaké práva a povinnosti.

(2) Spoločný nájom vzniká tiež dohodou medzi doterajším nájomcom, ďalšou osobou a prenajímateľom.

(3) Pri družstevnom byte môže spoločný nájom vzniknúť len medzi manželmi.

§ 701

(1) Bežné veci týkajúce sa spoločného nájmu bytu môže vybavovať každý zo spoločných nájomcov. V ostatných veciach je potrebný súhlas všetkých; inak je právny úkon neplatný.

(2) Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločného nájmu bytu sú oprávnení a povinní všetci spoloční nájomcovia spoločne a nerozdielne.

§ 702

(1) Ak medzi spoločnými nájomcami dôjde k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoločného nájmu bytu, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

(2) Súd môže v prípadoch hodných osobitného zreteľa na návrh spoločného nájomcu zrušiť právo spoločného nájmu bytu, ak vznikne ním nezavinený stav, ktorý bráni spoločnému užívaniu bytu spoločnými nájomcami. Zároveň určí, ktorý zo spoločných nájomcov alebo ktorí z nich budú byt ďalej užívať.

Spoločný nájom bytu manželmi

§ 703

(1) Ak sa za trvania manželstva manželia alebo jeden z nich stanú nájomcami bytu, vznikne spoločný nájom bytu manželmi.

(2) Ak vznikne len jednému z manželov za trvania manželstva právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu, vznikne so spoločným nájomom bytu manželmi aj spoločné členstvo manželov v družstve; z tohto členstva sú obaja manželia oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak manželia spolu trvale nežijú.

§ 704

(1) Ak sa niektorý z manželov stal nájomcom bytu pred uzavretím manželstva, vznikne obom manželom spoločný nájom bytu uzavretím manželstva.

(2) To isté platí, ak vzniklo pred uzavretím manželstva niektorému z manželov právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu.

§ 705

(1) Ak sa rozvedení manželia nedohodnú o nájme bytu, súd na návrh jedného z nich rozhodne, že sa zrušuje právo spoločného nájmu bytu. Súčasne určí, ktorý z manželov bude byt ďalej užívať ako nájomca.

(2) Ak nadobudol právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu jeden z rozvedených manželov pred uzavretím manželstva, zanikne právo spoločného nájmu bytu rozvodom; právo užívať byt zostane tomu z manželov, ktorý nadobudol právo na nájom bytu pred uzavretím manželstva. V ostatných prípadoch spoločného nájmu družstevného bytu rozhodne súd, ak sa rozvedení manželia nedohodnú, na návrh jedného z nich o zrušení tohto práva, ako aj o tom, kto z nich bude ako člen družstva ďalej nájomcom bytu; tým zanikne aj spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve.

(3) Pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu vezme súd zreteľ najmä na záujmy maloletých detí a stanovisko prenajímateľa.

§ 705a

Ak sa z dôvodu fyzického násillia alebo psychického násillia, alebo hrozby takýmto násillím vo vzťahu k manželovi alebo k rozvedenému manželovi ako spoločnému užívateľovi bytu alebo k blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov alebo rozvedených manželov obmedziť užívacie právo druhého z nich, alebo ho z jeho užívania úplne vylúčiť.

Prechod nájmu bytu

§ 706

(1) Ak nájomca zomrie a ak nejde o byt v spoločnom nájme manželov, stávajú sa nájomcami (spoločnými nájomcami) jeho deti, vnuci, rodičia, súrodenci, zať a nevesta, ktorí s ním žili v deň jeho smrti v spoločnej domácnosti a nemajú vlastný byt. Nájomcami (spoločnými nájomcami) sa stávajú aj tí, ktorí sa starali o spoločnú domácnosť zomretého nájomcu alebo na neho boli odkázaní výživou, ak s ním žili v spoločnej domácnosti aspoň tri roky pred jeho smrťou a nemajú vlastný byt.

(2) Ak sa prenajímateľ domnieva, že neboli splnené podmienky prechodu nájmu bytu podľa odseku 1, môže sa v lehote troch mesiacov odo dňa, keď sa o nich dozvedel, najneskôr však v lehote troch rokov odo dňa smrti nájomcu, domáhať na súde, aby určil, že k prechodu nájmu bytu nedošlo.

(3) Ak zomrie nájomca družstevného bytu a ak nejde o byt v spoločnom nájme manželov, prechádza smrťou nájomcu jeho členstvo v družstve a nájom bytu na toho dediča, ktorému pripadol členský podiel.

§ 707

(1) Ak zomrie jeden z manželov, ktorí boli spoločnými nájomcami bytu, stane sa jediným nájomcom pozostalý manžel.

(2) Ak ide o družstevný byt, zanikne smrťou jedného z manželov spoločný nájom bytu manželmi. Ak sa právo na družstevný byt nadobudlo za trvania manželstva, zostáva členom družstva pozostalý manžel a jemu patrí členský podiel; na to prihladne súd v konaní o dedičstve. Ak zomrel manžel, ktorý nadobudol právo na družstevný byt pred uzavretím manželstva, prechádza jeho smrťou členstvo v družstve a nájom družstevného bytu na toho dediča, ktorému pripadol členský podiel. Ak ide o viac predmetov nájmu, môže členstvo poručiť prejsť na viacerých dedičov.

(3) Ak zomrie jeden zo spoločných nájomcov, prechádza jeho právo na ostatných spoločných nájomcov.

§ 708

Ustanovenia § 706 ods. 1 a 2 a § 707 ods. 1 platia aj v prípade, ak nájomca opustí trvale spoločnú domácnosť.

§ 709

Ustanovenia § 703 až 708 neplatia pre byty trvale určené ako služobné byty, pre byty osobitného určenia a pre byty v domoch osobitného určenia.

Zánik nájmu bytu

§ 710

(1) Nájom bytu zanikne písomnou dohodou medzi prenajímateľom a nájomcom alebo písomnou výpoveďou.

(2) Ak bol nájom bytu dohodnutý na určitý čas, zanikne tiež uplynutím tohto času. Ustanovenie § 676 ods. 2 neplatí pre zánik nájmu bytu.

(3) Ak bola daná písomná výpoveď, skončí sa nájom bytu uplynutím výpovednej lehoty. Výpovedná lehota je tri mesiace a začína plynúť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola nájomcovi doručená výpoveď. Prenajímateľ môže nájomcovi písomne určiť dlhšiu výpovednú lehotu. Na doručovanie písomnej výpovede nájmu bytu sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu. 5a)

(4) Ak bola daná výpoveď z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. d), že nájomca nezaplatil nájomné alebo úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu, a preukáže, že ku dňu doručenia výpovede bol v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, 5b) výpovedná lehota sa predlžuje o ochrannú

lehotu, ktorá trvá šesť mesiacov.

§ 711

- (1) Prenajímateľ môže vypovedať nájom bytu, ak
- a) prenájomca potrebuje byt pre seba, manžela, pre svoje deti, vnukov, zaťa alebo nevestu, svojich rodičov alebo súrodencov,
 - b) nájomca prestal vykonávať prácu, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný,
 - c) nájomca alebo ten, kto je členom jeho domácnosti, hrubo poškodzuje prenajatý byt, jeho príslušenstvo, spoločné priestory alebo spoločné zariadenia v dome alebo sústavne narušuje pokojné bývanie ostatných nájomcov alebo vlastníkov bytov, ohrozuje bezpečnosť alebo porušuje dobré mravy v dome,
 - d) nájomca hrubo porušuje svoje povinnosti vyplývajúce z nájmu bytu najmä tým, že nezaplatil nájomné alebo úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu za dlhší čas ako tri mesiace, alebo tým, že prenechal byt alebo jeho časť inému do podnájmu bez písomného súhlasu prenájomcu,
 - e) je potrebné z dôvodu verejného záujmu s bytom alebo s domom naložiť tak, že byt nemožno užívať, alebo ak byt alebo dom vyžaduje opravy, pri ktorých vykonávaní nemožno byt alebo dom najmenej počas šiestich mesiacov užívať,
 - f) nájomca prestal spĺňať predpoklady užívania bytu osobitného určenia 5c) alebo predpoklady užívania bytu vyplývajúce z osobitného určenia domu, 5d)
 - g) nájomca využíva byt bez súhlasu prenájomcu na iné účely ako na bývanie.

(2) Dôvod výpovede sa musí vo výpovedi skutkovo vymedziť tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom, inak je výpoveď neplatná. Dôvod výpovede nemožno dodatočne meniť.

(3) Výpoveď z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. b), e) a f) je neplatná, ak prenájomca nepriložil k výpovedi listinu, ktorá preukazuje dôvod výpovede.

(4) Ak ide o byt osobitného určenia alebo o byt v dome osobitného určenia, možno vypovedať nájom podľa odseku 1 len po predchádzajúcom súhlase toho, kto svojím nákladom takýto byt zriadil, alebo jeho právneho nástupcu, alebo príslušného orgánu, ktorý uzavretie zmluvy o jeho nájme odporučil.

(5) Ak nájomca, ktorý je v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, pred uplynutím ochrannej lehoty (§ 710 ods. 4) zaplatí prenájomcovi dlžné nájomné alebo sa písomne dohodne s prenájomcom o spôsobe jeho úhrady, rozumie sa tým, že dôvod výpovede nájmu bytu zanikol.

(6) Neplatnosť výpovede môže nájomca uplatniť na súde do troch mesiacov odo dňa doručenia výpovede. Účinky výpovede nastanú až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa zamietne návrh na určenie neplatnosti výpovede nájmu bytu.

Bytové náhrady

§ 712

Nápis zrušený od 20.6.1997

- (1) Bytovými náhradami sú náhradný byt, náhradné ubytovanie a prístrešie.
- (2) Náhradným bytom je byt, ktorý svojou veľkosťou a vybavením zabezpečuje ľudsky dôstojné bývanie nájomcu a členov jeho domácnosti.
- (3) Náhradným ubytovaním je byt s jednou obytnou miestnosťou alebo obytná miestnosť v slobodárni, ubytovni alebo v iných zariadeniach určených na trvalé bývanie alebo podnájom v zariadenej alebo nezariadenej časti bytu u iného nájomcu. Byt alebo obytnú miestnosť môžu užívať viacerí nájomcovia.
- (4) Prístreším je prechodné ubytovanie, najmä v spoločnej nocľahárni alebo v iných zariadeniach na to určených, 5e) a priestor na uskladnenie bytového zariadenia a ostatných vecí domácej a osobnej potreby.

§ 712a

(1) Ak sa nájomný pomer skončil z dôvodov podľa § 711 ods. 1 písm. a), e) alebo písm. f) alebo z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. b) nájomcovi, ktorý prestal vykonávať prácu, na ktorú je

nájom služobného bytu viazaný, z dôvodu na strane zamestnávateľa 5f) alebo z dôvodu, za ktorý zamestnávateľ zodpovedá podľa osobitných predpisov, 5g) nájomca má právo na náhradný byt, ktorý je veľkosťou obytnej plochy, vybavením, umiestnením a výškou nájomného primeraný bytu, ktorý má vypratať, a to s prihliadnutím na jeho životné a pracovné potreby. Nájomca má tiež právo na úhradu nevyhnutných výdavkov spojených so sťahovaním. V iných prípadoch skončenia vykonávania práce, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný, nemá nájomca, ktorému bola daná výpoveď z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. b), právo na bytovú náhradu.

(2) Ak sa nájomný pomer skončil z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. c), nájomca nemá právo na bytovú náhradu. Ak sa nájomný pomer skončil z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. c) a ide o dôvod hodný osobitného zreteľa, má nájomca právo na prístrešie.

(3) Ak sa nájomný pomer skončil z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. d) nájomcovi, ktorý preukáže, že je v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, nájomca má právo len na náhradné ubytovanie. V iných prípadoch skončenia nájomného pomeru z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. d) nájomca nemá právo na bytovú náhradu; ak ide o dôvod hodný osobitného zreteľa, má nájomca právo na prístrešie.

(4) Ak sa nájomný pomer skončil z dôvodov uvedených v odseku 3 nájomcovi, ktorý sa stará o maloleté dieťa alebo o bezvládnú osobu, ktorí sú členmi jeho domácnosti, a ak to pomery prenajímateľa umožňujú, poskytne sa mu namiesto náhradného ubytovania náhradný byt. Náhradný byt môže mať horšiu kvalitu a menšiu obytňú plochu, ako má byt, ktorý má nájomca vypratať. Náhradný byt mu možno poskytnúť aj mimo obce, v ktorej sa nachádza ním vypratávaný byt. Vzdialenosť náhradného bytu musí však umožniť dennú dochádzku do práce.

(5) Ak sa nájomný pomer skončil opätovne z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. d) nájomcovi, ktorý preukáže, že je v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, poskytne sa nájomcovi namiesto náhradného bytu alebo náhradného ubytovania iba prístrešie.

(6) Ak sa nájomný pomer skončil z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. g), nájomca nemá právo na bytovú náhradu.

(7) Ak ide o prípady podľa § 705 ods. 2 prvej vety, stačí rozvedenému manželovi, ktorý je povinný byt vypratať, poskytnúť náhradné ubytovanie; súd však z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže rozhodnúť, že rozvedený manžel má právo na náhradný byt.

(8) Ak ide o prípady podľa § 705 ods. 1 a 2 druhej vety môže súd, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, rozhodnúť, že rozvedený manžel má právo len na náhradné ubytovanie alebo na prístrešie. Ak sa rozvedený manžel za trvania manželstva alebo po rozvode manželstva voči druhému manželovi alebo voči blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, dopúšťal alebo dopúšťa fyzického násillia alebo psychického násillia, súd rozhodne, že bytová náhrada mu nepatrí.

(9) Pri zániku nájmu dohodnutého na určitý čas nemá nájomca právo na bytovú náhradu. Osobitný zákon môže ustanoviť, kedy aj v týchto prípadoch má nájomca právo na bytovú náhradu. 5h)

§ 712b

Zrušený od 1.9.2001

§ 712c

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, nájomca nie je povinný vystahovať sa z bytu a byt vypratať, kým nie je pre neho zabezpečená zodpovedajúca bytová náhrada. Spoloční nájomcovia majú právo len na jednu bytovú náhradu.

(2) Ustanovenia osobitného zákona 5i) o zabezpečení bytovej náhrady a prístrešia platia primerane.

(3) Nájomca, ktorý má byt vypratať, je povinný uzavrieť zmluvu o bytovej náhrade do 30 dní od doručenia písomného vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady; ak nájomnú zmluvu bezdôvodne neuzavrie, jeho nárok na bytovú náhradu zanikne.

§ 713

(1) Ak služobný byt po smrti nájomcu alebo po rozvode jeho manželstva užívajú ďalej manžel, prípadne osoby uvedené v § 706 ods. 1, nie sú povinné sa z bytu vystahovať, dokiaľ im nie je zabezpečený primeraný náhradný byt, ak nestačí podľa osobitného zákona poskytnutie náhradného ubytovania. To platí aj v prípade, ak nájomca služobného bytu opustí trvale spoločnú domácnosť.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa primerane použije aj na byty osobitného určenia a na byty v domoch osobitného určenia.

§ 714

Zánikom členstva osoby v bytovom družstve zanikne jej nájom bytu. Nájomca družstevného bytu nie je povinný sa z bytu vysťahovať,okiaľ mu nie je zabezpečený primeraný náhradný byt. Vrátenia členského podielu sa môže člen domáhať až po vysťahovaní z bytu, a to v lehote danej stanovami družstva.

Úprava práv nájomcov pri vzájomnej výmene bytu

§ 715

So súhlasom prenájomateľov sa môžu nájomcovia dohodnúť o výmene bytu. Súhlas aj dohoda musia mať písomnú formu. Ak prenájomateľ odoprie bez závažných dôvodov súhlas s výmenou bytu, môže súd na návrh nájomcu rozhodnutím nahradiť prejav vôle prenájomateľa.

§ 716

(1) Právo na splnenie dohody o výmene bytu sa musí uplatniť na súde do troch mesiacov odo dňa, keď bol s dohodou vyslovený súhlas; inak právo zanikne.

(2) Ak nastanú dodatočne u niektorého z účastníkov také závažné okolnosti, že nemožno od neho splnenie dohody spravodlivo požadovať, môže od dohody odstúpiť; musí tak však urobiť bez zbytočného odkladu. Povinnosť na náhradu škody tým nie je dotknutá.

Piaty oddiel

Nájom obytných miestností v zariadeniach určených na trvalé bývanie

§ 717

(1) V zariadeniach určených na trvalé bývanie vzniká nájom obytnej miestnosti nájomnou zmluvou uzavretou medzi prenájomateľom a nájomcom.

(2) Ak sú na užívanie tej istej miestnosti uzavreté nájomné zmluvy s viacerými nájomcami, je každý z nich samostatným nájomcom, a to v rozsahu, ktorý mu bol v dohode vymedzený.

§ 718

Ak je nájomca povinný sa z obytnej miestnosti vysťahovať, stačí mu poskytnúť náhradné ubytovanie, pokiaľ nájomnou zmluvou nedohodli účastníci niečo iné.

Šiesty oddiel

Podnájom bytu (časti bytu)

§ 719

(1) Prenajatý byt alebo jeho časť možno inému prenechať do podnájmu na dobu určenú v zmluve o podnájme alebo bez časového určenia len s písomným súhlasom prenájomateľa. Zmluva o podnájme upravuje podmienky skončenia podnájmu, najmä možnosť dať výpoveď zo strany prenájomateľa; ak sa nedohodlo inak, platí, že podnájom možno vypovedať bez uvedenia dôvodov v lehote podľa § 710 ods. 3.

(2) Ak nájomca nemôže zo závažných dôvodov po dlhšiu dobu byt užívať a ak prenájomateľ nesúhlasí bez závažných dôvodov s tým, aby prenajatý byt alebo jeho časť nájomca prenechal inému do podnájmu, môže súd na návrh nájomcu rozhodnutím nahradiť prejav vôle prenájomateľa.

(3) Ak bol podnájom dojednaný na určitú dobu, skončí sa tiež uplynutím tejto doby.

(4) Po skončení podnájmu podnájomník nemá právo na náhradný podnájom.

Siedmy oddiel

Nájom a podnájom nebytových priestorov

§ 720

Nájom a podnájom nebytových priestorov upravuje osobitný zákon. 6)

Ôsmy oddiel

Osobitné ustanovenia o podnikateľskom nájme hnuteľných vecí

§ 721

(1) Ak má vec, ktorá bola prenajatá, vady, pre ktoré ju nemožno riadne užívať alebo ktoré také užívanie sťažujú, má nájomca právo, aby sa mu poskytla iná vec slúžiaca tomu istému účelu. Okrem toho má právo na odpustenie nájomného alebo na zľavu z nájomného za dobu, po ktorú nemohol vec pre jej vadu riadne užívať buď vôbec, alebo len za sťažených podmienok.

(2) Právo na odpustenie alebo na zľavu z nájomného sa musí uplatniť u prenajímateľa najneskôr do konca doby, na ktorú bol nájom dojednaný.

§ 722

(1) Za opotrebenie veci spôsobené riadnym užívaním nájomca nezodpovedá.

(2) Vzniknuté poškodenie, stratu alebo zničenie veci je nájomca povinný ohlásiť prenajímateľovi bez zbytočného odkladu. Povinnosť nájomcu nahradiť škodu sa spravuje ustanoveniami tohto zákona o zodpovednosti za škodu; nájomca však nezodpovedá za škodu, ktorá vznikla tým, že ten, kto vec prenajal, nesplnil povinnosť uloženú ustanovením § 617.

§ 723

(1) Ak nájomca vráti vec po dobe dohodnutej v zmluve, je povinný platiť nájomné až do vrátenia veci. Ak je nájomca s vrátením veci v omeškani, je povinný zaplatiť aj poplatok z omeškania.

(2) Ak sa vec stratila alebo bola zničená, je nájomca povinný platiť nájomné a poplatok z omeškania, ak sa jeho platenie dohodlo,okiaľ stratu alebo zničenie veci prenajímateľovi neohlásil alebookiaľ sa o tom prenajímateľ inak nedozvedel.

Ôsma hlava

PRÍKAZNÁ ZMLUVA

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 724

Príkaznou zmluvou sa zaväzuje príkazník, že pre príkazcu obstará nejakú vec alebo vykoná inú činnosť.

Povinnosti príkazníka

§ 725

Príkazník je povinný konať pri plnení príkazu podľa svojich schopností a znalostí. Od príkazcových pokynov sa príkazník môže odchýliť len vtedy, ak je to nevyhnutné v záujme príkazcu a ak nemôže včas dostať jeho súhlas; inak zodpovedá za škodu.

§ 726

Príkazník je povinný vykonať príkaz osobne. Ak zverí vykonanie príkazu inému, zodpovedá, akoby príkaz vykonával sám; ak však príkazca dovolil, aby si ustanovil zástupcu, alebo ak bol tento nevyhnutne potrebný, zodpovedá príkazník iba za zavinenie pri voľbe zástupcu.

§ 727

Príkazník je povinný podať príkazcovi na jeho žiadosť všetky správy o postupe plnenia príkazu a previesť na príkazcu všetok úžitok z vykonaného príkazu; po vykonaní príkazu predloží príkazcovi vyúčtovanie.

Povinnosti príkazcu

§ 728

Príkazca je povinný, ak sa inak nedohodlo, poskytnúť príkazníkovi vopred na jeho žiadosť primerané prostriedky nevyhnutné na splnenie príkazu a nahradiť príkazníkovi potrebné a užitočné

náklady vynaložené pri vykonávaní príkazu, a to aj keď sa výsledok nedostavil.

§ 729

(1) Príkazca je ďalej povinný nahradiť príkazníkovi okrem zavinennej škody aj tú škodu, ktorá vznikla v súvislosti s výkonom príkazu.

(2) Ak príkazník utrpí pri výkone príkazu škodu len náhodou, môže sa domáhať náhrady iba vtedy, ak sa zaviazal vykonať príkaz bezplatne; nedostane však viac, než by mu patrilo ako obvyklá odmena, keby bola dojednaná.

§ 730

(1) Príkazca je povinný poskytnúť príkazníkovi odmenu iba vtedy, ak bola dohodnutá alebo je obvyklá, najmä vzhľadom na povolanie príkazníka.

(2) Príkazca je povinný poskytovať odmenu, aj keď výsledok nenastal, ibaže nezdar konania bol spôsobený porušením povinnosti príkazníka.

Zánik príkaznej zmluvy

§ 731

Pre zánik príkaznej zmluvy sa použijú primerane ustanovenia o zániku plnomocenstva (§ 33b).

§ 732

Ak príkazná zmluva zanikla odvolaním, je príkazca povinný nahradiť príkazníkovi náklady vzniknuté do odvolania, utrpenú škodu, a ak prislúcha príkazníkovi odmena, aj jej časť zodpovedajúcu vykonanej práci. To platí aj vtedy, ak sa dokončenie príkazného konania zmarilo náhodou, na ktorú nedal príkazník podnet.

Druhý oddiel

Zmluva o obstaraní veci

§ 733

Zmluvou o obstaraní veci sa obstarávateľ zaväzuje objednávateľovi obstaráť určitú vec. Obstarávateľ má právo vec obstaráť aj prostredníctvom inej osoby. Objednávateľ je povinný obstarávateľovi za obstaranie veci poskytnúť odmenu.

§ 734

O uzavretí zmluvy musí obstarávateľ vydať objednávateľovi písomné potvrdenie, v ktorom musí byť uvedený predmet obstarania, jeho cena a doba obstarania.

§ 735

Objednávateľ môže až do obstarania veci od zmluvy odstúpiť; musí však obstarávateľovi nahradiť účelne vynaložené náklady a inú ujmu vzniknutú obstarávateľovi, pokiaľ jej obstarávateľ nemohol zabrániť. Tým nie je dotknutý nárok na uplatnenie práv vyplývajúcich z omeškania alebo z vadného plnenia obstarávateľa.

§ 736

Obstarávateľ je povinný pri obstarávaní dbať na pokyny objednávateľa; odchyliť sa od nich môže iba vtedy, ak je to v záujme objednávateľa nevyhnutné a ak nemôže včas dosiahnuť jeho súhlas.

Tretí oddiel

Zmluva o obstaraní predaja veci

§ 737

Zmluvou o obstaraní predaja veci vznikne objednávateľovi právo, aby obstarávateľ prevzal od neho do predaja zverenú vec a urobil potrebné opatrenia na predaj.

§ 738

Zmluva musí byť uzavretá písomne. Musí obsahovať najmä predmet predaja, cenu, za ktorú sa má predmet predať, odmenu obstarávateľa za obstaranie predaja a poplatok pre prípad odstúpenia od zmluvy pred dohodnutou dobou určenou na predaj veci.

§ 739

(1) Obstarávateľ má právo na odmenu iba vtedy, ak sa zverená vec predala.

(2) Objednávateľ má právo, aby mu obstarávateľ vyplatil po zrážke odmeny sumu, za ktorú vec predal.

§ 740

Ak obstarávateľ nepredá vec do troch mesiacov odo dňa, keď mu bola vec zverená do predaja, zmluva sa zrušuje, ak sa medzi objednávatelom a obstarávateľom nedohodlo inak. Účastníci sa môžu dohodnúť, že sa po uplynutí určenej doby predá vec za nižšiu cenu.

§ 741

(1) Pri predaji veci zverenej do predaja zodpovedá obstarávateľ predaja kupujúcemu za vady predanej veci; obstarávateľ predaja zodpovedá aj za to, že predaná vec má vlastnosti, ktoré obstarávateľ pri predaji uviedol.

(2) Inak pre túto zodpovednosť platia obdobne ustanovenia týkajúce sa predaja použitých vecí.

Štvrtý oddiel

Zmluva o obstaraní zájazdu

§ 741a

Zmluvou o obstaraní zájazdu sa obstarávateľ (cestovná kancelária) zaväzuje, že objednávatelovi obstará vopred ponúkanú kombináciu služieb cestovného ruchu (zájazd), a objednávatel sa zaväzuje, že zaplatí dohodnutú cenu.

§ 741b

(1) Zmluva musí mať písomnú formu alebo inú vhodnú formu a musí obsahovať

a) označenie zmluvných strán,

b) charakteristiku zájazdu, najmä termín jeho začatia a skončenia, uvedenie všetkých poskytovaných služieb, ktoré sú zahrnuté do ceny zájazdu, miesto a čas ich trvania; vymedzenie zájazdu možno nahradiť odkazom na číslo zájazdu alebo iné označenie v katalógu iba v tom prípade, ak katalóg obsahuje všetky tieto informácie a bol odovzdaný objednávatelovi,

c) cenu zájazdu vrátane časového rozvrhu platieb a výšky preddavku,

d) lehotu a spôsob, akým má objednávatel uplatniť nároky plynúce z porušenia právnej povinnosti cestovnej kancelárie,

e) výšku zmluvných pokút, ktoré je povinný objednávatel cestovnej kancelárii uhradiť pri odstúpení od zmluvy v prípadoch určených týmto zákonom.

(2) Zmluva má ďalej obsahovať

a) ďalšie platby za služby, ktorých cena nie je zahrnutá v cene zájazdu, údaje o počte a výške týchto ďalších platieb, ak sú súčasťou zájazdu,

b) ubytovanie, jeho názov, polohu, kategóriu a triedu, stupeň vybavenosti a hlavné charakteristické znaky, ak je súčasťou zájazdu,

c) druh, charakteristiku a kategóriu dopravného prostriedku, údaje o trase cesty, ak je súčasťou zájazdu doprava,

d) spôsob a rozsah stravovania, ak je súčasťou zájazdu,

e) ak je realizácia zájazdu podmienená dosiahnutím minimálneho počtu účastníkov zájazdu, výslovné uvedenie tejto skutočnosti a lehotu, v ktorej najneskôr musí cestovná kancelária objednávatela písomne informovať o zrušení zájazdu a o odstúpení od zmluvy z dôvodu nedosiahnutia minimálneho počtu účastníkov zájazdu,

f) ak sú dôvody na určenie podmienok, ktoré musí objednávatel spĺňať, uvedenie týchto podmienok a lehotu, v ktorej môže objednávatel oznámiť, že sa zájazdu namiesto neho zúčastní iná osoba,

g) ďalšie skutočnosti, na ktorých sa zmluvné strany dohodnú.

(3) Cestovná kancelária je povinná objednávatelovi odovzdať spolu so zmluvou doklad o poistení zájazdu pre prípad úpadku vystavený poisťiteľom.

§ 741c

(1) V zmluve možno dohodnúť, že cestovná kancelária je oprávnená jednostranným úkonom zvýšiť cenu zájazdu, ak je súčasne presne určený spôsob výpočtu zvýšenia ceny. Cena zájazdu uvedená v zmluve sa nesmie jednostranne zvýšiť v priebehu 20 dní pred začiatkom zájazdu.

(2) Cenu zájazdu podľa odseku 1 možno zvýšiť len v prípade, že dôjde k

a) zvýšeniu dopravných nákladov vrátane cien pohonných látok,

b) zvýšeniu platieb spojených s dopravou, napríklad letiskových a prístavných poplatkov, ktoré sú zahrnuté v cene zájazdu,

c) zmene kurzu slovenskej koruny použitého na určenie ceny zájazdu v priemere o viac ako 5%, ak k tomuto zvýšeniu dôjde do 21. dňa pred začatím zájazdu.

(3) Písomné oznámenie o zvýšení ceny sa musí objednávatelovi odoslať najneskôr 21 dní pred začatím zájazdu, inak cestovnej kancelárii nevznikne právo na zaplatenie rozdielu v cene zájazdu.

§ 741d

(1) Cestovná kancelária je povinná najneskôr sedem dní pred začatím zájazdu poskytnúť objednávatelovi písomne ďalšie podrobné informácie o všetkých skutočnostiach, ktoré sú pre objednávatela dôležité a ktoré sú jej známe, ak nie sú obsiahnuté už v zmluve alebo v katalógu, ktorý bol objednávatelovi odovzdaný, a to najmä

a) spresnenie údajov uvedených v § 741b ods. 2 písm. a) až d),

b) podrobnosti o možnosti kontaktu na neplnoletú osobu alebo zástupcu cestovnej kancelárie v mieste pobytu neplnoletej osoby, ak ide o zájazd, ktorého účastníkom je neplnoletá osoba,

c) meno, miesto pobytu alebo kontaktnú adresu a telefónne číslo zástupcu cestovnej kancelárie, na ktorého sa objednávatel v ťažkostiach v priebehu zájazdu môže obrátiť so žiadosťou o pomoc a ktorý je oprávnený prijímať a vybavovať reklamácie objednávatela počas zájazdu,

d) všetky potrebné doklady, ktoré potrebuje objednávatel na poskytovanie obstaraných služieb (napríklad letenku, poukaz pre hotel na poskytnutie dohodnutého ubytovania a stravovania, doklad pre zástupcu cestovnej kancelárie v mieste pobytu na poskytnutie fakultatívnych výletov).

(2) Ak je zmluva uzatvorená v čase kratšom ako sedem dní pred začatím zájazdu, musí cestovná kancelária svoju povinnosť podľa odseku 1 splniť pri uzatváraní zmluvy.

§ 741e

(1) Ak je cestovná kancelária nútená pred začatím zájazdu zmeniť podstatnú podmienku zmluvy, navrhne objednávatelovi zmenu zmluvy. Ak navrhovaná zmena zmluvy vedie aj k zmene ceny zájazdu, musí sa v návrhu nová cena uviesť.

(2) Ak cestovná kancelária navrhne zmenu zmluvy podľa odseku 1, má objednávatel právo rozhodnúť, či so zmenou zmluvy súhlasí alebo či od zmluvy odstúpi bez zaplatenia zmluvných pokút. Rozhodnutie objednávatela musí písomne oznámiť cestovnej kancelárii v lehote určenej cestovnou kanceláriou.

§ 741f

(1) Pred začatím zájazdu môže objednávatel písomne oznámiť cestovnej kancelárii, že zájazd sa namiesto neho zúčastní iná osoba uvedená v oznámení. Objednávatel tak môže urobiť len v určenej lehote a oznámenie musí obsahovať aj vyhlásenie nového objednávatela, že súhlasí s uzatvorenou zmluvou a spĺňa všetky dohodnuté podmienky účasti na zájazde. Dňom doručenia oznámenia sa v ňom uvedená osoba stáva objednávatelom.

(2) Pôvodný objednávatel a nový objednávatel spoločne a nerozdielne zodpovedajú za zaplatenie ceny zájazdu a úhradu nákladov, ktoré cestovnej kancelárii v súvislosti so zmenou objednávatela vzniknú.

§ 741g

(1) Cestovná kancelária môže pred začatím zájazdu od zmluvy odstúpiť len z dôvodu zrušenia zájazdu alebo z dôvodu porušenia povinností objednávateľom, ktoré boli zmluvne dohodnuté.

(2) Ak odstúpi objednávateľ od zmluvy podľa § 741e ods. 2 alebo ak odstúpi cestovná kancelária od zmluvy z dôvodu zrušenia zájazdu pred jeho začatím, má objednávateľ právo žiadať, aby mu cestovná kancelária na základe novej zmluvy poskytla iný zájazd najmenej v kvalite, ktorá zodpovedá službám dohodnutým v pôvodnej zmluve, ak cestovná kancelária môže takýto zájazd ponúknuť.

(3) Pri uzatvorení zmluvy podľa odseku 2 sa platby uskutočnené na základe pôvodnej zmluvy považujú za platby podľa novej zmluvy. Ak je cena nového zájazdu nižšia ako už uskutočnené platby, je cestovná kancelária povinná tento rozdiel bezodkladne objednávateľovi vrátiť.

(4) Ak cestovná kancelária zruší zájazd v lehote kratšej ako 20 dní pred termínom jeho začatia, objednávateľ má právo na primeranú náhradu škody.

§ 741h

(1) Ak nie je dôvodom odstúpenia od zmluvy objednávateľa porušenie povinností cestovnej kancelárie, ktoré sú určené zmluvou alebo týmto zákonom, alebo ak cestovná kancelária odstúpi od zmluvy pred začatím zájazdu z dôvodu porušenia povinností objednávateľom, je objednávateľ povinný zaplatiť cestovnej kancelárii zmluvné pokuty vo výške určenej podľa § 741b ods. 1 písm. e) a cestovná kancelária je povinná vrátiť objednávateľovi bezodkladne zostatok z uhradenej ceny zájazdu podľa zrušenej zmluvy.

(2) Ak je dôvodom odstúpenia objednávateľa od zmluvy porušenie povinností cestovnej kancelárie určené zmluvou alebo týmto zákonom alebo ak nedôjde k uzatvoreniu novej zmluvy podľa § 741g ods. 2, je cestovná kancelária povinná bezodkladne vrátiť objednávateľovi celú sumu, ktorú od neho dostala na úhradu ceny zájazdu podľa zrušenej zmluvy, pričom objednávateľ nie je povinný zaplatiť cestovnej kancelárii zmluvné pokuty. Právo objednávateľa na náhradu škody týmto nie je dotknuté.

§ 741i

(1) Cestovná kancelária zodpovedá objednávateľovi za porušenie záväzkov vyplývajúcich z uzatvorenej zmluvy bez ohľadu na to, či tieto záväzky má splniť cestovná kancelária, alebo iní dodávatelia služieb, ktoré sa poskytujú v rámci zájazdu. Objednávateľ uplatní právo na odstránenie chyby poskytnutej služby bezodkladne, a to u dodávateľa služby alebo u povereného zástupcu cestovnej kancelárie. O uplatnení tohto práva je potrebné urobiť písomný záznam v spolupráci so zástupcom cestovnej kancelárie.

(2) Ak nesplní cestovná kancelária povinnosti vyplývajúce zo zmluvy alebo z tohto zákona riadne a včas, musí objednávateľ uplatniť svoje právo písomne v cestovnej kancelárii bezodkladne, najneskôr však do troch mesiacov od skončenia zájazdu, alebo v prípade, že sa zájazd neuskutočnil, odo dňa, keď sa mal zájazd skončiť podľa zmluvy, inak právo zaniká. Na uznanie nárokov pri chybe poskytnutej službe objednávateľ predloží písomný záznam urobený podľa odseku 1.

(3) Ak je uzatvorenie zmluvy sprostredkované inou cestovnou kanceláriou alebo cestovnou agentúrou, platia lehoty podľa odseku 2, ak si objednávateľ uplatnil svoje práva v sprostredkujúcej cestovnej kancelárii alebo v cestovnej agentúre.

§ 741j

(1) Cestovná kancelária sa môže zbaviť zodpovednosti za škodu spôsobenú odstúpením od zmluvy alebo porušením povinností len vtedy, ak preukáže, že túto škodu nezavinila ani ona, ani jej dodávatelia služieb a škoda bola spôsobená

a) objednávateľom,

b) treťou osobou, ktorá nie je spojená s poskytovaním zájazdu,

c) udalosťou, ktorej nebolo možné zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, alebo v dôsledku neobvyklých a nepredvídateľných okolností.

(2) V prípadoch podľa odseku 1 písm. b) a c) je cestovná kancelária povinná poskytnúť objednávateľovi bezodkladne pomoc.

§ 741k

(1) Ak po začatí zájazdu cestovná kancelária neposkytne objednávateľovi služby alebo ich podstatnú časť riadne a včas alebo zistí, že mu ich nebude môcť poskytnúť, aj keď ju k tomu zmluva zaviazala, je povinná bezodkladne urobiť také opatrenia, aby mohol zájazd pokračovať.

(2) Ak pokračovanie zájazdu nemožno zabezpečiť inak ako prostredníctvom služieb nižšej kvality, než sú uvedené v zmluve, je cestovná kancelária povinná vrátiť objednávateľovi rozdiel ceny medzi ponúkanými a poskytnutými službami.

(3) Ak služby podľa odseku 2 nemožno zabezpečiť alebo ich objednávateľ neprijme, je cestovná kancelária povinná bezodkladne vrátiť objednávateľovi rozdiel ceny zájazdu. V prípade, že súčasťou zájazdu je aj doprava, je cestovná kancelária povinná poskytnúť objednávateľovi dopravu späť na miesto odchodu alebo na iné miesto návratu, s ktorým objednávateľ súhlasí, vrátane nevyhnutného náhradného ubytovania a stravovania. Ak je doprava uskutočnená iným dopravným prostriedkom, než ktorý bol dohodnutý v zmluve, je cestovná kancelária povinná a) vrátiť rozdiel ceny, ak je doprava uskutočnená za nižšie náklady,

b) rozdiel ceny uhradiť z vlastných prostriedkov, ak je doprava uskutočnená za vyššie náklady.

Deviata hlava

KONANIE BEZ PRÍKAZU

§ 742

Ak niekto bez toho, aby bol na to oprávnený, obstará cudziu záležitosť, aby odvrátil hroziacu škodu, je ten, ktorého záležitosť bola obstaraná, povinný nahradiť konateľovi bez príkazu nevyhnutné náklady, aj keď sa výsledok bez zavinenia konajúceho nedostavil.

§ 743

(1) Ak nejde o odvrátenie hroziacej škody, musí ten, kto chce obstaráť záležitosť iného, upovedomiť ho o tom a vyčkať na jeho súhlas.

(2) Ak tak neurobí a ak ide o záležitosť v prospech iného, má konateľ bez príkazu nárok na náhradu nákladov, ktorými sa ten, v ktorého záujme konal, v čase skončenia konania obohatil.

§ 744

(1) Kto zasiahne do záležitostí iného bez toho, aby šlo o odvrátenie hroziacej škody, zodpovedá za vzniknutú škodu; v rámci tejto zodpovednosti zodpovedá aj za náhodu, ibaže by vznikla aj bez jeho zásahu.

(2) To isté platí, ak zasiahne niekto do záležitostí iného proti jeho prejavenej vôli.

§ 745

Ak konateľ bez príkazu nemá nárok na náhradu nákladov, je oprávnený vziať si, pokiaľ je to možné, čo obstaral na svoje náklady.

§ 746

Konateľ bez príkazu je povinný dokončiť konanie, podať o ňom vyúčtovanie a previesť všetko, čo pri tom získal, na toho, koho záležitosť obstaral.

Desiata hlava

ZMLUVA O ÚSCHOVE

§ 747

(1) Zmluvou o úschove vznikne zložiteľovi právo, aby uschovávateľ hnuťelnú vec prevzatú od neho do úschovy riadne opatroval. Zmluvu o úschove možno uzavrieť aj tak, že sa odovzdanie aj prevzatie veci zabezpečí mechanickými prostriedkami.

(2) V zmluve možno dohodnúť, že uschovávateľ môže vec odovzdať do úschovy ďalšiemu uschovávateľovi.

§ 748

Zložiteľ je povinný nahradiť uschovávateľovi nevyhnutné náklady, ktoré na vec pri jej opatrovaní vynaložil; odmenu za úschovu je povinný zaplatiť len vtedy, ak sa tak dohodol alebo ak to zodpovedá predmetu podnikania uschovávateľa alebo zvyklostiam.

§ 749

(1) Uschovávateľ je povinný prevzatú vec opatrovať dohodnutým spôsobom, a ak sa dohoda o spôsobe úschovy neuzavrela, je povinný ju opatrovať starostlivo, najmä je povinný dať ju poistiť, ak je to obvyklé, a po uplynutí doby úschovy prevzatú vec vrátiť spolu s tým, čo k nej pribudlo.

(2) Uschovávateľ je povinný vrátiť vec zložiteľovi na požiadanie aj pred uplynutím dojednanej doby úschovy, ale sám nie je oprávnený vrátiť ju skôr, ibaže vec nemôže pre nepredvídateľnú okolnosť bezpečne alebo bez vlastnej škody opatrovať.

§ 750

Ak nie je dojednané a ani z okolností zrejme, ako dlho má byť vec v úschove, môže zložiteľ kedykoľvek žiadať vrátenie veci a uschovávateľ môže vec kedykoľvek vrátiť.

§ 751

Ak uschovávateľ použije prevzatú vec, ak umožní jej použitie inému, ak ju dá bez dovolenia zložiteľa alebo bez nevyhnutnej potreby niekomu inému do úschovy alebo ak je v omeškaní s jej vrátením, zodpovedá aj za náhodnú škodu, ibaže by táto škoda postihla uschovanú vec aj inak.

§ 752

Zložiteľ je povinný, ak sa účastníci nedohodli inak, nahradiť uschovávateľovi škodu vzniknutú mu úschovou, ako aj náklady, ktoré uschovávateľ na vec vynaložil na splnenie svojej povinnosti.

§ 753

Vzájomných práv z úschovy sa možno domáhať iba do šiestich mesiacov po vrátení veci; inak zaniknú.

Jedenásta hlava

ZMLUVA O UBYTOVANÍ

§ 754

(1) Zo zmluvy o ubytovaní vznikne objednávateľovi právo, aby mu ubytovateľ poskytol prechodné ubytovanie na dohodnutú dobu alebo na dobu vyplývajúcu z účelu ubytovania v zariadení na to určenom (hotely, nocľahárne, ubytovne a iné zariadenia).

(2) Za ubytovanie a služby s ním spojené je objednávateľ povinný zaplatiť ubytovateľovi cenu v lehotách určených ubytovacími poriadkami.

§ 755

Ubytovaný má právo užívať priestory, ktoré mu boli na ubytovanie vyhradené, ako aj užívať spoločné priestory ubytovacieho zariadenia a používať služby, ktorých poskytovanie je s ubytovaním spojené.

§ 756

Ubytovateľ je povinný odovzdať ubytovanému priestory vyhradené mu na ubytovanie v stave spôsobilom na riadne užívanie a zabezpečiť mu nerušený výkon jeho práv spojených s ubytovaním.

§ 757

Ubytovaný je povinný užívať priestory vyhradené mu na ubytovanie a plnenia spojené s ubytovaním riadne; v týchto priestoroch nesmie ubytovaný bez súhlasu ubytovateľa vykonávať žiadne podstatné zmeny.

§ 758

O zodpovednosti ubytovateľa za veci vnesené do ubytovacích priestorov ubytovaným alebo pre neho platia ustanovenia § 433 a 436.

§ 759

(1) Ubytovaný môže odstúpiť od zmluvy pred uplynutím dohodnutej doby; ujmu vzniknutú ubytovateľovi predčasným zrušením ubytovania je ubytovaný povinný nahradiť, iba ak nemohol ubytovateľ ujme zabrániť.

(2) Ubytovateľ môže od zmluvy pred uplynutím dohodnutej doby odstúpiť, ak ubytovaný v ubytovacom zariadení aj napriek výstrahe hrubo porušuje dobré mravy alebo inak hrubo porušuje svoje povinnosti zo zmluvy.

Dvanásta hlava

ZMLUVY O PREPRAVE

Prvý oddiel

Zmluva o preprave osôb

§ 760

Zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

§ 761

Doprovca je povinný starať sa pri preprave najmä o bezpečnosť a pohodlie cestujúcich a pri hromadnej preprave im umožniť používanie spoločenských a kultúrnych zariadení. Podrobnosti upravujú prepravné poriadky.

§ 762

(1) Ak má cestujúci batožinu, prepravuje ju dopravca buď spoločne s ním a pod jeho dohľadom, alebo oddelene.

(2) Ak sa batožina prepravuje oddelene, je dopravca povinný dbať, aby sa prepravila do miesta určenia najneskôr v rovnaký čas s cestujúcim.

Zodpovednosť

§ 763

(1) Pri pravidelnej preprave osôb určujú prepravné poriadky, aké práva má cestujúci voči dopravcovi, ak sa preprava nevykonala včas.

(2) Pri nepravidelnej preprave osôb je dopravca povinný nahradiť škodu vzniknutú cestujúcemu tým, že preprava nebola vykonaná včas; podmienky a rozsah náhrady určujú prepravné poriadky.

(3) Práva podľa odsekov 1 a 2 musí cestujúci uplatniť u dopravcu bez zbytočného odkladu; ak sa práva neuplatnili najneskôr do šiestich mesiacov, zaniknú.

§ 764

(1) Ak cestujúcemu vznikne počas prepravy škoda na zdraví alebo škoda na batožinách prepravovaných spoločne s ním alebo na veciach, ktoré mal pri sebe, zodpovedá za ňu dopravca podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 až 431).

(2) Za škodu spôsobenú na batožinách prepravovaných oddelene od cestujúcich zodpovedá dopravca podľa ustanovení o zodpovednosti pri nákladnej preprave.

Druhý oddiel

Zmluva o preprave nákladu

§ 765

(1) Zmluvou o preprave nákladu vzniká odosielateľovi právo, aby mu dopravca za prepravné zásielku prepravil do určeného miesta a vydal ju určenému príjemcovi.

(2) Odosielateľ je povinný dopravcovi na požiadanie objednávku prepravy písomne potvrdiť.

(3) Dopravca je povinný na požiadanie odosielateľa prevziať zásielku písomne potvrdiť.

§ 766

(1) Až do vydania zásielky má odosielateľ právo dávať za podmienok ustanovených prepravnými poriadkami dopravcovi nové príkazy.

(2) Kedy a za akých podmienok právo dávať dopravcovi nové príkazy patrí príjemcovi, určujú prepravné poriadky.

§ 767

Dopravca je povinný vykonať prepravu s odbornou starostlivosťou a v určenej lehote.

§ 768

(1) Dopravca môže použiť na vykonanie prepravy aj iné fyzické alebo právnické osoby; pritom zodpovedá, akoby prepravu vykonal sám.

(2) Ak vykonáva prepravu spoločne niekoľko dopravcov podľa prepravného poriadku ako združenú prepravu, určujú prepravné poriadky, ktorý z dopravcov a za akých podmienok za túto prepravu zodpovedá.

Zodpovednosť

§ 769

(1) Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla na prepravovanej zásielke v čase od prevzatia na prepravu až do vydania, ibaže škoda bola spôsobená odosielateľom alebo príjemcom, vadnosťou zásielky, jej obalu alebo balenia, osobitnou povahou zásielky alebo okolnosťou, ktorú dopravca nemohol odvrátiť.

(2) Prepravné poriadky môžu určiť, za akých podmienok sa predpokladá, že škoda vznikla niektorou z príčin uvedených v odseku 1.

(3) Na škody vzniknuté na prepravovaných zásielkach sa nevzťahujú ustanovenia § 427 až 431.

§ 770

(1) Pri strate alebo zničení zásielky je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú mala stratená alebo zničená zásielka v čase, keď bola prevzatá na prepravu. Okrem toho je povinný znášať účelne vynaložené náklady vzniknuté v súvislosti s prepravou stratenej alebo zničenej zásielky. Pri poškodení alebo čiastočnej strate zásielky uhradza dopravca sumu, o ktorú bola zásielka znehodnotená; ak je účelné vykonať opravu, uhradza dopravca náklady opravy.

(2) Za iné škody z nákladnej prepravy, ako sú škody na prepravovanej zásielke, zodpovedá dopravca, len ak boli spôsobené prekročením dodacej lehoty; podmienky a rozsah náhrady určujú prepravné poriadky.

§ 771

Právo na náhradu škody musí odosielateľ uplatniť u dopravcu do šiestich mesiacov od vydania zásielky príjemcovi, alebo ak k vydaniu zásielky nedošlo, do šiestich mesiacov od prevzatia zásielky na prepravu; inak právo zanikne.

Tretí oddiel

Spoločné ustanovenia k zmluvám o preprave

§ 772

Podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy určujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify. V rámci tejto úpravy môžu prepravné poriadky tiež prevziať ustanovenia platné v medzinárodnej preprave pre vnútroštátnu prepravu; zodpovednosť za škodu na zdraví ustanovená týmto zákonom nesmie byť obmedzená.

§ 773

(1) O nevyzdvihnutých (neodobratých) zásielkach platia ustanovenia § 656 ods. 2 a 3.

(2) Prepravné poriadky môžu určiť pre vyzdvihnutie (odobratie) niektorých zásielok, najmä vecí nebezpečnej povahy alebo vecí, ktoré sa rýchlo kazia, lehoty kratšie ako 6 mesiacov.

Trinásta hlava

SPROSTREDKOVATEĽSKÁ ZMLUVA

§ 774

Sprostredkovateľskou zmluvou sa sprostredkovateľ zaväzuje obstarat' záujemcovi za odmenu uzavretie zmluvy a záujemca sa zaväzuje sprostredkovateľovi poskytnúť odmenu vtedy, ak bol výsledok dosiahnutý pričinením sprostredkovateľa.

§ 775

Sprostredkovateľovi patrí odmena v dohodnutej výške; odmenu treba dojednať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, inak je zmluva neplatná podľa § 40a.

§ 776

Sprostredkovateľovi patrí okrem odmeny náhrada nákladov iba vtedy, ak je to výslovne dohodnuté; pri pochybnostiach, len ak mu vznikol nárok na odmenu.

§ 777

Záujemca a sprostredkovateľ sú povinní oznamovať si navzájom všetky dôležité okolnosti súvisiace so sprostredkovaním, najmä okolnosti, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie záujemcu uzavrieť sprostredkúvanú zmluvu. Sprostredkovateľ je oprávnený za záujemcu konať alebo prijímať čokoľvek, len ak bol na to splnomocnený písomným plnomocenstvom.

Štrnásta hlava

VKLADY

Všeobecné ustanovenia

§ 778

Zmluva o vklade vzniká medzi fyzickou alebo právnickou osobou (ďalej len "vkladateľ") a peňažným ústavom zložením vkladu v peňažnom ústave a jeho prijatím peňažným ústavom.

§ 779

Vkladateľ má právo na úroky alebo iné majetkové výhody určené peňažným ústavom v súlade s opatrením podľa osobitných predpisov. 7)

§ 780

(1) Vkladateľ a v zákonom ustanovených prípadoch aj iná oprávnená osoba má právo s vkladom nakladať po preukázaní svojej totožnosti v zákonom ustanovených prípadoch.

(2) Vkladateľ môže po dohode s peňažným ústavom viazať (vinkulovať) výplatu vkladu na oznámenie hesla alebo na splnenie inej podmienky.

(3) Ak vkladateľ nepozná heslo, musí preukázať, že mu vklad patrí.

Vklady na vkladných knižkách

§ 781

(1) Prijatie vkladu potvrdí peňažný ústav vkladnou knižkou upravenou tak, aby z nej bola zrejmä výška vkladu, jeho zmeny a konečný stav.

(2) Ak nie je preukázaná iná výška vkladu, je rozhodujúci zápis vo vkladnej knižke.

§ 782

Vkladná knižka môže byť vystavená len na meno.

§ 783

(1) Bez predloženia vkladnej knižky nemožno s vkladom nakladať, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) S vkladom na vkladnej knižke na meno je oprávnený nakladať ten, na koho meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu, rodné číslo alebo dátum narodenia fyzickej osoby alebo názov, adresu sídla a pridelené identifikačné číslo právnickej osoby je vkladná knižka vystavená, ak tento zákon neustanovuje inak. S vkladom na cestovnej vkladnej knižke je však v určených prípadoch oprávnený nakladať každý, kto predloží vkladnú knižku a preukazný lístok.

(3) S vkladom na vkladnej knižke na meno alebo s jeho časťou, ku ktorému bolo zriadené záložné právo, je oprávnený nakladať aj záložný veriteľ, v prospech ktorého bolo zriadené záložné právo, a to po predložení písomnej zmluvy o zriadení záložného práva na vklad na vkladnej knižke na meno alebo na jeho časť uzatvorenej medzi vkladateľom ako záložcom a záložným veriteľom banke alebo pobočke zahraničnej banky, ktorá vkladnú knižku na meno vystavila.

§ 784

(1) Pri strate alebo zničení vkladnej knižky môže vkladateľ s vkladom nakladať, len ak vyhlási peňažný ústav na jeho návrh alebo na návrh toho, kto má na tom právny záujem, vkladnú knižku za umorenú.

(2) Po umorení vydá peňažný ústav vkladateľovi novú vkladnú knižku alebo na požiadanie vyplatí celý vklad.

(3) Vykonávací predpis ustanovuje postup pri umorovaní vkladných knižiek a prípady, kedy môže peňažný ústav vykonať výplatu vkladu alebo vydať novú vkladnú knižku aj bez umorenia pôvodnej vkladnej knižky, ak je oprávnený známy.

§ 785

Ak vkladateľ po dvadsať rokov s vkladom nenakladal ani nepredložil vkladnú knižku na doplnenie záznamov, zrušuje sa vkladový vzťah uplynutím tejto doby; vkladateľ má právo na výplatu zostatku zrušeného vkladu.

§ 786

Vkladové listy

(1) Vkladový list je potvrdením peňažného ústavu o pevnom jednorazovom vklade. Výška vkladu je uvedená na vkladovom liste. Inak sa na vkladový list vzťahujú primerane ustanovenia tohto zákona o vkladných knižkách.

(2) Vkladový list je cenný papier.

§ 787

Ďalšie formy vkladov

(1) Peňažný ústav môže dojednať s vkladateľom aj iné formy vkladov.

(2) Pokiaľ nie je dojednané niečo iné, vzťahujú sa na tieto iné formy vkladov primerane ustanovenia o vkladných knižkách a vkladových listoch.

Pätnásta hlava

POISTNÉ ZMLUVY

Prvý oddiel

Poistná zmluva

§ 788

(1) Poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

(2) Poistná zmluva obsahuje najmä
a) výšku poistnej sumy, v prípade poistenia osôb výšku zaručenej poistnej sumy,

- b) výšku poistného, jeho splatnosť a či ide o jednorazové poistné alebo bežné poistné,
- c) poistnú dobu,
- d) údaj o tom, či je dohodnuté, že v prípade poistenia osôb sa bude oprávnená osoba podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom,
- e) práva a povinnosti poisťovateľa, poisteného a toho, kto s poisťovateľom uzaviera poistnú zmluvu,
- f) výšku odkupnej hodnoty, ktorú poisťovateľ vyplatí v prípade poistenia osôb pri predčasnom ukončení poistenia.

(3) Súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poisťiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poisťiteľom zmluvu uzavrel, oznámené.

(4) V poistnej zmluve sa možno od poistných podmienok odchýliť len v prípadoch v nich určených. V iných prípadoch sa možno odchýliť, len pokiaľ je to na prospech poisteného.

§ 789

(1) Osobitný predpis môže ustanoviť, že poistenie vznikne bez uzavretia poistnej zmluvy na základe inej skutočnosti a za podmienok v ňom uvedených (zákonné poistenie).

(2) Osobitný predpis môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu (povinné zmluvné poistenie).

(3) Ak osobitný predpis členského štátu Európskych spoločenstiev alebo štátu, ktorý je súčasťou Európskeho hospodárskeho priestoru (ďalej len "členský štát"), ustanoví povinné zmluvné poistenie, táto povinnosť je splnená, ak je poistná zmluva uzavretá v súlade s osobitnými predpismi členského štátu, ktoré sa týkajú tohto poistenia.

(4) Ak osobitný predpis členského štátu ustanovuje povinné zmluvné poistenie a súčasne právo tohto členského štátu ukladá poisťovateľovi povinnosť oznámiť oprávneným orgánom zánik poistného plnenia, môže tento zánik poisťovateľ uplatniť voči poškodeným tretím osobám len za podmienok ustanovených osobitným predpisom tohto členského štátu.

§ 790

Poistiť možno najmä

- a) majetok pre prípad jeho poškodenia, zničenia, straty, odcudzenia alebo iných škôd, ktoré na ňom vzniknú (poistenie majetku);
- b) fyzickú osobu pre prípad jej telesného poškodenia, smrti, dožitia sa určitého veku alebo pre prípad inej poistnej udalosti (poistenie osôb);
- c) zodpovednosť za škodu vzniknutú na živote a zdraví alebo na veci, prípadne zodpovednosť za inú majetkovú škodu (poistenie zodpovedností za škodu).

§ 791

(1) Pre právne úkony týkajúce sa poistenia je potrebná písomná forma, ak nie je v tomto zákone alebo v poistných podmienkach ustanovené inak.

(2) Poisťiteľ vydá tomu, kto s ním poistnú zmluvu uzavrel, poistku ako písomné potvrdenie o uzavretí poistnej zmluvy. Ak dôjde ku strate alebo k zničeniu poistky, vydá poisťiteľ tomu, kto s ním poistnú zmluvu uzavrel, na jeho žiadosť a náklady druhopis poistky. Pokiaľ treba podľa poistných podmienok poistku predložiť na uplatnenie práva na poistné plnenie, môže poisťiteľ požadovať, aby sa poistka pred vydaním druhopisu umorila.

(3) Ak poistka týkajúca sa medzinárodnej dopravy tovaru obsahuje oprávnenie toho, kto s poisťiteľom zmluvu uzavrel, previesť právo z poistnej zmluvy rubopisom, a to aj nevyplneným, na ďalšie osoby, ktoré sú oprávnené na ďalší prevod, sú tieto osoby oprávnené na ďalší prevod (poistka na rad). Tento prevod dopravnej poistky rubopisom (indosamentom) má účinky postúpenia pohľadávky, aj keď poisťiteľ nebol o postupe upovedomený. Poisťiteľ nie je povinný skúmať platnosť rubopisu.

Druhý oddiel

Uzavretie poisťnej zmluvy

§ 792

(1) Na uzavretie poisťnej zmluvy je potrebné, aby bol návrh prijatý v lehote, ktorú určil navrhovateľ, a ak ju neurčil, do jedného mesiaca odo dňa, keď druhý účastník návrh dostal. Poistná zmluva je uzavretá okamihom, keď navrhovateľ dostane oznámenie o prijatí svojho návrhu.

(2) Návrh poisťníka možno prijať tiež zaplatením poistného vo výške uvedenej v návrhu, ak sa tak stane v lehote podľa odseku 1; poistná zmluva je v takom prípade uzavretá, len čo bolo poistné zaplatené.

§ 792a

(1) Pred uzavretím poisťnej zmluvy poisťovateľ poskytne tomu, kto s ním uzaviera poistnú zmluvu, najmä tieto údaje:

- a) obchodné meno poisťovateľa a jeho právnu formu,
- b) názov štátu, kde sa nachádza sídlo poisťovateľa a názov štátu, kde sa nachádza pobočka poisťovateľa, ktorá uzaviera poistnú zmluvu,
- c) sídlo poisťovateľa a adresu umiestnenia pobočky poisťovateľa, ktorá uzaviera poistnú zmluvu.

(2) V prípade poistenia osôb poisťovateľ poskytne pred uzavretím poisťnej zmluvy tomu, kto s ním uzaviera poistnú zmluvu, okrem údajov podľa odseku 1 aj tieto ďalšie údaje:

- a) obsah všetkých poistných plnení v súvislosti s poistnou udalosťou,
- b) dobu trvania poisťnej zmluvy,
- c) spôsob zániku poisťnej zmluvy,
- d) spôsob platenia poistného a jeho splatnosť,
- e) spôsob výpočtu a rozdelenia bonusov, ak sú súčasťou poisťnej zmluvy,
- f) spôsob stanovenia odkupnej hodnoty a rozsah jej záruky,
- g) výšku poistného za každé poistné plnenie,
- h) určenie investičných podielov, na ktoré je viazané poistné plnenie, pri poistných zmluvách viazaných na investovanie finančných prostriedkov v mene poistených,
- i) označenie druhu príslušných aktív pre poistenie pri poistných zmluvách viazaných na investovanie finančných prostriedkov v mene poistených,
- j) podmienky odstúpenia od poisťnej zmluvy,
- k) všeobecné informácie o daňových povinnostiach, ktoré sa vzťahujú na danú poistnú zmluvu,
- l) spôsob vybavovania sťažností toho, kto s poisťovateľom uzaviera poistnú zmluvu, poisteného a oprávnenej osoby,
- m) právo štátu, ktoré platí pre poistnú zmluvu tam, kde zmluvné strany nemajú možnosť zvoliť si právo platné pre poistnú zmluvu, alebo právo štátu, ktoré navrhuje poisťovateľ, ak zmluvné strany majú možnosť zvoliť si právo.

(3) Počas trvania poisťnej zmluvy poisťovateľ poskytuje tomu, kto s ním uzavrel poistnú zmluvu, najmä tieto údaje:

- a) zmenu obchodného mena poisťovateľa, jeho právnej formy a sídla a zmenu adresy umiestnenia pobočky poisťovateľa, s ktorou bola uzavretá poistná zmluva,
- b) zmenu údajov uvedených v odseku 2 písm. a) až i),
- c) stav bonusov za každý rok.

(4) Údaje podľa odsekov 1 až 3 sa poskytujú písomne v štátnom jazyku Slovenskej republiky. Tieto údaje sa môžu poskytnúť aj v jazyku, ktorý požaduje ten, kto s poisťovateľom uzaviera poistnú zmluvu, alebo v jazyku štátu, ktorého právo platí pre poistnú zmluvu, ak zmluvné strany majú možnosť zvoliť si právo.

§ 793

(1) Kto s poisťiteľom uzatviera poisťnú zmluvu, je povinný odpovedať pravdivo a úplne na všetky písomné otázky poisťiteľa týkajúce sa dojednávaneho poistenia. To platí tiež, ak ide o zmenu poistenia.

(2) Túto povinnosť má aj ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie alebo zodpovednosť za škody sa má poistenie vzťahovať, aj keď poisťnú zmluvu sám neuzatviera.

§ 794

(1) Poisťnú zmluvu možno uzavrieť aj v prospech inej osoby.

(2) Na poisťné zmluvy uzavreté v prospech inej osoby sa primerane použijú ustanovenia o zmluve v prospech tretej osoby (§ 50) s tým, že súhlas inej osoby môže byť daný aj dodatočne pri uplatnení práv vyplývajúcich z poisťnej udalosti.

Tretí oddiel

Práva a povinnosti z poistenia

§ 795

(1) Povinnosť poisťiteľa plniť a jeho právo na poisťné vznikne prvým dňom po uzavretí poisťnej zmluvy, ak nebolo účastníkmi dohodnuté, že vznikne už uzavretím poisťnej zmluvy alebo neskôr.

(2) V poistení týkajúcom sa medzinárodnej dopravy tovaru možno dohodnúť, že sa poistenie vzťahuje aj na dobu pred uzavretím poisťnej zmluvy. Poisťiteľ však nie je povinný poskytnúť poisťné plnenie, pokiaľ ten, kto s poisťiteľom uzavrel poisťnú zmluvu, v čase uzavretia poisťnej zmluvy vedel alebo musel vedieť, že poisťná zmluva už nastala.

§ 796

(1) Ten, kto s poisťiteľom uzavrel poisťnú zmluvu, je povinný platiť poisťné, a to za dohodnuté poisťné obdobie (bežné poisťné); možno tiež dohodnúť, že poisťné bude zaplatené naraz za celú dobu, na ktorú bolo poistenie dojednané (jednorazové poisťné).

(2) Ak nebolo dohodnuté inak, je bežné poisťné splatné prvého dňa poisťného obdobia a jednorazové poisťné dňom začiatku poistenia.

(3) Ak nie je v poistení týkajúcom sa medzinárodnej dopravy tovaru zaplatené poisťné a ak nejde o prípad uvedený v § 795 ods. 2, nie je poisťiteľ povinný poskytnúť poisťné plnenie z poisťných udalostí, ku ktorým došlo pred zaplatením poisťného. Poisťiteľ nemá právo na poisťné, ak v čase uzavretia poisťnej zmluvy vedel, že poisťná udalosť nemôže nastať.

(4) Ak tak určujú poisťné podmienky, je ten, kto s poisťiteľom uzavrel poisťnú zmluvu, zbavený povinnosti platiť poisťné bez toho, aby tým bola dotknutá výška poisťného plnenia.

§ 797

(1) Právo na plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach ustanovené inak, ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorého zodpovednosť za škody sa poistenie vzťahuje (poistený).

(2) Právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťiteľa plniť (poisťná udalosť).

(3) Plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poisťiteľ o poisťnej udalosti dozvedel, je poisťiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok.

§ 798

Poisťiteľ je oprávnený plnenie z poisťnej zmluvy primerane znížiť, ak na základe vedome nepravdivej alebo neúplnej odpovede (§ 793) bolo určené nižšie poisťné.

§ 799

(1) Poistený je povinný zachovávať povinnosti, ktoré boli dohodnuté alebo ktoré sú v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach ustanovené.

(2) Kto má právo na plnenie, je povinný bez zbytočného odkladu poisťiteľovi písomne oznámiť, že nastala poisťná udalosť, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poisťiteľ vyžiada. Poistné podmienky mu môžu uložiť aj ďalšie povinnosti.

(3) Ak malo vedomé porušenie povinností uvedených v odsekoch 1 a 2 podstatný vplyv na vznik poisťnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu následkov poisťnej udalosti, je poisťiteľ oprávnený plnenie z poisťnej zmluvy znížiť podľa toho, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah jeho povinnosti plniť.

Štvrtý oddiel

Zánik poistenia

§ 800

(1) Poistenie, pri ktorom je dojednané bežné poistné, zanikne výpoveďou ku koncu poistného obdobia; výpoveď sa musí dať aspoň šesť týždňov pred jeho uplynutím.

(2) Možno tiež dohodnúť, že poistenie môže vypovedať každý z účastníkov do dvoch mesiacov po uzavretí poisťnej zmluvy. Výpovedná lehota je osemenná; jej uplynutím poistenie zanikne.

(3) Poisťiteľ nemôže podľa odseku 1 vypovedať poistenie osôb s výnimkou poistenia pre prípad úrazu.

§ 801

(1) Poistenie zanikne aj tak, že poistné za prvé poistné obdobie alebo jednorazové poistné nebolo zaplatené do troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti.

(2) Poistenie zanikne aj tak, že poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poistné zaplatené pred doručením tejto výzvy. Výzva poisťovateľa obsahuje upozornenie, že poistenie zanikne, ak nebude zaplatené. To isté platí, ak bola zaplatená len časť poistného.

(3) Lehoty podľa odsekov 1 a 2 možno dohodou predĺžiť.

§ 802

(1) Pri vedomom porušení povinností uvedených v ustanoveniach § 793 môže poisťiteľ od poisťnej zmluvy odstúpiť, ak pri pravdivom a úplnom zodpovedaní otázok by poistnú zmluvu neuzavrel. Toto právo môže poisťiteľ uplatniť do troch mesiacov odo dňa, keď takú skutočnosť zistil; inak právo zanikne.

(2) Ak sa poisťiteľ dozvie až po poisťnej udalosti, že jej príčinou je skutočnosť, ktorú pre vedome nepravdivé alebo neúplné odpovede nemohol zistiť pri dojednávani poistenia a ktorá pre uzavretie poisťnej zmluvy bola podstatná, je oprávnený plnenie z poisťnej zmluvy odmietnuť; odmietnutím plnenia poistenie zanikne.

§ 803

(1) Poisťiteľ má právo na poistné za dobu do zániku poistenia.

(2) Ak zanikne poistenie pred uplynutím doby, za ktorú bolo bežné poistné zaplatené, je poisťiteľ povinný zvyšujúcu časť poistného vrátiť.

(3) Ak nastala poisťná udalosť a dôvod ďalšieho poistenia tým odpadol, patrí poisťiteľovi poistné do konca poistného obdobia, v ktorom poisťná udalosť nastala; jednorazové poistné patrí poisťiteľovi aj v týchto prípadoch vždy celé.

§ 804

Poistné podmienky pre poistenie osôb určujú, v ktorých prípadoch je poisťiteľ povinný vyplatiť pri zániku poistenia odbytné, kedy poistenie nezanikne pre neplatenie poistného a na ktoré prípady sa nevzťahuje ustanovenie § 803 ods. 2 o vrátení poistného.

Piaty oddiel

Zmena poistenia

§ 805

Poistné podmienky pre poistenie majetku a pre poistenie zodpovednosti za škodu týkajúce sa poistenia majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov určujú, za akých predpokladov zaniká poistenie majetku alebo poistenie zodpovednosti za škodu, na koho prechádzajú a na ktoré veci sa vzťahuje, ak zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo.

Šiesty oddiel

Poistenie majetku

§ 806

Z poistenia majetku má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistných podmienok, ak sa poistná udalosť týka veci, na ktorú sa poistenie vzťahuje.

§ 807

Ak je tá istá vec poistená pre rovnaký prípad u viacerých poistiteľov a ak prevyšuje úhrn poistných súm poistnú hodnotu veci alebo ak prevyšuje úhrn súm, ktoré by z uzavretých zmlúv z tej istej udalosti poistitelia boli povinní plniť (viacnásobné poistenie), je každý z poistiteľov povinný poskytnúť plnenie do výšky hodnoty veci alebo dohodnutej poistnej sumy len v pomere sumy, ktorú by bol povinný plniť podľa svojej zmluvy, k sumám, ktoré by boli úhrnom povinní plniť všetci poistitelia.

§ 808

Pokiaľ je vec poistená pre tú istú dobu zároveň iným poistením proti jednotlivým osobitným nebezpečenstvám, poskytne poistiteľ plnenie z poistnej udalosti spôsobenej takým osobitným nebezpečenstvom - ak má vôbec povinnosť nahradiť škodu - pokiaľ poistený nemohol dosiahnuť plnenie z poistenia pre prípad takého osobitného nebezpečenstva.

§ 809

(1) Poistený je povinný dbať, aby poistná udalosť nenastala; najmä nesmie porušovať povinnosti smerujúce k odvráteniu alebo zmenšeniu nebezpečenstva, ktoré sú mu právnymi predpismi uložené alebo ktoré vzal na seba poistnou zmluvou.

(2) Ak poistený vedome alebo následkom požitia alkoholu alebo návykových látok porušil povinnosti uvedené v odseku 1 a toto porušenie podstatne prispelo ku vzniku poistnej udalosti alebo k väčšiemu rozsahu jej následkov, je poistiteľ oprávnený plnenie z poistnej zmluvy primerane znížiť. To isté platí, ak porušil tieto povinnosti vedome alebo následkom požitia alkoholu alebo návykových látok ten, kto s poisteným žije v spoločnej domácnosti.

§ 810

Poistený má právo na náhradu nákladov účelne vynaložených na odvrátenie poistnej udalosti, ktorá poistenému majetku bezprostredne hrozila. Takisto má právo na náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil, aby zmiernil následky poistnej udalosti.

§ 811

Zrušený od 1.1.2003

§ 812

Zmenou v osobe vlastníka poistenej veci poistenie zanikne, ak poistné podmienky neurčujú inak.

§ 813

(1) Ak poistený má proti inému právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou, prechádza jeho právo na poistiteľa, a to do výšky plnenia, ktoré mu poistiteľ poskytol.

(2) Ak prešlo na poistiteľa právo podľa odseku 1 proti fyzickej osobe, platí pri jeho uplatňovaní primerane ustanovenie § 450.

(3) Na poistiteľa neprechádzajú nároky poisteného proti osobám, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti alebo ktoré sú na neho odkázané svojou výživou. To však neplatí, ak tieto osoby spôsobili škodu úmyselne.

§ 814

Ak poisťiteľ nahradil poistenému len časť škody, je osoba, proti ktorej má poistený právo na úhradu zvyšujúcej časti škody, povinná uspokojiť poisťiteľa až po uspokojení poisteného.

§ 815

(1) Poistenie sa môže vzťahovať na majetok iného než toho, kto poistnú zmluvu s poisťiteľom uzavrel. Poistné podmienky určujú, kedy v tomto prípade nevzniká právo na plnenie z poistnej udalosti poistenému, ale inej osobe.

(2) Ak fyzická osoba zomrie alebo ak zanikne právnická osoba, ktorá dojednala poistenie vzťahujúce sa na majetok inej osoby, vstupuje táto osoba do poistenia na miesto toho, kto s poisťiteľom poistnú zmluvu uzavrel.

Siedmy oddiel

Poistenie osôb

§ 816

Z poistenia osôb má poistený právo, aby mu bola vyplatená dohodnutá suma alebo aby mu bol platený dohodnutý dôchodok alebo aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistných podmienok, ak u neho nastane poistná udalosť.

§ 817

(1) Ak je dohodnuté, že poistnou udalosťou je smrť poisteného, môže ten, kto poistnú zmluvu s poisťiteľom uzavrel, určiť osobu, ktorej má poistnou udalosťou vzniknúť právo na plnenie, a to menom alebo vzťahom k poistenému. Až do vzniku poistnej udalosti môže určenie osoby zmeniť; ak nie je ten, kto zmluvu uzavrel, sám poisteným, môže tak urobiť len so súhlasom poisteného. Zmena určenia osoby je účinná dorúčením oznámenia poisťiteľovi.

(2) Ak nie je oprávnená osoba v čase poistnej udalosti určená alebo ak nenadobudne právo na plnenie, nadobúdajú toto právo manžel poisteného, a ak ho niet, deti poisteného.

(3) Ak niet osôb uvedených v odseku 2, nadobúdajú toto právo rodičia poisteného, a ak ich niet, osoby, ktoré žili s poisteným po dobu najmenej jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktoré sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázané výživou na poisteného; ak niet ani týchto osôb, nadobúdajú toto právo dedičia poisteného.

§ 818

Ak vznikne právo na plnenie niekoľkým osobám a ak nie sú podiely určené, má každý z nich právo na rovnaký diel.

§ 819

Ak zomrie ten, kto uzavrel s poisťiteľom poistnú zmluvu, podľa ktorej je poistený niekto iný, vstupuje do poistenia na jeho miesto poistený. To isté platí, ak zanikne právnická osoba, ktorá poistnú zmluvu s poisťiteľom uzavrela.

§ 820

Ak je poistnou udalosťou úraz poisteného, je poisťiteľ oprávnený znížiť sumu, ktorú má vyplatiť, ak došlo k úrazu následkom požitia alkoholu alebo návykových látok poisteným.

§ 821

Právom voči poisťiteľovi nie je dotknuté právo na náhradu škody proti tomu, kto za škodu zodpovedá.

Ôsmy oddiel

Poistenie zodpovednosti za škody

§ 822

Z poistenia zodpovednosti za škody má poistený právo, aby v prípade poistnej udalosti poisťiteľ za neho nahradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá.

§ 823

Náhradu platí poisťiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poisťiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

§ 824

Poistné podmienky môžu určiť, v ktorých prípadoch zmenou v osobe vlastníka veci nezaniká poistenie zodpovednosti za škody.

§ 825

Poisťiteľ nemá právo znížiť podľa ustanovenia § 799 ods. 3 náhradu, ktorú za poisteného vypláca poškodenému; sumu, o ktorú poisťiteľ takto nemohol svoje plnenie znížiť, je povinný mu uhradiť poistený.

§ 826

Ak poistený spôsobí škodu následkom požitia alkoholu alebo návykových látok, má poisťiteľ proti nemu právo na primeranú náhradu toho, čo za neho plnil.

§ 827

Pokiaľ poisťiteľ nahradil za poisteného škodu, prechádza na neho právo poisteného na náhradu škody alebo iné obdobné právo, ktoré mu v súvislosti s jeho zodpovednosťou za škodu vzniklo proti inému. Ak prešlo na poisťiteľa právo na náhradu škody proti fyzickej osobe, platí pri jeho uplatňovaní primerane ustanovenie § 450.

§ 828

(1) Poistenie sa môže vzťahovať aj na zodpovednosť iného než toho, kto poistnú zmluvu s poisťiteľom uzavrel.

(2) Ak zomrie fyzická osoba alebo ak zanikne právnická osoba, ktorá dojednala poistenie vzťahujúce sa na zodpovednosť inej osoby, vstupuje táto osoba do poistenia na miesto toho, kto s poisťiteľom poistnú zmluvu uzavrel.

Deviaty oddiel

§ 828a

Poistenie právnej ochrany

(1) Poistnou zmluvou pri poistení právnej ochrany sa poisťovateľ zaväzuje uhradiť náklady poisteného spojené s uplatnením jeho práva v rozsahu vymedzenom v poistnej zmluve a poskytovať služby priamo spojené s týmto poistením za podmienok dohodnutých v poistnej zmluve.

(2) Poistná zmluva nemôže obmedziť poisteného v práve výberu svojho právneho zástupcu pri jeho zastupovaní a pri ochrane jeho práv.

(3) Poisťovateľ je povinný uzavrieť rozhodcovskú zmluvu podľa osobitného predpisu na riešenie sporov vyplývajúcich z poistenia právnej ochrany, ak ten, kto s poisťovateľom poistnú zmluvu uzaviera, pri uzavretí poistnej zmluvy o to požiada. Údaj o uzavretí rozhodcovskej zmluvy podľa prvej vety sa uvedie v poistnej zmluve o poistení právnej ochrany. Ak vznikne spor vyplývajúci z poistenia právnej ochrany, poisťovateľ je povinný informovať poisteného o jeho práve podľa odseku 2 a o možnosti riešiť spor v rozhodcovskom konaní.

(4) Ustanovenia odsekov 2 a 3 sa nevzťahujú na

a) poistenie právnej ochrany, ktoré sa týka používania námorného dopravného prostriedku alebo poistných rizík vznikajúcich v súvislosti s jeho používaním,

b) zastupovanie poisteného, ak je táto činnosť súčasne vykonávaná vo vlastnom záujme poisťovateľa v rámci poistenia zodpovednosti za škodu,

c) poistenie právnej ochrany vykonávané poisťovateľom ako doplnkové poistenie k poisteniu pomoci osobám v núdzi počas cestovania alebo pobytu mimo miesta svojho trvalého pobytu.

Šestnásta hlava

ZMLUVA O ZDRUŽENÍ

§ 829

(1) Niekoľko osôb sa môže združiť, aby sa spoločne pričínili o dosiahnutie dojednaného účelu.

(2) Združenia nemajú spôsobilosť na práva a povinnosti.

§ 830

Každý z účastníkov je povinný vyvíjať činnosť na dosiahnutie dojednaného účelu spôsobom určeným v zmluve a zdržať sa akejkoľvek činnosti, ktorá by mohla znemožniť alebo sťažiť dosiahnutie tohto účelu.

§ 831

Popri pracovnej činnosti môžu byť účastníci združenia podľa zmluvy povinní poskytnúť na účely združenia peniaze alebo iné veci. Ak v zmluve nie je určená výška, predpokladá sa, že účastníci sú povinní poskytnúť rovnaké hodnoty.

§ 832

(1) Majetkové hodnoty je účastník povinný poskytnúť na účely zmluvy v dobe určenej v zmluve, inak bez zbytočného odkladu po uzavretí zmluvy.

(2) Pokiaľ nie je poverený niektorý účastník správou vecí uvedených v odseku 1, nakladá s nimi za účelom dosiahnutia účelu zmluvy účastník, ktorý ich poskytol; je však povinný oddeliť ich od ostatného svojho majetku dohodnutým spôsobom alebo spôsobom, ktorý oznámi ostatným účastníkom zmluvy o združení.

§ 833

Poskytnuté peniaze alebo iné veci určené podľa druhu sú v spoluvlastníctve všetkých účastníkov v pomere k ich výške, a to oznámením o ich oddelení od ostatného majetku účastníka alebo odovzdaním poverenému účastníkovi. Veci jednotlivo určené sú v bezplatnom užívaní všetkých účastníkov.

§ 834

Majetok získaný pri výkone spoločnej činnosti sa stáva spoluvlastníctvom všetkých účastníkov.

§ 835

(1) Podiely na majetku získanom spoločnou činnosťou sú rovnaké, ak zmluva neurčuje inak.

(2) Zo záväzkov voči tretím osobám sú účastníci zaviazaní spoločne a nerozdielne.

§ 836

(1) Ak nie je v zmluve určené inak, rozhodujú účastníci o obstarávaní spoločných vecí jednoducho.

(2) Ak má podľa zmluvy rozhodovať väčšina hlasov, patrí každému účastníkovi jeden hlas; veľkosť podielu nerozhoduje.

§ 837

Každý účastník, aj keď nevykonáva správu, má právo sa presvedčiť o hospodárskom stave združenia. Ustanovenia zmluvy, ktoré tomu odporujú, sú neplatné.

§ 838

(1) Každý účastník môže zo združenia vystúpiť, nie však v nevhodnej dobe a na ujmu ostatných účastníkov združenia. Z vážnych dôvodov však môže zo združenia vystúpiť kedykoľvek, a to aj keď bola dohodnutá výpovedná lehota.

(2) Z vážnych dôvodov možno účastníka zo združenia vylúčiť, a to iba jednoducho uznesením ostatných účastníkov združenia, ak zmluva neurčuje inak.

§ 839

Účastníkovi, ktorý vystúpil alebo bol vylúčený, sa veci vnesené do združenia vrátia. Podiel majetku podľa stavu v deň vystúpenia alebo vylúčenia sa mu vyplatí v peniazoch.

§ 840

Účastník, ktorý vystúpil alebo ktorý bol vylúčený, sa nezbavuje zodpovednosti za záväzky z činnosti združenia, ktoré vznikli do dňa vystúpenia alebo vylúčenia.

§ 841

Pri rozpustení združenia majú účastníci nárok na vrátenie hodnôt poskytnutých na účel združenia a vyporiadajú sa medzi sebou o majetok získaný výkonom spoločnej činnosti združenia spôsobom určeným v zmluve, inak rovným dielom.

Sedemnásť hlava

ZMLUVA O DÔCHODKU

§ 842

Zmluvou o dôchodku sa zakladá niekomu na doživotne alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania právo na vyplácanie určitého dôchodku.

§ 843

Zmluva o dôchodku sa musí uzavrieť písomne.

§ 844

Právo na dôchodok nemožno previesť na iného. Splatné dávky možno však postúpiť.

Osemnásť hlava

STÁVKA A HRA

§ 845

(1) Výhry zo stávok a hier nemožno vymáhať; vymáhať nemožno ani pohľadávky z pôžičiek poskytnutých vedome do stávky alebo hry. Také výhry a pohľadávky nemožno ani platne zabezpečiť.

(2) Žreb sa posudzuje ako stávka alebo hra.

§ 846

Ustanovenie § 845 sa nevzťahuje na hazardné hry podľa osobitného predpisu. 7a)

Deväťnásť hlava

VEREJNÁ SÚŤAŽ

§ 847

Ak fyzická alebo právnická osoba (ďalej len "vyhlasovateľ súťaže") vyhlási verejnú súťaž na určité dielo alebo výkon, musí vo vyhlásení uviesť presné vymedzenie predmetu a lehoty súťaže, výšku cien a ostatné súťažné podmienky; taktiež musí vyhlásiť, kto, v akej lehote a podľa akých kritérií posúdi splnenie podmienok súťaže a vykoná ocenenie.

§ 848

(1) Vyhlasovateľ súťaže je povinný poskytnúť ceny vyhlásené verejnou súťažou tým, ktorí podľa vykonaného ocenenia splnili podmienky súťaže určené pre udieľanie cien.

(2) Ak sa výsledok dosiahol činnosťou niekoľkých súťažiacich, rozdelí sa cena, ak sa nevyhlásil iný postup a ak nedôjde k dohode, podľa toho, v akom pomere sa každý na dosiahnutom výsledku podieľal.

§ 849

(1) Verejnú súťaž možno odvolať len zo závažných dôvodov. Odvolanie sa musí vykonať rovnakým spôsobom, akým došlo k vyhláseniu súťaže, alebo iným rovnako účinným spôsobom.

(2) Ak dôjde k odvolaniu verejnej súťaže, vyhlasovateľ súťaže je povinný poskytnúť primerané odškodnenie súťažiacim, ktorí pred odvolaním súťaže jej podmienky prevažne alebo sčasti už splnili. Na toto právo musí vyhlasovateľ súťaže súťažiacich pri odvolaní súťaže upozorniť.

Dvadsať hlava

VEREJNÝ PRÍSLUB

§ 850

Verejným prísľubom sa zaväzuje ten, kto verejne vyhlási, že zaplatí odmenu alebo poskytne iné plnenie jednému alebo niekoľkým z bližšie neobmedzeného počtu osôb, ktoré splnia podmienky určené vo verejnom prísľube.

§ 851

Ak podmienky verejného prísľubu neurčujú inak, dostane odmenu ten, kto ich najskôr splní.

§ 852

Ak podmienky verejného prísľubu splní súčasne niekoľko osôb a z ich obsahu vyplýva, že odmenu má dostať len jedna osoba, rozdelí sa odmena medzi ne rovnakým dielom.

DEVIATA ČASŤ

ZÁVEREČNÉ, PRECHODNÉ A ZRUŠOVACIE USTANOVENIA

Prvá hlava

Všeobecné ustanovenia

§ 853

(1) Občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

(2) Podľa odseku 1 nemožno použiť ustanovenia o ochrane nájmu bytov podľa § 711 až 712c ani ustanovenie § 3 na právne vzťahy medzi záložnými veriteľmi a vlastníkom bytu alebo rodinného domu pri zániku jeho vlastníctva na základe uplatnenia záložného práva.

Druhá hlava

Prechodné a zrušovacie ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 1964 (zákon č. 40/1964 Zb.)

§ 854

Pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. aprílom 1964; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. aprílom 1964 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

§ 855

(1) Občania, ktorí boli podľa doterajších predpisov celkom pozbavení svojprávnosti, sa po 31. marci 1964 považujú za osoby pozbavené podľa tohto zákona spôsobilosti na právne úkony.

(2) Občania, ktorí boli podľa doterajších predpisov čiastočne pozbavení svojprávnosti, sú aj naďalej spôsobilí na právne úkony v rozsahu ustanovenom doterajšími predpismi, pokiaľ súd nerozhodne o rozsahu ich spôsobilosti podľa ustanovenia § 10 ods. 2.

§ 856

(1) Majetkové spoločenstvá medzi manželmi vzniknuté podľa prvých predpisov zanikajú 1. aprílom 1964. Týmto dňom vznikne bezpodielové spoluvlastníctvo manželov ku všetkému, čo podľa tohto zákona do ich bezpodielového spoluvlastníctva patrí.

(2) Ak boli v zaniknutom majetkovom spoločenstve veci, ktoré nie sú predmetom osobného

vlastníctva, vzťahujú sa na ne primerane ustanovenia o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov.

(3) Pokiaľ zákon č. 140/1961 Zb. (Trestný zákon) ustanovuje, že výrokom o prepadnutí majetku zaniká zákonné majetkové spoločenstvo, rozumie sa tým od 1. apríla 1964 zánik bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

§ 857

Ak pred 1. aprílom 1964 nadobudol právo užívať byt jeden z manželov, vznikne týmto dňom právo spoločného užívania bytu obom manželom. Toto právo však nevznikne, ak manželia spolu trvale nežijú.

§ 858

(1) Ak zmluvy o poistení osôb boli uzavreté pred účinnosťou tohto zákona v prospech majiteľa alebo doručiteľa poistky, má od 1. apríla 1964 právo na plnenie poistený (§ 355 ods. 1 v znení zákona č. 40/1964 Zb.); ak je poistnou udalosťou smrť poisteného, vznikne právo na plnenie osobám uvedeným v § 372 v znení zákona č. 40/1964 Zb.

(2) Pokiaľ sa ustanovenie § 61 zákona č. 47/1956 Zb. o civilnom letectve, dovoľáva pre poistenie proti následkom zodpovednosti ustanovení § 58 až 60 toho istého zákona, rozumejú sa tým od 1. apríla 1964 ustanovenia § 427 až 431 v znení zákona č. 40/1964 Zb.

§ 859

(1) Pri dedení sa použije právo platné v deň smrti poručiteľa; ak však bol závet zriadený pred 1. aprílom 1964, posudzuje sa jeho platnosť podľa doterajších predpisov.

(2) Dňom 1. apríla 1964 zanikajú všetky obmedzenia vyplývajúce zo zvereneckého náhradníctva.

(3) Pokiaľ zákon neustanovuje inak, dedí pozostalý manžel, ktorý žil s poručiteľom v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti, popri svojom podiele nedoplatky poručiteľovej odmeny za prácu a opakujúcich sa dôchodkov až do výšky jednomesačného príjmu.

§ 860

Podľa doterajších predpisov sa až do svojho zakončenia posudzujú lehoty a premlčacie doby, ktoré začali plynúť pred 1. aprílom 1964.

§ 861

Ak ide o právo na náhradu škody spôsobenej úmyselne alebo o právo na vrátenie neoprávneného majetkového prospechu získaného úmyselne, platí desaťročná premlčacia doba počítaná odo dňa, keď začala plynúť pôvodná lehota; toto ustanovenie nemožno použiť, ak ide o právo, ktoré sa už pred 1. aprílom 1964 premlčalo podľa doterajších predpisov.

§ 862

Práva a povinnosti zo záložných práv vzniknutých pred 1. aprílom 1964 sa spravujú ustanovením § 495 v znení zákona č. 40/1964 Zb., pokiaľ nie sú upravené osobitnými predpismi. To platí aj o záložných právach vzniknutých zo zmluvy.

§ 863

Majetkové vyporiadanie spoločností zrušených ustanovením § 563 ods. 2 zákona č. 141/1950 Zb. (Občianskeho zákonníka) sa spravuje naďalej tými predpismi, ktorými sa spravovalo dosiaľ.

§ 864

Zrušujú sa:

1. Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb. s výnimkou ustanovenia § 12 ods. 2, pokiaľ upravuje uzavieranie pracovných zmlúv, a § 22 a 352;

2. zákon č. 126/1946 Zb. o úprave poľnohospodárskych nájomných pomerov;

3. zákon č. 139/1947 Zb. o rozdelení pozostalostí s poľnohospodárskymi podnikmi a o zamedzení drobenia poľnohospodárskej pôdy;

4. zákon č. 45/1948 Zb., ktorým sa mení a doplňuje zákon č. 139/1947 Sb. o rozdelení

pozostalostí s poľnohospodárskymi podnikmi a o zamedzení drobenia poľnohospodárskej pôdy;

5. zákon č. 207/1948 Zb. o ochrane nájomníkov poľnohospodárskych podnikov a nájomníkov poľnohospodárskych pozemkov;

6. zákon č. 189/1950 Zb. o poistnej zmluve;

7. zákon č. 63/1951 Zb. o zodpovednosti za škody spôsobené dopravnými prostriedkami;

8. zákon č. 65/1951 Zb. o prevodoch nehnuteľností a prenájdoch poľnohospodárskej a lesnej pôdy;

9. ustanovenia § 18 ods. 2 a § 20 zákona č. 84/1952 Zb. o organizácii peňažníctva;

10. ustanovenia § 95 a 96 zákona č. 115/1953 Zb. o autorskom práve;

11. ustanovenia § 55 ods. 2 písm. a), § 58, § 59 ods. 1 a § 60 zákona č. 47/1956 Zb. o civilnom letectve;

12. ustanovenie § 50 ods. 6 zákona č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banského zákona);

13. ustanovenie § 32 zákona č. 150/1961 Zb. o náhradách pri úrazoch a chorobách z povolania;

14. vládne nariadenie č. 366/1940 Zb. o plavárňach a kúpaliskách;

15. vládne nariadenie č. 183/1947 Zb., ktorým sa určujú poľnohospodárske výrobné oblasti;

16. vládne nariadenie č. 53/1955 Zb., ktorým sa doplňuje a mení vládne nariadenie č. 183/1947 Zb., ktorým sa určujú poľnohospodárske výrobné oblasti;

17. nariadenie ministra spravodlivosti č. 157/1950 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení nariadenia ministra spravodlivosti č. 37/1955 Sb.;

18. nariadenie ministra spravodlivosti č. 179/1950 Zb. o dôležitých dôvodoch na výpoveď chránených nájmov alebo na ich zrušenie bez výpovede;

19. vládna vyhláška č. 113/1956 Ú.l. (Ú.v.) o vyberaní nedoplatkov nájomného s výnimkou ustanovení § 5 až 7;

20. vládna vyhláška č. 211/1957 Ú.l. (Ú.v.) o vykonávaní drobných opráv v bytoch;

21. príloha vyhlášky Ministerstva financií č. 157/1954 Ú.l. (č. 183/1954 Ú.v.), ktorou sa vydávajú poistné podmienky pre rodinné dôchodkové poistenie;

22. prílohy 1 až 11 vyhlášky Ministerstva financií č. 237/1955 Ú.l. (Ú.v.) o poistných podmienkach pre poistenie majetku a osôb dojednávané so štátnou poisťovňou;

23. vyhláška ministra financií č. 206/1957 Ú.l. (Ú.v.) o vkladných knižkách;

24. vyhláška Ministerstva financií č. 33/1958 Ú.l. (Ú.v.) o poistných podmienkach pre poistenie majetku a osôb dojednávané so štátnou poisťovňou;

25. ustanovenia čl. 22 až 25 vyhlášky Ministerstva vnútorného obchodu č. 125/1959 Ú.l. (Ú.v.) o základných predpisoch pre prácu predajní.

Tretia hlava

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 1983

(zákon č. 131/1982 Zb.)

§ 865

(1) Pokiaľ nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté v čase od 1. apríla 1964 do 1. apríla 1983.

(2) Na právne vzťahy z bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré zaniklo v čase od 1. apríla 1964 do 1. apríla 1983, použije sa ustanovenie § 149 ods. 4, pokiaľ k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva nedošlo dohodou uzavretou do troch rokov od 1. apríla 1983 alebo

rozhodnutím súdu na návrh podaný do troch rokov od 1. apríla 1983.

(3) Do času uvedeného v ustanovení § 135a v znení zákona č. 131/1982 Zb. sa započíta aj čas, po ktorý občan alebo jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe (§ 135a ods. 1) alebo nepretržite vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 135a ods. 2) pred 1. aprílom 1983; tento čas sa však neskončí skôr než uplynutím jedného roka od tohto dňa.

(4) Ak ide o právo dovolať sa neplatnosti právneho úkonu z dôvodu uvedeného v ustanovení § 40a v znení zákona č. 131/1982 Zb., ku ktorému došlo pred 1. aprílom 1983, neskončí sa premlčacia doba skôr než uplynutím troch rokov od tohto dňa.

(5) Ak ide o právo na náhradu škody alebo o právo na vydanie neoprávnene získaného majetkového prospechu, platí dvojročná premlčacia doba počítaná odo dňa, keď začala plynúť pôvodná lehota; toto ustanovenie nemožno použiť, ak ide o právo, ku ktorému premlčacia doba uplynula podľa doterajších predpisov.

(6) Na práva a povinnosti z vecných bremien vzniknutých pred 1. aprílom 1964 sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 135b a § 135c ods. 3 až 7 v znení zákona č. 131/1982 Zb.

§ 866

Zvýšenie základnej sumy, ktorá sa nesmie povinnému zraziť z mesačnej mzdy pri výkone rozhodnutia, a určenie hranice, nad ktorú je mzda postihnuteľná zrážkami bez obmedzenia, ku ktorým dôjde začínajúc 1. aprílom 1983, nedotýka sa dohôd o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§ 57 v znení zákona č. 40/1964 Zb.) uzavretých pred týmto dňom.

Štvrtá hlava

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 1989

(zákon č. 188/1988 Zb.)

§ 867

Nárok na náhradu za stratu na dôchodku, ktorý vznikol pred 1. januárom 1989, sa posudzuje podľa doterajších predpisov.

Piata hlava

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 1992

(zákon č. 509/1991 Zb.)

§ 868

Pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

§ 869

Odporovať možno právnym úkonom urobeným v čase troch rokov pred účinnosťou tohto zákona, pokiaľ dôvod odporovateľnosti trval aj po účinnosti tohto zákona; toto právo však treba uplatniť do jedného roka po účinnosti tohto zákona, inak zanikne.

§ 870

Podľa doterajších predpisov sa až do svojho zakončenia posudzujú lehoty a premlčacie doby, ktoré začali plynúť pred účinnosťou tohto zákona.

§ 871

(1) Právo osobného užívania bytu a právo užívania iných obytných miestností a miestností neslúžiacich na bývanie vzniknuté podľa doterajších predpisov, ktoré trvá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa mení dňom účinnosti tohto zákona na nájom. Spoločné užívanie bytu a spoločné užívanie bytu manželmi sa mení na spoločný nájom.

(2) Právo užívania časti bytu sa mení na podnájom s tým, že ho nemožno vypovedať po dobu jedného roka od účinnosti tohto zákona.

(3) Obdobne to platí pri osobnom užívaní iných obytných miestností a miestností neslúžiacich na bývanie.

(4) Osobné užívanie bytov slúžiacich na trvalé ubytovanie pracovníkov organizácie sa mení na nájom služobného bytu, pokiaľ tieto byty spĺňajú kritériá ustanovené zákonom pre služobné byty; pokiaľ tieto podmienky nie sú splnené, mení sa také osobné užívanie na nájom.

§ 872

(1) Právo osobného užívania pozemku vzniknuté podľa doterajších predpisov, ktoré trvá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, mení sa dňom účinnosti tohto zákona na vlastníctvo fyzickej osoby. Ustanovenie § 8 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku tým nie je dotknuté.

(2) Ak právo osobného užívania rovnakého nezastavaného pozemku vzniklo viacerým občanom spoločne (spoločným užívateľom), stávajú sa s účinnosťou tohto zákona podielovými spoluvlastníkmi s rovnakými podielmi.

(3) Ak právo osobného užívania rovnakého zastavaného pozemku vzniklo viacerým občanom spoločne (spoločným užívateľom zastavaného pozemku), stávajú sa s účinnosťou tohto zákona podielovými spoluvlastníkmi s podielmi, ktorých veľkosť je rovnaká ako veľkosť ich spoluvlastníckych podielov na stavbe postavenej na pozemku v spoločnom osobnom užívaní. V prípade pochybností určí veľkosť spoluvlastníckych podielov dohoda spoluvlastníkov, a ak k nej nedôjde, súd na návrh niektorého z nich.

(4) Ak právo osobného užívania k zastavanému alebo nezastavanému pozemku vzniklo manželom, stávajú sa dňom účinnosti tohto zákona bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku, pokiaľ ich bezpodielové spoluvlastníctvo trvá; ak zaniklo, stávajú sa podielovými spoluvlastníkmi rovným dielom.

(5) Ak pred dňom účinnosti tohto zákona vzniklo občanovi právo, aby s ním bola uzavretá dohoda o osobnom užívaní pozemku, ale do účinnosti tohto zákona už nedošlo k dohode, prípadne k jej registrácii právoplatným rozhodnutím štátneho notárstva, vzniká oprávnenému právo na uzavretie kúpnej zmluvy k pozemku, ktorého sa týkalo rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania. Ak oprávnený neuplatní svoje právo do jedného roka od účinnosti tohto zákona, právo zanikne. Ak k uzavretiu kúpnej zmluvy nedôjde, nie je dotknuté právo na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl.).

(6) Ak ide o vydržanie vlastníckeho práva k pozemku podľa tohto zákona, kde na základe doterajších predpisov bolo možné nadobudnúť len právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemkov, môže si oprávnená osoba započítať čas, po ktorý jej právny predchodca mal pozemok nepretržite v držbe aj pred účinnosťou tohto zákona.

(7) Ak občanovi (občanom) vzniklo za podmienok uvedených v zákone č. 52/1966 Zb. o osobnom vlastníctve bytov v znení zákona č. 30/1978 Zb. osobné vlastníctvo k bytu, mení sa dňom účinnosti tohto zákona osobné vlastníctvo na vlastníctvo fyzickej osoby (fyzických osôb); takisto právo spoločného osobného užívania pozemku, na ktorom stojí obytný dom s bytom (bytmi) vo vlastníctve občana (občanov), mení sa dňom účinnosti tohto zákona na podielové spoluvlastníctvo fyzických osôb.

(8) Za podmienok ustanovených v zákone č. 52/1966 Zb. o osobnom vlastníctve bytov v znení zákona č. 30/1978 Zb. môžu od účinnosti tohto zákona nadobúdať byty a nebytové priestory do vlastníctva aj právnické osoby.

§ 873

Pri dedení sa použije právo platné v deň smrti poručiteľa. Ak sa však závet vyhotovil pred účinnosťou tohto zákona, posudzuje sa jeho platnosť podľa doterajších predpisov. To platí aj o platnosti vydedenia.

§ 874

Práva a povinnosti z obmedzenia prevodu nehnuteľnosti, ktoré vzniklo pred účinnosťou tohto zákona, sa spravujú doterajšími predpismi.

§ 875

(1) Záujmové združenia, ktoré vznikli podľa 360b Hospodárskeho zákonníka, záujmové organizácie, ktoré vznikli podľa § 42 zákona č. 162/1990 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve, a záujmové organizácie a spoločné záujmové organizácie, ktoré vznikli podľa § 35 a 36 zákona č. 176/1990 Zb. o bytovom, spotrebnom, výrobnom a inom družstevníctve, sa považujú za združenia

podľa § 20f tohto zákona. Tieto združenia sú povinné sa registrovať podľa § 20i do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona.

(2) Doterajšie nadácie sa považujú za nadácie podľa § 20b až 20e tohto zákona.

§ 876

Hospodárske zmluvy o dočasnom užívaní majetku za odplatu podľa § 348 Hospodárskeho zákonníka sa menia od účinnosti tohto zákona na nájomné zmluvy. Ak je užívanie majetku podľa § 348 Hospodárskeho zákonníka dojednané bezodplatne, mení sa odo dňa účinnosti tohto zákona na zmluvu o výpožičke.

§ 877

(1) Ceny, odplaty a iné peňažné plnenia, ktoré sú predmetom úpravy podľa tohto zákona a na ktoré sa vzťahuje všeobecne záväzný právny predpis o cenách, sa považujú za ceny podľa tohto predpisu.

(2) Pokiaľ sa v tomto zákone používa pojem "všeobecne záväzný právny predpis o cenách", rozumie sa tým zákon č. 526/1990 Zb. o cenách.

§ 878

Zrušujú sa:

1. ustanovenia § 22 zákona č. 141/1950 Zb. (Občiansky zákonník);
2. zákon č. 41/1964 Zb. o hospodárení s bytmi;
3. ustanovenia § 4, 6, § 9 ods. 2 a § 10 ods. 2 zákona č. 52/1966 Zb. o osobnom vlastníctve bytov v znení zákona č. 30/1978 Zb.

Šiesta hlava

§ 879

(1) Vlastnícke vzťahy k nehnuteľnostiam vyskytujúcim sa len na území Českej republiky alebo Slovenskej republiky (najmä napr. tzv. osadnícke vzťahy, urbáriáty a komposesoráty) upraví zákon národnej rady príslušnej republiky.

(2) Zákony národných rád ustanovia, kto a akým spôsobom zabezpečuje bytové náhrady (náhradné byty a náhradné ubytovanie).

§ 879a

Podrobnejšie predpisy na vykonanie Občianskeho zákonníka vydajú príslušné ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy. Vláda Českej republiky a vláda Slovenskej republiky môžu vydať podrobnejšie predpisy na vykonanie Občianskeho zákonníka, ak ide o veci, ktoré patria do pôsobnosti Českej republiky a do pôsobnosti Slovenskej republiky.

Siedma hlava

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 20. júna 1997

§ 879b

Začaté konanie o privolenie súdu k výpovedi z nájmu bytu do nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončí súd podľa doterajších predpisov. Na zabezpečenie bytovej náhrady sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona.

Ôsma hlava

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. septembra 2001

§ 879c

(1) Začaté konanie o privolenie súdu k výpovedi z nájmu bytu do nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončí súd podľa doterajších predpisov. Na zabezpečenie bytovej náhrady sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona.

(2) Ak sa nájomný pomer skončil z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. b), nájomca má do piatich rokov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona právo na bytovú náhradu podľa doterajších predpisov; to neplatí, ak nájomca je vlastníkom bytu alebo mu vznikol nájomný vzťah k bytu u iného prenajímateľa.

§ 879d

(1) Od nadobudnutia účinnosti tohto zákona nemôžu banky a pobočky zahraničných bánk prijímať vklady na doručiteľa. Vklad na doručiteľa uložený v banke alebo pobočke zahraničnej banky pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona možno iba premeniť na vklad na meno alebo vykonávať z neho výbery. Tým nie je dotknuté pripisovanie úrokov alebo iných peňažných výhod spojených s vkladom na doručiteľa, ktoré vykonáva banka alebo pobočka zahraničnej banky; do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona nie je dotknuté ani pripisovanie bezhotovostných platieb zo zahraničia poukázaných na vkladnú knižku na doručiteľa za predpokladu, že pripisujúcej banke alebo pobočke zahraničnej banky je známa totožnosť odosielaťa, ktorého upovedomí o možnostiach pripisovania platieb len v tejto lehote. Právo na výplatu vkladu na doručiteľa má doručiteľ, ktorý predloží vkladnú knižku na doručiteľa alebo iný cenný papier na doručiteľa potvrdzujúci uloženie tohto vkladu, ak preukáže svoju totožnosť dokladom totožnosti a splní podmienky podľa § 780 ods. 2 a 3.

(2) Na žiadosť doručiteľa predloženú banke alebo pobočke zahraničnej banky do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona je banka a pobočka zahraničnej banky povinná bezplatne premeniť vklad na doručiteľa na vklad na meno uložený v tejto banke alebo pobočke zahraničnej banky.

Deviata hlava

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2003

§ 879e

(1) Ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2003; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2003 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov, ak nie je ustanovené inak.

(2) Záložné práva, ktoré vznikli pred 1. januárom 2003 a na vznik ktorých sa podľa tohto zákona vyžaduje registrácia v registri záložných práv, musia sa registrovať v registri záložných práv do 30. júna 2003, inak zanikajú. Žiadosť o registráciu v registri záložných práv podáva veriteľ po oznámení dlžníkovi.

(3) Záložné práva podľa odseku 2 sa zaregistrujú s uvedením dňa ich vzniku. Na určenie poradia na uspokojenie záložných práv, ktoré vznikli pred 1. januárom 2003, je rozhodujúci deň ich vzniku.

(4) Záložné práva na hnutelné veci, ktoré vznikli odovzdaním veci pred 1. januárom 2003, možno registrovať v registri záložných práv k 1. januáru 2003, ak sa žiadosť o ich registráciu podá do 31. marca 2003.

(5) Vkladový vzťah pri vklade na doručiteľa, ktorý bol uložený pred 1. januárom 2003, sa zrušuje 31. decembra 2003; právo na výplatu zostatku zrušeného vkladu možno uplatniť počas premlčacej lehoty podľa § 101.

Desiata hlava

PRECHODNÉ USTANOVENIA K ÚPRÁVAM ÚČINNÝM OD 1. APRÍLA 2004

§ 879f

(1) Práva zo zodpovednosti za vady, pri ktorých záručná doba začala plynúť pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa posudzujú podľa doterajších právnych predpisov.

(2) Práva zo zodpovednosti za vady pri použitej veci, pri ktorých záručná doba začala plynúť pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa posudzujú podľa doterajších právnych predpisov, ak k prevzatíu veci došlo pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(3) Spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ustanovením § 55 ods. 1, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(4) Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, 54 a 57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Spotrebiteľ má právo odstúpiť od spotrebiteľskej zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch, ktorá nie je podľa odseku 3 daná do súladu s ustanovením § 55 ods. 1 tohto zákona, ak ide o náležitosti zmluvy, a to do troch mesiacov po uplynutí lehoty podľa odseku 3.

§ 879g

Týmto zákonom sa preberajú právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe.

Jedenásta hlava

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. augusta 2004

§ 879h

Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite priznaná pred 1. augustom 2004, ktorá sa vyplácala k 31. júlu 2004 a nárok na jej výplatu trvá, sa zvýši podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. V roku 2004 sa táto náhrada zvýši od 1. októbra 2004.

Dvanásta hlava

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2005

§ 879i

(1) Ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2005; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2005 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov, ak nie je ustanovené inak.

(2) Právo na výplatu zostatkov zrušených vkladov na doručiteľa podľa § 879d ods. 1 a § 879e ods. 5, ktoré si vkladatelia alebo iné oprávnené osoby neuplatnili a nepreukázali najneskôr do 31. decembra 2006, prechádza 31. decembra 2006 na štát vrátane práva na vydanie bezdôvodného obohatenia z nevyplatených zostatkov zrušených vkladov podľa § 879d ods. 1 a § 879e ods. 5, ako aj práva na úroky a iné majetkové výhody patriace k týmto vkladom a zostatkom vrátane majetkového prospechu, ktorý získala banka alebo pobočka zahraničnej banky v prípade využívania týchto zostatkov bez poskytovania primeraných úrokov; za primerané úroky sa na tento účel považujú priemerné úroky z vkladov na vkladných knižkách. Všetky takéto aktíva je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná previesť k 31. decembru 2006 podľa pokynov Ministerstva financií Slovenskej republiky na ním určený účet štátnych finančných aktív, pričom sa nepoužije § 458 ods. 3; prevedené aktíva sa vedú na účte štátnych finančných aktív určenom Ministerstvom financií Slovenskej republiky.

(3) Ak sa banka alebo pobočka zahraničnej banky pred 31. decembrom 2006 zruší s likvidáciou, je povinná aktíva zo zostatkov zrušených vkladov na doručiteľa podľa § 879d ods. 1 a § 879e ods. 5 a ostatné aktíva podľa odseku 2 bezodkladne previesť podľa pokynov Ministerstva financií Slovenskej republiky na ním určený účet štátnych finančných aktív; prevedené aktíva sa vedú na účte štátnych finančných aktív určenom Ministerstvom financií Slovenskej republiky.

(4) Okamihom prevodu aktív podľa odsekov 2 a 3 a v rozsahu prevodu týchto aktív zaniká záväzok banky alebo pobočky zahraničnej banky na výplatu zostatkov zrušených vkladov podľa § 879d ods. 1 a § 879e ods. 5 a vzniká záväzok štátu na výplatu náhrad osobám, ktoré do prevodu týchto aktív mali právo na výplatu zostatkov zrušených vkladov podľa § 879d ods. 1 a § 879e ods. 5, a to náhrad vo výške zostatkov zrušených vkladov, najviac však vo výške prevedených aktív zo zostatkov zrušených vkladov. Nárok na výplatu týchto náhrad si oprávnené osoby môžu uplatniť najneskôr 31. decembra 2011; márnym uplynutím tejto lehoty zaniká záväzok štátu na výplatu týchto náhrad. Na účely vyplácania týchto náhrad a preukazovania práva na ich výplatu sa rovnako použijú ustanovenia § 879d ods. 1 štvrtej vety a všeobecné predpisy o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti; vyplácanie týchto náhrad zabezpečí Ministerstvo financií Slovenskej republiky alebo ním poverená právnická osoba.

(5) Kontrolu správnosti a opodstatnenosti vyplácania zostatkov zrušených vkladov na doručiteľa podľa § 879d ods. 1 a § 879e ods. 5 a využívania zostatkov zrušených vkladov na doručiteľa vrátane majetkového prospechu z využívania týchto zostatkov za obdobie od ich zrušenia je oprávnené vykonávať Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Na výkon tejto kontroly sa použijú všeobecné predpisy o kontrole v štátnej správe a o bankovom tajomstve. Na účely kontroly

vykonávanej Ministerstvom financií Slovenskej republiky a na účely vyplácania náhrad podľa odseku 4 je banka alebo pobočka zahraničnej banky, v ktorej sú uložené zostatky zrušených vkladov na doručiteľa podľa § 879d ods. 1 a § 879e ods. 5, povinná odovzdať Ministerstvu financií Slovenskej republiky podľa jeho požiadaviek a v ním určenej lehote zoznam zrušených vkladov na doručiteľa vrátane prehľadov o výške zostatkov týchto vkladov, o výške úrokov a iných majetkových výhod z týchto vkladov a ich zostatkov a o výške majetkového prospechu, ktorý získala banka alebo pobočka zahraničnej banky pri využívaní týchto zostatkov bez poskytovania primeraných úrokov, ako aj ďalšie informácie, doklady, podklady a vysvetlenia o zrušených vkladoch na doručiteľa, o zostatkoch zrušených vkladov na doručiteľa, o uplatnených nárokoch na ich vyplatenie a o ich vyplácaní.

Trinásta hlava

PRECHODNÉ USTANOVENIA K ÚPRAVÁM ÚČINNÝM OD 1. JANUÁRA 2008

§ 879j

Ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Účinnosť zákona

§ 880

Tento zákonník nadobúda účinnosť 1. aprílom 1964.

Zákon č. 58/1969 Zb. nadobudol účinnosť 1. júlom 1969.

Zákon č. 131/1982 Zb. nadobudol účinnosť 1. aprílom 1983, s výnimkou ustanovenia § 489a, ktoré nadobudlo účinnosť už 1. januárom 1983.

Zákon č. 94/1988 Zb. nadobudol účinnosť 1. júlom 1988.

Zákon č. 188/1988 Zb. nadobudol účinnosť 1. januárom 1989.

Zákon č. 87/1990 Zb. nadobudol účinnosť 29. marcom 1990.

Zákon č. 105/1990 Zb. nadobudol účinnosť 1. májom 1990.

Zákon č. 116/1990 Zb. nadobudol účinnosť 1. májom 1990.

Zákon č. 87/1991 Zb. nadobudol účinnosť 1. aprílom 1991.

Zákon č. 509/1991 Zb. nadobudol účinnosť 1. januárom 1992.

Zákon č. 264/1992 Zb. nadobudol účinnosť 1. januárom 1993.

Zákon č. 278/1993 Z.z. nadobudol účinnosť 1. januárom 1994.

Zákon č. 249/1994 Z.z. nadobudol účinnosť 1. októbrom 1994.

Zákon č. 153/1997 Z.z. nadobudol účinnosť 20. júnom 1997.

Zákon č. 211/1997 Z.z. nadobudol účinnosť 30. júlom 1997.

Zákon č. 252/1999 Z.z. nadobudol účinnosť 11. októbrom 1999.

Zákon č. 218/2000 Z.z. nadobudol účinnosť 1. augustom 2000.

Zákon č. 261/2001 Z.z. nadobudol účinnosť 1. septembrom 2001.

Zákon č. 281/2001 Z.z. nadobudol účinnosť 1. októbrom 2001.

Zákon č. 23/2002 Z.z. nadobudol účinnosť 7. februárom 2002.

Zákony č. 34/2002 Z.z. a č. 95/2002 Z.z. nadobudli účinnosť 1. marcom 2002.

Zákon č. 215/2002 Z.z. nadobudol účinnosť 1. májom 2002.

Zákon č. 184/2002 Z.z. nadobudol účinnosť 1. júnom 2002.

Zákon č. 526/2002 Z.z. nadobudol účinnosť 1. januárom 2003 okrem ustanovení uvedených v čl. I v trinástom bode, § 789 ods. 3 a 4, ktoré nadobudli účinnosť dňom nadobudnutia platnosti zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskym spoločenstvám a k Európskej únii.

Zákony č. 504/2003 Z.z. a č. 515/2003 Z.z. nadobudli účinnosť 1. januárom 2004.

Zákon č. 150/2004 Z.z. nadobudol účinnosť 1. aprílom 2004 okrem § 60, ktorý nadobúda účinnosť dňom nadobudnutia platnosti zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii.

Zákon č. 404/2004 Z.z. nadobudol účinnosť 1. augustom 2004.

Zákon č. 635/2004 Z.z. nadobudol účinnosť 1. januárom 2005 s výnimkou ustanovení čl. I bodu 73 a bodov 94 až 96 a čl. III, ktoré nadobudli účinnosť 1. decembra 2004, a s výnimkou čl. I bodu 13 a čl. IV bodu 5, ktoré nadobudli účinnosť 1. júla 2005.

Zákon č. 171/2005 Z.z. nadobudol účinnosť 1. májom 2005.

Zákon č. 266/2005 Z.z. nadobudol účinnosť 30. júnom 2005.

Zákon č. 336/2005 Z.z. nadobudol účinnosť 1. augustom 2005.

Zákon č. 118/2006 Z.z. nadobudol účinnosť 1. aprílom 2006.

Zákon č. 188/2006 Z.z. nadobudol účinnosť 13. aprílom 2006.

Zákon č. 84/2007 Z.z. nadobudol účinnosť 1. marcom 2007.

Zákon č. 209/2007 Z.z. nadobudol účinnosť 1. májom 2007.

Zákon č. 335/2007 Z.z. nadobudol účinnosť 1. októbrom 2007.

Zákon č. 568/2007 Z.z. nadobudol účinnosť 1. januárom 2008.

Novotný v.r.

Fierlinger v.r.

Lenárt v.r.

Čl.1

(Zavedený zákonom č. 131/1982 Zb.)

Štátne socialistické organizácie môžu zriadiť cudzím právnickým osobám so súhlasom Federálneho ministerstva financií a Federálneho ministerstva zahraničných vecí zmluvou právo trvalého užívania pozemku. Zmluva obsahuje najmä označenie pozemku, ku ktorému sa právo trvalého užívania zriaďuje, účel, na ktorý sa pozemok prenecháva do trvalého užívania, spôsob tohto užívania, ako aj podmienky, za ktorých právo trvalého užívania pozemku zaniká.

PRÍL.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNÝCH AKTOV EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE

Týmto zákonom sa preberajú tieto právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie:

1. Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34).

2. Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 94/47/ES z 26. októbra 1994 o kúpe práva na sezónne užívanie nehnuteľností (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 280, 29/10/1994, str. 83-87).

3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a súvisiacich zárukách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 171, 7/7/1999, str. 12-16).

4. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/47/ES zo 6. júna 2002 o dohodách o finančných zárukách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 168, 27.06.2002).

5. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 17/zv. 2, Ú.v. EÚ L 157, 30.4.2004). Uvedené smernice sú preložené do slovenského jazyka; do úradného prekladu v slovenskom jazyku možno nahliadnuť v sídle Inštitútu pre aproximáciu práva Úradu vlády Slovenskej republiky,

Námestie slobody 1/29, Bratislava.

1) Napr. § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka.

2) § 1 zákona SNR č. 472/1990 Zb. o organizácii miestnej štátnej správy.

2a) Zákon č. 265/1992 Zb. o zápisoch vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam.
Zákon SNR č. 266/1992 Zb. o katastri nehnuteľností v Slovenskej republike.

2b) Zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch.

2c) § 1 ods. 2 a 3 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

3) Napr.: zákon 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov, zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku.

3a) Napríklad § 13 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, § 7a ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, § 8 ods. 4 zákona č. 446/2001 Z.z. o majetku vyšších územných celkov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov, zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

3b) Zákon Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

3c) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.

3d) Napríklad zákon č. 55/1997 Z.z. o ochranných známkach v znení zákona č. 577/2001 Z.z., zákon č. 435/2001 Z.z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon).

3e) Zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

3f) Napríklad Občiansky súdny poriadok, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z.

3fa) Zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov.

3g) § 44 ods. 1 vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.

5) § 1 zákona č. 53/1966 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení zákona č. 75/1976 Zb.

§ 2 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch.

5a) § 46 Občianskeho súdneho poriadku.

5b) § 7 až 9 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.

5c) § 2 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 189/1992 Zb. o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a s bytovými náhradami.

5d) § 3 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 189/1992 Zb.

5e) § 754 Občianskeho zákonníka.

5f) § 46 ods. 1 písm. a) až c) Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

§ 32 ods. 1 písm. c) zákona č. 370/1997 Z.z. o vojenskej službe v znení neskorších predpisov.

§ 192 ods. 1 písm. a) zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

§ 183 ods. 1 písm. a) zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

5g) Napríklad § 190 až 192 Zákonníka práce.

5h) § 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 189/1992 Zb.

5i) § 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 189/1992 Zb.

6) Zákon č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov.

7) § 11 ods. 3 zákona č. 158/1989 Zb. o bankách a sporiteľniach.

7a) Zákon č. 171/2005 Z.z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.